

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններ

**2018թ. դեկտեմբերի 31-ին
ավարտված տարվա համար**

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն.....	3
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն.....	9
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն.....	10
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն.....	11
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն.....	12
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ.....	13

«Քեյ-Փի-Էն-Չի Արմենիա» ՍՊԸ
Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010,
Վ. Սարգսյանի փ. 26/1,
«Էրեբունի Պլազա» Բիզնես-կենտրոն, 8-րդ հարկ
Հեռախոս + 374 (10) 595 999
Ինտերնետ www.kpmg.am

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ-ի Բաժնետերերին և Խորհրդին

Կարծիք

Մենք իրականացրել ենք «Այդի Բանկ» ՓԲԸ-ի (Բանկ) ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտը, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, հաշվետու տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթները և այլ բացատրական տեղեկատվություն:

Մեր կարծիքով, կից ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունները, բոլոր էական առումներով, ճշմարիտ են ներկայացնում Բանկի ֆինանսական վիճակը 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև վերջինիս գործունեության արդյունքները և դրամական միջոցների հոսքերը հաշվետու տարվա համար՝ ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն:

Կարծիքի արտահայտման հիմքեր

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ) համապատասխան: Նշված ստանդարտներով նախատեսված մեր պարտականությունները ներկայացված են մեր եզրակացության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Բանկից՝ համաձայն Հաշվապահների էթիկայի միջազգային ստանդարտների Խորհրդի Պրոֆեսիոնալ հաշվապահների էթիկայի օրենսգրքի (ՀԷՄՍՍ օրենսգիրք) և Հայաստանի Հանրապետությունում ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նկատմամբ կիրառելի էթիկայի պահանջների, և մենք կատարել ենք էթիկային վերաբերող մեր պարտականություններն այս պահանջներին և ՀԷՄՍՍ օրենսգրքին համապատասխան: Մենք գտնում ենք, որ ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավականաչափ են և համապատասխան մեր աուդիտորական եզրակացության հիմք հանդիսանալու համար:

Աուդիտի առանցքային հարցեր

Աուդիտի առանցքային հարցեր են հանդիսանում այն հարցերը, որոնք մեր մասնագիտական կարծիքով, առավել էական նշանակություն ունեն հաշվետու տարվա ֆինանսական հաշվետվությունների մեր աուդիտի համար: Մենք անդրադարձել ենք այս հարցերին ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընդհանուր շրջանակներում և վերջիններիս վերաբերյալ մեր կարծիքը ձևավորելիս և չենք արտահայտում առանձին կարծիք այս հարցերի վերաբերյալ:

Սպասվող պարտքային վնաս հաճախորդներին տրված վարկերի գծով	
<p>Ներկայացված է ֆինանսական հաշվետվություններին կից Ծանոթագրություն 23-ի (բ) կետում և Ծանոթագրություն 13-ում:</p>	
Աուդիտի առանցքային հարցեր	Ինչպես ենք անդրադարձել հարցին աուդիտի ընթացքում
<p>Հաճախորդներին տրված վարկերը կազմում են ակտիվների 50%-ը և ներառում են սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստը, որը կանոնավոր հիմունքով գնահատվում է և զգայուն է կիրառվող ենթադրությունների նկատմամբ:</p> <p>2018թ. հունվարի 1-ից Բանկը կիրառում է սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստի գնահատման նոր մոդել, որը ղեկավարությունից պահանջում է կիրառել մասնագիտական դատողություններ և կատարել ենթադրություններ հետևյալ առանցքային հարցերի հետ կապված.</p> <ul style="list-style-type: none"> - պարտքային ռիսկի էական աճի և հաճախորդներին տրված վարկերի գծով պարտականությունները չկատարելու դեպքերի ժամանակին բացահայտում (բաշխում 1-ին, 2-րդ և 3-րդ փուլերի միջև՝ ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» ստանդարտի (այսուհետ՝ ՖՀՄՍ 9) համաձայն), - պարտականությունների չկատարման հավանականության և պարտականությունների չկատարման դեպքում առաջացող վնասի գնահատում, - լրացուցիչ ճշգրտման գնահատում՝ հեռանկարի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներառելու հետ կապված, - ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսում 3-րդ փուլ դասակարգված հաճախորդներին տրված վարկերի համար: 	<p>Մենք վերլուծել ենք սպասվող պարտքային վնասի գնահատմանը վերաբերող Բանկի մեթոդաբանության և քաղաքականության առանցքային դրույթները ՖՀՄՍ 9-ի պահանջների հետ համապատասխանության տեսանկյունից՝ գործընթացում ներառելով նաև ֆինանսական ռիսկերի կառավարման գծով մեր մասնագետներին:</p> <p>Սպասվող պարտքային վնասի գնահատման հետ կապված ղեկավարության կողմից կատարած մասնագիտական դատողությունների և ենթադրությունների տեղին լինելը վերլուծելու համար մենք մեր աուդիտորական ընթացակարգերում ներառել ենք հետևյալը.</p> <ul style="list-style-type: none"> - իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար գնահատել և ստուգել ենք վարկերի բաշխումը փուլերին վերահսկող համակարգի կառուցվածքը և գործառնական արդյունավետությունը: - իրավաբանական անձանց տրված վարկերի ընտրանքի համար ստուգել ենք, թե արդյոք փուլերը ճիշտ են որոշված Բանկի կողմից՝ վերլուծելով ֆինանսական և ոչ ֆինանսական տեղեկատվությունը, ինչպես նաև Բանկի կողմից կիրառված ենթադրությունները և մասնագիտական դատողությունները: - իրավաբանական անձանց տրված վարկերի ընտրանքի համար ստուգել ենք պարտականությունների հավանականության հաշվարկի համար ելակետային տվյալների ճշգրտությունը: - 1-ին և 2-րդ փուլերին բաշխված հաճախորդներին տրված վարկերի համար, որոնց դեպքում սպասվող պարտքային վնասը գնահատվում է հավաքական հիմունքով, ստուգել ենք համապատասխան մոդելների տեղին լինելը և կիրառումը և համեմատել ենք մոդելի ելակետային տվյալներն առաջնային փաստաթղթերի տվյալների հետ ընտրանքային կարգով. - վերլուծել ենք հեռանկարի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներառելու հետ

<p>Հաճախորդներին տրված վարկերի մեծ ծավալի պատճառով, սպասվող պարտքային վնասի նոր մոդելի կիրառումը և վերջինիս հետ կապված գնահատմանը վերաբերող անորոշությունը դիտարկվում են որպես աուդիտի առանցքային հարց:</p>	<p>կապված լրացուցիչ ճշգրտման տեղին լինելը, համեմատություն կատարելով մեր սեփական գնահատման հետ՝ հաշվի առնելով ներկայիս տնտեսական իրավիճակը և գործարար միջավայրը փոխառուների որոշ դասերի հետ կապված:</p> <ul style="list-style-type: none">- 3-րդ փուլի վարկերի ընտրանքի համար, որոնց դեպքում սպասվող պարտքային վնասը գնահատվում է առանձին հիմունքով, գնահատել ենք ապագա դրամական միջոցների կանխատեսման համար Բանկի կողմից կիրառված ենթադրությունները, ներառյալ՝ իրացվելի գրավի գծով մուտքերի գնահատումը և վերջինիս իրացման ակնկալվող պայմանները՝ հիմք ընդունելով մեր պատկերացումները և շուկայում հրապարակայնորեն հասանելի տեղեկատվությունը: Մենք հատուկ ուշադրություն ենք դարձրել հաճախորդներին տրված այն վարկերի վրա, որոնք հավանաբար կարող են առավելագույնս նշանակալի ազդեցություն ունենալ ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:- անհատներին տրված վարկերի համար ստուգել ենք սպասվող պարտքային վնասի հաշվարկի ելակետային տվյալների ամբողջականությունը և ճշգրտությունը վերահսկող համակարգի կառուցվածքը և գործառնական արդյունավետությունը, վարկերի գծով վճարումների ուշացումների և մարումների ժամանակին արտացոլումը համապատասխան համակարգերում և վարկերի բաշխումը փուլերին: Ընտրանքային կազով համեմատել ենք ելակետային տվյալները հիմնավորող փաստաթղթերի տվյալների հետ: <p>Մենք գնահատել ենք սպասվող պարտքային վնասի հաշվարկի Բանկի մեթոդաբանության կանխատեսման կարողությունը՝ համեմատելով 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ կատարած գնահատումները 2018թ. փաստացի արդյունքների հետ:</p> <p>Բացի այդ մենք գնահատել ենք, թե որքան պատշաճորեն են արտացոլում ֆինանսական հաշվետվությունների բացահայտումները Բանկի ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին:</p>
---	--

ՖՅՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» ստանդարտի կիրառում	
<p>Ներկայացված է ֆինանսական հաշվետվություններին կից Ծանոթագրություն 3-ում և Ծանոթագրություն 4-ում:</p>	
Աուդիտի առանցքային հարցեր	Ինչպես ենք անդրադարձել հարցին աուդիտի ընթացքում
<p>Ֆինանսական գործիքների օգտագործումը Բանկի գործունեության հիմնական մասն է, և ֆինանսական ակտիվները կազմում է Բանկի ակտիվների գերակշիռ մասը:</p> <p>2018թ. հունվարի 1-ից Բանկը կիրառում է ֆինանսական գործիքների հաշվապահական հաշվառման նոր ստանդարտ՝ ՖՅՄՍ 9-ը, որը նախատեսում է ֆինանսական ակտիվների դասակարգման և չափման էական փոփոխություններ:</p> <p>Հաշվի առնելով նոր պահանջների կիրառումը, որոնք էականորեն փոխում են ֆինանսական գործիքների հաշվապահական հաշվառման սկզբունքները, ինչպես նաև այն նշանակալի ազդեցությունը, որը նոր ստանդարտն ունեցել է 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ մնացորդների, Բանկի ֆինանսական վիճակի և գործունեության արդյունքների վրա, այս հարցը դիտարկվում են որպես աուդիտի առանցքային հարց:</p>	<p>Մենք վերլուծել ենք ֆինանսական ակտիվների կառավարման բիզնես մոդելների որոշման չափանիշները՝ հարցումներ ուղղելով պատասխանատու աշխատակիցներին, ուսումնասիրելով Բանկի ներքին փաստաթղթերը և վերլուծելով ներքին բիզնես գործընթացները ֆինանսական գործիքների ընտրված խոշոր պորտֆելների գծով:</p> <p>Մենք ստուգել ենք, թե արդյոք Բանկն իրականացրել է պատշաճ գնահատում, թե արդյոք պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ՝ վերլուծելով հիմնավորող փաստաթղթերը ֆինանսական ակտիվների ընտրանքի համար:</p> <p>Մենք նաև գնահատել ենք, թե արդյոք ֆինանսական հաշվետվությունները պատշաճ կերպով են բացահայտում ֆինանսական գործիքների դասակարգման և չափման սկզբունքները, ինչպես նաև Բանկի կողմից ՖՅՄՍ 9-ի կիրառման ազդեցությունը:</p>

Այլ տեղեկատվություն

Դեկլարությունը պատասխանատու է այլ տեղեկատվության համար: Այլ տեղեկատվությունը ներառում է տարեկան հաշվետվությունում պարունակվող տեղեկատվությունը, սակայն չի ներառում ֆինանսական հաշվետվությունները և վերջիններիս վերաբերյալ մեր աուդիտորական եզրակացությունը: Ակնկալվում է, որ տարեկան հաշվետվությունը կտրամադրվի մեզ աուդիտորական եզրակացության ստորագրման անսաթվից հետո:

Ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր եզրակացությունը չի անդրադառնում այլ տեղեկատվությանը, և մենք չենք արտահայտի որևէ հավաստիացում այդ տեղեկատվության վերաբերյալ:

Ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի հետ կապված մեր պատասխանատվությունն է ծանոթանալ վերը նշված այլ տեղեկատվությանը, երբ այն դառնա հասանելի, և այդ տեղեկատվությանը ծանոթանալիս դիտարկել, թե արդյոք այլ տեղեկատվությունն էականորեն չի համապատասխանում ֆինանսական հաշվետվություններին կամ աուդիտի ընթացքում մեր կողմից ձեռք բերված տեղեկատվությանը կամ կարող է այլ կերպ ճշգրիտ ներկայացված չլինել:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման, ինչպես նաև այնպիսի ներքին վերահսկողության համակարգի համար, որը համարում է անհրաժեշտ սխալի կամ խարդախության արդյունքում առաջացող էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Բանկի անընդհատ գործելու կարողության գնահատման համար, բացահայտելով, կիրառելի լինելու դեպքում, անընդհատությանը վերաբերող հարցերը և կիրառելով անընդհատության հիմունքով հաշվառումը, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունը մտադիր է կամ լուծարել Բանկը կամ դադարեցնել վերջինիս գործունեությունը, կամ չունի դրանից խուսափելու իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում ներգրավված անձիք պատասխանատու են վերահսկել Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման գործընթացը:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ երաշխիք առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվություններն, ամբողջությամբ վերցված, զերծ են սխալի կամ խարդախության պատճառով առաջացած էական խեղաթյուրումներից և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ երաշխիքը հավաստիացման բարձր աստիճան է, սակայն այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ների համաձայն աուդիտի իրականացման ընթացքում միշտ հնարավոր կլինի հայտնաբերել էական խեղաթյուրումը՝ վերջինիս առկայության դեպքում: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի հետևանքով և համարվում են էական, եթե կարելի է պատճառաբանված կերպով ակնկալել, որ, առանձին կամ միասին վերցված, ազդեցություն կունենան այս ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա օգտագործողների կողմից կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

Որպես ԱՄՍ-ների համաձայն իրականացվող աուդիտի մաս՝ մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում ենք մասնագիտական թերահավատություն աուդիտի ընթացքում: Մենք նաև՝

- հայտնաբերում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, մշակում և իրականացնում ենք այդ ռիսկերին անդրադարձող աուդիտորական ընթացակարգեր և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավականաչափ են և համապատասխան՝ մեր աուդիտորական եզրակացության հիմք հանդիսանալու համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկն ավելի մեծ է քան սխալի հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել գաղտնի համաձայնություն, կեղծիք, միտումնավոր բացթողումներ, խեղաթյուրումներ կամ ներքին վերահսկողության համակարգի շրջանցում:
- պատկերացում ենք կազմում աուդիտին վերաբերող ներքին վերահսկողության համակարգի վերաբերյալ՝ տվյալ հանգամանքներում տեղին աուդիտորական ընացակարգեր մշակելու, բայց ոչ Բանկի ներքին վերահսկողության համակարգի արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու նպատակով:
- գնահատում ենք կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության տեղին լինելը և ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և հարակից բացահայտումների հիմնավորվածությունը:

- կատարում ենք եզրահանգում ղեկավարության կողմից անընդհատության հիմունքով հաշվառում կիրառելու տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմք ընդունելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները, կատարում ենք հետևություն, թե արդյոք առկա է դեպքերի կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է լուրջ կասկածներ հարուցել Բանկի անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրակացնենք, որ գոյություն ունի էական անորոշություն, մենք պետք է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրենք ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, այդ բացահայտումների ոչ համապատասխան լինելու դեպքում ձևափոխենք մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա դեպքերը կամ հանգամանքները կարող են հանգեցնել Բանկի կողմից անընդհատության հիմունքով գործունեության իրականացման դադարեցմանը:
- գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ՝ բացահայտումները և գնահատում ենք, թե արդյոք ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են իրենց հիմքում ընկած գործառնություններն ու իրադարձությունները այնպիսի ձևով, որը թույլ է տալիս ապահովել ճշմարիտ ներկայացում:

Ի թիվս այլ հարցերի, մենք տեղեկացնում ենք կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց աուդիտի պլանավորված շրջանակների և ժամկետների, աուդիտի ընթացքում առաջացած նշանակալից հարցերի, այդ թվում՝ աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված ներքին վերահսկողության համակարգի էական թերությունների մասին:

Մենք նաև ներկայացնում ենք կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց հայտարարությունն առ այն, որ մենք հետևում ենք էթիկայի համապատասխան պահանջներին և տեղեկացնում ենք նրանց այն բոլոր հարաբերությունների և այլ հարցերի մասին, որոնք խելամիտ կերպով կարող են համարվել որպես մեր անկախության վրա ազդեցություն ունեցող և, կիրառելի լինելու դեպքում, պաշտպանություն ապահովող համապատասխան միջոցների մասին:

Կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց տեղեկացված հարցերից մենք ընտրում ենք այն հարցերը, որոնք առավել էական ազդեցություն ունեն հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար և, հետևաբար, հանդիսանում են աուդիտի առանցքային հարցեր: Մենք ներկայացնում ենք այս հարցերը մեր աուդիտորական եզրակացությունում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ օրենքով կամ կանոնակարգով չի թույլատրվում հարցի հանրային բացահայտում, կամ երբ հազվադեպ դեպքերում մենք որոշում ենք, որ հարցը չպետք է ներկայացվի մեր եզրակացությունում, քանի որ ներկայացման բացասական հետևանքներն ըստ ողջամիտ ակնկալիքների կարող են գերակշռել ներկայացման հետ կապված հանրային հետաքրքրվածության առավելությունները:

Այս անկախ աուդիտորական եզրակացության ներկայացման համար հիմք հանդիսացող աուդիտի իրականացման համար պատասխանատու գործընկերն է՝

Տիգրան Գասպարյան
Ղեկավար գործընկեր, «Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ-ի տնօրեն

«Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ
26 ապրիլի 2019թ.

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն
2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	Ծնթգ.	2018թ. հազ. դրամ	2017թ.* հազ. դրամ
Արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ	5	11,634,191	22,036,520
Տոկոսային ծախս	5	(4,510,499)	(13,454,144)
Զուտ տոկոսային եկամուտ		7,123,692	8,582,376
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ		738,970	559,827
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս		(454,591)	(310,229)
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով զուտ եկամուտ		284,379	249,598
Զուտ եկամուտ փոխարժեքային տարբերություններից		361,857	468,190
Զուտ եկամուտ/ (վնաս) շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող այլ ֆինանսական գործիքներից		165,636	(255,836)
Զուտ իրացված օգուտ ներդրումային արժեթղթերի գծով		1,481,635	911,472
Զուտ այլ գործառնական եկամուտ		496,934	979,287
Գործառնական եկամուտ		9,914,133	10,935,087
Զուտ արժեզրկումից կորուստ ֆինանսական գործիքների գծով	6	(1,813,773)	(4,060,115)
Անձնակազմի գծով ծախսեր		(3,002,806)	(2,814,399)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	7	(2,204,748)	(1,683,991)
Շահույթ նախքան շահութահարկով հարկումը		2,892,806	2,376,582
Շահութահարկի գծով ծախս	8	(709,836)	(529,802)
Շահույթ տարվա համար		2,182,970	1,846,780
Այլ համապարփակ (վնաս)/ եկամուտ՝ առանց շահութահարկի			
<i>Հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>			
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստի շարժ.			
- իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	8	(86,988)	2,146,088
- շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված զուտ գումար	8	(1,185,308)	(729,178)
<i>Ընդամենը հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>		<i>(1,272,296)</i>	<i>1,416,910</i>
<i>Հողվածներ, որոնք չեն վերադասակարգվի որպես շահույթ կամ վնաս</i>			
Վերագնահատված հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վաճառք	8	(45,691)	-
<i>Ընդամենը հողվածներ, որոնք չեն վերադասակարգվի որպես շահույթ կամ վնաս</i>		<i>(45,691)</i>	<i>-</i>
Այլ համապարփակ (վնաս)/ եկամուտ տարվա համար՝ առանց շահութահարկի		(1,317,987)	1,416,910
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար		864,983	3,263,690

* Բանկը սկսել է կիրառել ՖՀՄՍ 9-ը 2018թ. հունվարի 1-ից: Ստանդարտին անցման ընտրված մեթոդի համաձայն՝ համադրելի տեղեկատվությունը չի վերահաշվարկվել (Ծանոթագրություն 2 (ե)): ՖՀՄՍ 9-ի կիրառման արդյունքում Բանկը փոխել է որոշ հողվածների ներկայացումը, համադրելի տեղեկատվությունը համապատասխանաբար վերաներկայացվել է (Ծանոթագրություն 3 (ճ)):

9-ից 111-րդ էջերում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են դեկլարարության կողմից 2019թ. ապրիլի 25-ին և ստորագրվել են վերջինիս անունից:

Միեր Աբրահամյան
Վարչության նախագահ

Անուշիկ Խաչատրյան
Գլխավոր հաշվապահ

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

	Ծնթգ.	2018թ. հազ. դրամ	2017թ.* հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	9	11,260,756	17,229,253
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր			
- Բանկի կողմից պահվող	10	4,728,200	29,406,955
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր			
- Բանկի կողմից պահվող	10	15,136,723	-
- Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված	10	5,587,003	-
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ		-	9,952
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	11	13,068,992	11,476,427
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	12	3,429,813	6,493,486
Հաճախորդներին տրված վարկեր	13	61,470,502	57,763,789
Ընթացիկ հարկային ակտիվ		139,189	142,648
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	14	5,061,844	5,034,278
Այլ ակտիվներ	15	2,190,934	1,301,201
Ընդամենը ակտիվներ		122,073,956	128,857,989
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ		1,337	229,753
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	16	5,245,790	4,988,819
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	17	6,771,902	-
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	18	10,823,040	10,815,059
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	19	56,320,356	64,651,008
Այլ փոխառություններ	20	691,990	1,357,706
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	8	617,324	1,486,487
Այլ պարտավորություններ	21	1,338,095	943,640
Ընդամենը պարտավորություններ		81,809,834	84,472,472
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Բաժնետիրական կապիտալ	22	33,971,850	33,971,850
Էմիսիոն եկամուտ		5,014,099	5,014,099
Շենքերի վերագնահատումից աճ		110,808	156,499
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ		106,977	3,342,351
Չբաշխված շահույթ		1,060,388	1,900,718
Ընդամենը սեփական կապիտալ		40,264,122	44,385,517
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		122,073,956	128,857,989

* Բանկը սկսել է կիրառել ՖՀՄՍ 9-ը 2018թ. հունվարի 1-ից: Ստանդարտին անցման ընտրված մեթոդի համաձայն՝ համադրելի տեղեկատվությունը չի վերահաշվարկվել (Ծանոթագրություն 2 (ե)): ՖՀՄՍ 9-ի կիրառման արդյունքում Բանկը փոխել է որոշ հոդվածների ներկայացումը, համադրելի տեղեկատվությունը համապատասխանաբար վերաներկայացվել է (Ծանոթագրություն 3 (ճ)):

	2018թ. հազ. դրամ	2017թ.* հազ. դրամ
ԳՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՁԵՐ ԳՈՐԾԱՆՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ		
Ստացված տոկոսներ	11,012,778	23,815,358
Վճարված տոկոսներ	(4,822,049)	(14,586,776)
Ստացված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ	738,970	559,827
Վճարված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ	(454,591)	(310,229)
Չուտ վճարումներ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով	(52,828)	(20,348)
Չուտ մուտքեր արտարժույթային գործառնությունների գծով	638,962	343,087
Այլ ստացված եկամուտ	381,597	885,476
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսերի գծով վճարումներ	(4,768,296)	(3,868,686)
Գործառնական ակտիվների նվազում/(աճ)		
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	3,075,123	1,229,639
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ	(1,877,157)	(10,886,898)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(9,413,928)	151,659,011
Այլ ակտիվներ	(208,535)	2,581,737
Գործառնական պարտավորությունների (նվազում)/աճ		
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	327,598	(61,167,608)
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	6,757,099	-
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	(7,569,030)	(101,202,329)
Այլ պարտավորություններ	499,054	(30,021)
Գործառնական գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ՝ նախքան շահութահարկի վճարումը	(5,735,233)	(10,998,760)
Վճարված շահութահարկ	(33,000)	(19,689)
Գործառնական գործունեության համար օգտագործված դրամական միջոցների հոսքեր	(5,768,233)	(11,018,449)
ԳՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՁԵՐ ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ		
Ներդրումային արժեթղթերի ձեռքբերում	(5,194,557)	(8,547,725)
Մուտքեր ներդրումային արժեթղթերի վաճառքից և մարումից	6,457,542	460,795
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(593,278)	(596,013)
Ներդրումային գործունեությունից ստացված/ներդրումային գործունեության համար (օգտագործված) դրամական միջոցների հոսքեր	669,707	(8,682,943)
ԳՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՁԵՐ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ		
Մուտքեր պարտքային արժեթղթերի թողարկումից	18	2,418,750
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	18	(2,422,500)
Այլ ստացված փոխառություններ	20	315,235
Այլ փոխառությունների մարում	20	(968,962)
Ֆինանսավորման գործունեության համար (օգտագործված)/ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական միջոցների հոսքեր	(657,477)	6,446,127
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ նվազում	(5,756,003)	(13,255,265)
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(212,494)	423,029
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները (համախառն) տարեսկզբի դրությամբ	17,229,253	30,061,489
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեվերջի դրությամբ	9	11,260,756

* Բանկը սկսել է կիրառել ՖՀՄՍ 9-ը 2018թ. հունվարի 1-ից: Ստանդարտին անցման ընտրված մեթոդի համաձայն՝ համադրելի տեղեկատվությունը չի վերահաշվարկվել (Ծանոթագրություն 2 (ե)): ՖՀՄՍ 9-ի կիրառման արդյունքում Բանկը փոխել է որոշ հոդվածների ներկայացումը, համադրելի տեղեկատվությունը համապատասխանաբար վերաներկայացվել է (Ծանոթագրություն 3 (ա)):

հազ. դրամ	Բաժնետիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Շենքերի վերագնահատումից աճ	Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ	Չբաշխված շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
Մնացորդը 2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	33,971,850	5,014,099	156,499	1,925,441	53,938	41,121,827
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ						
Շահույթ տարվա համար	-	-	-	-	1,846,780	1,846,780
Այլ համապարփակ եկամուտ						
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի	-	-	-	2,146,088	-	2,146,088
Շահույթ կամ վնաս փոխանցված վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի	-	-	-	(729,178)	-	(729,178)
Ընդամենը այլ համապարփակ եկամուտ	-	-	-	1,416,910	-	1,416,910
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար	-	-	-	1,416,910	1,846,780	3,263,690
Մնացորդը 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	33,971,850	5,014,099	156,499	3,342,351	1,900,718	44,385,517
Մնացորդը 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	33,971,850	5,014,099	156,499	3,342,351	1,900,718	44,385,517
Ճշգրտում ՖՀՄՍ 9-ի սկզբանական կիրառման ժամանակ՝ առանց հարկի (Ծնթգ. 4)	-	-	-	(1,963,078)	(3,023,300)	(4,986,378)
Վերահաշվարկված մնացորդը 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	33,971,850	5,014,099	156,499	1,379,273	(1,122,582)	39,399,139
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ						
Շահույթ տարվա համար	-	-	-	-	2,182,970	2,182,970
Այլ համապարփակ վնաս						
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ						
- Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի	-	-	-	(86,988)	-	(86,988)
- Շահույթ կամ վնաս փոխանցված ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի	-	-	-	(1,185,308)	-	(1,185,308)
Շենքերի վերագնահատման պահուստի գուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի	-	-	(45,691)	-	-	(45,691)
Ընդամենը այլ համապարփակ եկամուտ	-	-	(45,691)	(1,272,296)	-	(1,317,987)
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար	-	-	(45,691)	(1,272,296)	2,182,970	864,983
Մնացորդը 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	33,971,850	5,014,099	110,808	106,977	1,060,388	40,264,122

* Բանկը սկսել է կիրառել ՖՀՄՍ 9-ը 2018թ. հունվարի 1-ից: Ստանդարտին անցման ընտրված մեթոդի համաձայն՝ համադրելի տեղեկատվությունը չի վերահաշվարկվել (Ծանոթագրություն 2 (ե)): ՖՀՄՍ 9-ի կիրառման արդյունքում Բանկը փոխել է որոշ հոդվածների ներկայացումը, համադրելի տեղեկատվությունը համապատասխանաբար վերաներկայացվել է (Ծանոթագրություն 3 (ճ)):

1 Ներածություն

(ա) Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ-ն (Բանկ) հիմնադրվել է Հայաստանի Հանրապետությունում որպես սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն 1990թ-ին և վերակազմավորվել է փակ բաժնետիրական ընկերության 2007թ-ին: Նախկինում Բանկն իր գործունեությունն իրականացրել է «Անելիք Բանկ» ՓԲԸ անվանմամբ:

Բանկի հիմնական գործունեությունն է հանդիսանում ավանդների ներգրավումը, հաճախորդների հաշիվների սպասարկումը, վարկային գործառնությունների իրականացումը, երաշխավորությունների տրամադրումը, վճարահաշվարկային գործառնությունների, ինչպես նաև արժեթղթերով ու արտարժույթով գործարքների իրականացումը: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից: Բանկն ունի բանկային գործունեություն իրականացնելու լիցենզիա և հանդիսանում է Հայաստանի Հանրապետության ավանդների հատուցումը երաշխավորող պետական համակարգի անդամ:

Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010, Վարդանանց փ. 13:

Բանկն ունի 13 մասնաճյուղ: Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների մեծամասնությունը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետությունում:

Բանկի բաժնետերերն են FISTOCO LTD (59.68%) և Creditbank SAL (40.32%): Բանկի վերջնական վերահսկող անձն է հանդիսանում պրն. Վարդան Դիլանյանը, ով իրավասու է ղեկավարել Բանկի գործառնություններն իր սեփական հայեցողությամբ և իր շահերից ելնելով:

Կապակցված կողմերի հետ գործարքների մանրամասները ներկայացված են Ծանոթագրություն 27-ում:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Բանկն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, Բանկի գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկան, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական և ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար:

Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

2 Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների («ՖՀՄՍ») պահանջների համաձայն:

Այս ֆինանսական հաշվետվություններն իրենցից ներկայացնում են Բանկի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների առաջին փաթեթը, որտեղ կիրառվել են ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» և ՖՀՄՍ 15 «Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ» ստանդարտների պահանջները: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթների փոփոխությունները ներկայացված են Ծանոթագրություն 2-ի (ե) կետում:

(բ) Չափման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի, որոնք ներկայացված են իրական արժեքով և վերագնահատված արժեքով հաշվառվող շենքերի:

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Բանկի ֆունկցիոնալ արժույթն է հանդիսանում ՀՀ դրամը («դրամ»), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Բանկի գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը:

Դրամը հանդիսանում է նաև այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթը:

Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունը կատարել է մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն Բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և համապատասխան ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Դատողություններ

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ժամանակ կատարված դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնք առավել էական ազդեցություն ունեն ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- Կիրառելի է միայն 2018թ. համար
 - ֆինանսական ակտիվների դասակարգում. այն բիզնես մոդելի գնահատում, որի շրջանակներում պահվում են ակտիվները և գնահատում, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները հանդիսանում են միայն միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ – Ծանոթագրություն 3 (ե) (i):
 - չափանիշների սահմանում որոշելու համար, թե արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի պարտքային ռիսկի էական աճ սկզբնական ճանաչումից հետո, որոշելու համար սպասվող պարտքային վնասի չափման մեջ հեռանկարի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներառելու մեթոդաբանությունը և սպասվող պարտքային վնասի չափման համար օգտագործվող մոդելների ընտրություն և հաստատում – Ծանոթագրություն 23 (բ):

Ենթադրություններ և գնահատումների անորոշություն

Այն ենթադրությունների և գնահատումների հետ կապված անորոշության վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնք ենթադրում են 2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա տվյալների էական ճշգրտման մեծ ռիսկ, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- Կիրառելի է միայն 2018թ. համար
 - ֆինանսական գործիքների արժեզրկում. որոշել էլակետային տվյալները սպասվող պարտքային վնասի գնահատման մոդելի համար, այդ թվում՝ հեռանկարի վերաբերյալ տեղեկատվության ներառումը – Ծանոթագրություն 23 (բ):
- Կիրառելի է 2018թ. և 2017թ. համար
 - ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքի գնահատում – Ծանոթագրություն 28,
 - շենքերի վերագնահատում – Ծանոթագրություն 14,
 - պայմանական դեպքեր և դատական վարույթներ – Ծանոթագրություն 26 (բ),
 - բռնագանձված ակտիվների արժեզրկման գնահատում – Ծանոթագրություն 13:

(ե) Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և ներկայացման փոփոխություններ

Բանկը սկսել է կիրառել ՖՀՄՍ 9-ը և ՖՀՄՍ 15-ը 2018թ. հունվարի 1-ից: 2018թ. հունվարի 1-ից ուժի մեջ են մտել նաև մի քանի այլ նոր ստանդարտներ, սակայն այդ ստանդարտներն էական ազդեցություն չունեն Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Բանկի կողմից ՖՀՄՍ 9-ին անցման ընտրված մեթոդի համաձայն՝ այս ֆինանսական հաշվետվություններում համադրելի տեղեկատվությունը չի վերահաշվարկվել ստանդարտի պահանջներն արտացոլելու համար:

ՖՀՄՍ 9-ի սկզբնական կիրառման հիմնական արդյունքներն են.

- ֆինանսական ակտիվների գծով ճանաչված արժեզրկումից կորուստների աճը (Ծանոթագրություն 4),
- ՖՀՄՍ 9-ին վերաբերող լրացուցիչ բացահայտումները (Ծանոթագրություններ 23 (բ) և 4):

ՖՀՄՍ 15-ի կիրառումն ազդեցություն չի ունեցել Բանկի հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամտի գումարի և ժամկետների և Բանկի կողմից ճանաչված համապատասխան ակտիվների և պարտավորությունների վրա:

ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ»

ՖՀՄՍ 9-ը սահմանում է ֆինանսական ակտիվների, ֆինանսական պարտավորությունների և ոչ ֆինանսական միավորների առք ու վաճառքի որոշ պայմանագրերի ճանաչման և չափման պահանջները: Այս ստանդարտը փոխարինում է ՀՀՄՍ 39 «Ֆինանսական գործիքներ. ճանաչում և չափում» ստանդարտը: ՖՀՄՍ 9-ի պահանջներն էականորեն տարբերվում են ՀՀՄՍ 39-ի պահանջներից: Նոր ստանդարտն առաջադրում է ֆինանսական ակտիվների հաշվառման և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվառման որոշ ոլորտների սկզբունքային փոփոխություններ:

ՖՀՄՍ 9-ի կիրառման արդյունքում Բանկը կիրառել է ՀՀՄՍ 1 «Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում» ստանդարտի համապատասխան փոփոխությունները, որոնք պահանջում են առանձին տողով ներկայացնել արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտը շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Նախկինում Բանկը բացահայտում էր այդ գումարը ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում:

Բացի այդ, Բանկը կիրառել է ՖՀՄՍ 7 «Ֆինանսական գործիքներ. Բացահայտում» ստանդարտի համապատասխան փոփոխությունները 2018թ. տեղեկատվության բացահայտումների հետ կապված, որոնք սակայն չեն կիրառվել համադրելի տեղեկատվության նկատմամբ:

Ստորև ամփոփ կերպով ներկայացված են ՖՀՄՍ 9-ի կիրառման արդյունքում Բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում տեղի ունեցած առանցքային փոփոխությունները:

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգում և չափում

ՖՀՄՍ 9-ը ներառում է ֆինանսական ակտիվների երեք հիմնական դաս՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող և շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ: ՖՀՄՍ 9-ով նախատեսված ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը որպես կանոն հիմնված է այն բիզնես մոդելի վրա, որի շրջանակներում կառավարվում է ֆինանսական ակտիվը, և դրամական միջոցների հոսքերի վրա: ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն՝ այլևս չեն գործում ՀՀՄՍ 39-ով սահմանված մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական ակտիվների, փոխառությունների և դեբիտորական պարտքերի և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների դասերը: ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն, եթե պարունակվող ածանցյալ գործիք ներառող հիմնական պայմանագիրը հանդիսանում է ֆինանսական ակտիվ ստանդարտի շրջանակներում, ապա պարունակվող ածանցյալ գործիքը չի առանձնացվում այդ պայմանագրից: Փոխարենը, գնահատվում է ամբողջությամբ վերցված հիբրիդային

ֆինանսական գործիքը՝ ստանդարտի համաձայն դասակարգում ստանալու համար: Բանկի կողմից ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն ֆինանսական ակտիվների դասակարգման վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 3 (ե) (i) կետում:

ՖՀՄՍ 9-ը մեծամասամբ պահպանում է ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգման և չափման համար գործող ՀՀՄՍ 39-ի պահանջները: Այնուամենայնիվ, թեև ՖՀՄՍ 39-ի համաձայն, որպես իրական արժեքով չափվող նախատեսված պարտավորությունների իրական արժեքի բոլոր փոփոխությունները ճանաչվում էին շահույթում կամ վնասում, ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն, իրական արժեքի փոփոխությունները, որպես կանոն, ներկայացվում են հետևյալ կերպ.

- իրական արժեքի փոփոխության այն մասը, որը վերագրելի է պարտավորության պարտքային ռիսկի փոփոխություններին, ներկայացվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում, իսկ
- իրական արժեքի փոփոխության մնացած մասը ներկայացվում է շահույթի կամ վնասի կազմում:

Բանկի կողմից ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգման վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 3 (ե) (i) կետում:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

ՖՀՄՍ 9-ը փոխարինում է ՀՀՄՍ 39-ով սահմանված «կրած վնասի» մոդելը «սպասվող պարտքային վնասի» մոդելով: Արժեզրկման նոր մոդելը կիրառելի է նաև որոշ վարկ տրամադրելու պարտավորվածությունների և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի, սակայն ոչ՝ բաժնային ներդրումների համար:

ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն պարտքային վնասն ավելի շուտ է ճանաչվում, քան պահանջվում է ՀՀՄՍ 39-ով: Բանկի կողմից ՖՀՄՍ 9-ի արժեզրկման պահանջների կիրառման բացատրությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 3 (ե) (iv) կետում:

Անցումը նոր ստանդարտին

ՖՀՄՍ 9-ի կիրառման արդյունքում հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում տեղի ունեցած փոփոխությունները կիրառվել են հետընթաց, բացառությամբ ստորև ներկայացվածի.

- Համադրելի ժամանակաշրջանների տվյալները չեն վերահաշվարկվել: ՖՀՄՍ 9-ի կիրառման արդյունքում առաջացող ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունները ճանաչվում են չբաշխված շահույթի և պահուստների կազմում 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ: Համապատասխանաբար, 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և այդ ամսաթվին ավարտված տարվա համար ներկայացված տեղեկատվությունը չի արտացոլում ՖՀՄՍ 9-ի պահանջները և, այդ իսկ պատճառով, համադրելի չէ 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և այդ ամսաթվին ավարտված տարվա համար ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն ներկայացված տեղեկատվության հետ:

Բանկն օգտվել է համադրելի ժամանակաշրջանների տվյալների վերահաշվարկ չկատարելը թույլատրող պարզեցումից, սակայն հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ ՖՀՄՍ 9-ի արդյունքում ՀՀՄՍ 1-ում կատարված փոփոխությունները պահանջում են առանձին տողով ներկայացնել «արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտը» շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, Բանկը 2017թ. ֆինանսական

հաշվետվություններում ներկայացված «տոկոսային եկամուտ» հոդվածը ներկայացրել է «արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ» անվանմամբ:

- Սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ գոյություն ունեցող փաստերի և հանգամանքների հիման վրա կատարվել են հետևյալ գնահատումները.
 - որոշվել է այն բիզնես մոդելը, որի շրջանակներում պահվում է ֆինանսական ակտիվը:
- Եթե պարտքային արժեքուղթն ունի ցածր պարտքային ռիսկ ՖՀՄՍ 9-ի սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ, Բանկը ենթադրում է, որ ակտիվի գծով պարտքային ռիսկն էականորեն չի աճել սկզբնական ճանաչման պահից:

ՖՀՄՍ 9-ի կիրառման արդյունքում տեղի ունեցած փոփոխությունների և դրանց հետևանքների վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 4-ում:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Բացառությամբ Ծանոթագրություն 2-ի (ե) կետում բացահայտված փոփոխությունների, ստորև ներկայացվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է Բանկի կողմից այս ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

(ա) Արտարժույթով գործարքներ

Արտարժույթով իրականացված գործարքները փոխարկվում են դրամի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերափոխարկվում են դրամի այդ օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Դրամային հոդվածների գծով արտարժույթով իրականացված գործառնություններից առաջացած օգուտը կամ վնասն իրենից ներկայացնում է տարբերություն ժամանակաշրջանի սկզբում ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, արդյունավետ տոկոսադրույքի ու ժամանակաշրջանի վճարումների ճշգրտումով ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով փոխարկված ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև:

Արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները, որոնք չափվում են իրական արժեքով, վերափոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող, արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով:

Վերափոխարկման արդյունքում առաջացող արտարժույթային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ վաճառքի համար մատչելի բաժնային գործիքների վերափոխարկման արդյունքում առաջացող տարբերությունների, բացի այն դեպքերից, երբ տարբերությունն առաջանում է արժեզրկման պատճառով, որի դեպքում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված արտարժույթային տարբերությունները վերադասակարգվում են որպես շահույթ կամ վնաս:

(բ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ են համարվում կանխիկ դրամական միջոցները և ՀՀ ԿԲ-ում և այլ բանկերում պահվող սահմանափակումներ չունեցող մնացորդները (նոստրո հաշիվներ): Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում ենք ամորտիզացված արժեքով՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(գ) Տոկոսներ

2018թ. հունվարի 1-ից կիրառվող քաղաքականություն

Արդյունավետ տոկոսադրույք

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի գործողության ակնկալվող ժամկետի համար գնահատված դրամական միջոցների ապագա վճարումները կամ ստացվելիք գումարները զեղչում է ճշգրիտ մինչև՝

- ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը կամ
- ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքը:

Ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ ձեռքբերված կամ տրամադրված արժեգրկված ակտիվների, արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկելիս Բանկը գնահատում է ապագա դրամական միջոցների հոսքերը՝ հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները, սակայն առանց հաշվի առնելու սպասվող պարտքային վնասը: Ձեռքբերված կամ տրամադրված արժեգրկված ֆինանսական ակտիվների համար հաշվարկվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույք՝ կիրառելով ապագա դրամական միջոցների հոսքերը՝ ներառյալ սպասվող պարտքային վնասը:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկը ներառում է գործարքի հետ կապված ծախսումները և վճարված կամ ստացված բոլոր այն գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի բաղկացուցիչ մասը: Գործարքի հետ կապված ծախսումները ներառում են այն լրացուցիչ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Ամորտիզացված արժեք և համախառն հաշվեկշռային արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած հիմնական գումարի մարումները, գումարած կամ հանած սկզբնական գումարի և մարման գումարի տարբերության գծով կուտակված ամորտիզացիան՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով, և ֆինանսական ակտիվների համար՝ ճշգրտված սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստի (կամ նախքան 2018թ. հունվարի 1-ը արժեգրկման գծով պահուստի) մասով:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքն իրենից ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքը՝ նախքան սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստի մասով ճշգրտումը:

Տոկոսային եկամտի և ծախսի հաշվարկ

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկվում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության սկզբնական ճանաչման պահին: Տոկոսային եկամուտը և ծախսը հաշվարկելիս արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ (եթե ակտիվն արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Արդյունավետ տոկոսադրույքը վերանայվում է լողացող տոկոսադրույքով գործիքների գծով դրամական միջոցների հոսքերի պարբերական վերագնահատման արդյունքում՝ շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով: Արդյունավետ տոկոսադրույքը վերանայվում է նաև իրական արժեքի հեջավորման հետ կապված ճշգրտումներն արտացոլելու համար այն ամսաթվի դրությամբ, երբ սկսվում է հեջի գծով ճշգրտման ամորտիզացիայի հաշվարկը:

Այնուամենայնիվ, սկզբնական ճանաչումից հետո արժեզրկված ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվն այլևս արժեզրկված չէ, տոկոսային եկամտի հաշվարկը կրկին իրականացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Սկզբնական ճանաչման պահին արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքն ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Տոկոսային եկամտի հաշվարկը չի իրականացվում համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ, նույնիսկ եթե ակտիվի պարտքային ռիսկը նվազում է:

Տեղեկատվությունն այն մասին, թե որ դեպքերում են ֆինանսական ակտիվները համարվում արժեզրկված, ներկայացված է Ծանոթագրություն 3 (ե) (iv) կետում:

Ներկայացում

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ներկայացված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտը ներառում է՝

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսները,
- այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային գործիքների գծով տոկոսները:

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ներկայացված տոկոսային ծախսը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների գծով տոկոսային ծախսը:

Նախքան 2018թ. հունվարի 1-ը կիրառվող քաղաքականություն

Նախքան 2018թ. հունվարի 1-ը կիրառվում էր նույն քաղաքականությունը, բացառությամբ հետևյալի.

- արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն էր, որը ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության գործողության ակնկալվող ժամկետի (կամ, համապատասխան դեպքերում, ավելի կարճ ժամանակակախատվածի) համար գնահատված դրամական միջոցների ապագա վճարումները կամ ստացվելիք գումարները զեղչում էր ճշգրիտ մինչև ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության գուտ հաշվեկշռային արժեքը: Արդյունավետ տոկոսադրույքը

հաշվարկելիս Բանկը գնահատում էր ապագա դրամական միջոցների հոսքերը՝ հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները, սակայն առանց հաշվի առնելու ապագա պարտքային վնասը:

- ձեռքբերված կամ ստեղծված արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար պարտքային ռիսկի ճշգրտումով արդյունավետ տոկոսադրույքը սահմանված չէր:

(դ) Վճարներ և միջնորդավճարներ

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով եկամուտը և ծախսերը, որոնք կազմում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, ներառվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկում (տես՝ Ծանոթագրություն 3 (գ)):

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ եկամուտը, ներառյալ՝ հաշիվների սպասարկման վճարները, ներդրումների կառավարման վճարները, վաճառքների գծով միջնորդավճարները, տեղաբաշխման գծով միջնորդավճարները և սինդիկացված վարկերի գծով միջնորդավճարները, ճանաչվում են համապատասխան ծառայությունը մատուցելիս: Եթե չի ակնկալվում, որ վարկը կտրամադրվի վարկավորելու պարտավորվածության շրջանակներում, ապա վարկավորման պարտավորվածության գծով վճարը ճանաչվում է գծային մեթոդով՝ պարտավորվածության գործողության ժամկետի ընթացքում:

Հաճախորդի հետ պայմանագիրը, որի արդյունքում Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչվում է ֆինանսական գործիք, կարող է մասնակիորեն գտնվել ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում և մասնակիորեն՝ ՖՀՄՍ 15-ի գործողության ոլորտում: Նման դեպքերում Բանկը նախ կիրառում է ՖՀՄՍ 9-ը՝ առանձնացնելու և չափելու համար պայմանագրի այն մասը, որը գտնվում է ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում, իսկ այնուհետև կիրառում է ՖՀՄՍ 15-ը՝ պայմանագրի մնացած մասի համար:

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ ծախսերը հիմնականում վերաբերում են գործարքների գծով վճարներին և սպասարկման վճարներին, որոնք ծախսագրվում են ծառայությունը ստանալիս:

(ե) Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ

i. Դասակարգում

Ֆինանսական ակտիվներ – 2018թ. հունվարի 1-ից կիրառվող քաղաքականություն

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասակարգում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող կամ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախատեսված չէ որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է պահել ակտիվը պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքեր հավաքագրելու համար և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական միջոցների հոսքեր, որոնք հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ:

Պարտքային գործիքը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախատեսված չէ որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն իրագործվում է թե՛ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրման և թե՛ ֆինանսական ակտիվների վանառքի միջոցով և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական միջոցների հոսքեր, որոնք հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չնարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ:

Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվների գծով շահույթը և վնասը ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ ստորև ներկայացվածների, որոնք ճանաչվում են նույն կերպ ինչ որ ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով շահույթը և վնասը:

- տոկոսային եկամուտ՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը,
- սպասվող պարտքային վնաս և հակադարձումներ և
- օգուտ և վնաս փոխարժեքային տարբերություններից:

Երբ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում նախկինում ճանաչված կուտակված շահույթը կամ վնասը սեփական կապիտալից վերադասակարգվում է շահույթ կամ վնաս:

Առևտրական նպատակներով չպահվող բաժնային գործիքում ներդրման սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը կարող է անդառնալիորեն որոշել ներկայացնել իրական արժեքի հետագա փոփոխություններն այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին՝ յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Բաժնային գործիքներում այս ներդրումների գծով շահույթը և վնասը երբեք չեն վերադասակարգվում շահույթի կամ վնասի, և շահույթում կամ վնասում արժեզրկում չի ճանաչվում: Շահաբաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ակնհայտորեն իրենցից ներկայացնում են ներդրման ինքնարժեքի մասի վերականգնումը, որի դեպքում ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային շահույթը և վնասը փոխանցվում են չբաշխված շահույթ՝ ներդրման օտարման պահին:

Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Բանկը կարող է անդառնալիորեն նախատեսել ֆինանսական ակտիվը, որն այլապես բավարարում է ամորտիզացված արժեքով կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափման պահանջները, որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, եթե դա թույլ կտա վերացնել կամ էականորեն նվազեցնել հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանա:

Բիզնես մոդելի գնահատում

Բանկը պորտֆելի մակարդակով գնահատում է այն բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակներում պահվում է ակտիվը, քանի որ այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է գործունեության կառավարման և ղեկավարությանը տեղեկատվության տրամադրման եղանակը: Այդ դեպքում դիտարկվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը և նպատակները և այդ քաղաքականության աշխատանքը գործնականում: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարությունն ուղղված է պամանագրով նախատեսված տոկոսային եկամտի ստացմանը, տոկոսադրույքների որոշակի կառուցվածքի պահպանմանը, ֆինանսական ակտիվների գործողության ժամկետների համապատասխանեցմանն այն պարտավորությունների գործողության ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվները, կամ դրամական միջոցների հոսքերի իրացմանն ակտիվների վաճառքի միջոցով:
- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի եկամտաբերությունը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը հաղորդվում Բանկի ղեկավարությանը:
- բիզնես մոդելի (և այդ բիզնես մոդելի շրջանակներում պահվող ֆինանսական ակտիվների) արդյունավետության վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը:
- ինչպես են վարձատրվում ղեկավարները, օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը կախված է կառավարվող ակտիվների իրական արժեքից կամ ակտիվներից հավաքագրվող պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերից:
- նախորդ ժամանակաշրջանների վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, վաճառքների պատճառները և վաճառքների ապագա ծավալների ակնկալիքները: Այնուամենայնիվ, վաճառքների ծավալի վերաբերյալ տեղեկատվությունը առանձին չի դիտարկվում, այն դիտարկվում է իրականացնելիս մեկ ընդհանուր վերլուծություն առ այն, թե ինչպես են իրագործվում ֆինանսական ակտիվների կառավարման համար Բանկի առաջադրված նպատակները և ինչպես են իրացվում դրամական միջոցների հոսքերը:

Առևտրական նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվները կամ ֆինանսական ակտիվները, որոնք կառավարվում են և որոնց արդյունավետությունը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով, քանի որ չեն պահվում ոչ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը հավաքագրելու և ոչ էլ՝ թե՛ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը հավաքագրելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվները վաճառելու համար:

Գնահատում, թե արդյոք պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ

Այս գնահատման նպատակների համար «մայր գումարը» սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» սահմանվում է որպես փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և վարկավորման հետ կապված այլ հիմնական ռիսկերի և ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի), ինչպես նաև շահույթի մարժայի հատուցում:

Գնահատելիս, թե արդյոք պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ, Բանկը դիտարկում է գործիքի պայմանագրային պայմանները: Այստեղ ներառվում է այն գնահատումը, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվը պարունակում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է այնպես փոխել պայմանագրային դրամական միջոցների ժամկետը կամ գումարը, որ ֆինանսական ակտիվը չի բավարարի այդ պայմանը:

Այս գնահատումն իրականացնելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալը.

- պայմանական դեպքերը, որոնք կարող են փոխել դրամական միջոցների գումարը և ժամկետը,
- լծակավորման հատկանիշը,
- վաղաժամկետ մարման և գործողության ժամկետի երկարաձգման հնարավորությունը,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են Բանկի պահանջը որոշակի ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ (օրինակ՝ ոչ վերադարձնելի ակտիվների հետ կապված պայմանավորվածություններ),
- առանձնահատկությունները, որոնք փոխում են փողի ժամանակային արժեքի հատուցումը, օրինակ՝ տոկոսադրույքների պարբերական վերանայումը:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն ժամանակաշրջանի, որը հաջորդում է Բանկի կողմից ֆինանսական ակտիվների կառավարման իր բիզնես մոդելի փոփոխությանը:

Ֆինանսական ակտիվներ – նախքան 2018թ. հունվարի 1-ը կիրառվող քաղաքականություն

Բանկը դասակարգում էր իր ֆինանսական ակտիվները ստորև բերվող դասերից մեկին.

- վարկեր և փոխառություններ,
- մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական ակտիվներ,
- վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ,
- շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ և այս դասի շրջանակներում որպես՝
 - առևտրական նպատակներով պահվող, կամ
 - նախատեսված որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Տես՝ Ծանոթագրություն 3 (է), (ը) կետերը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն իր ֆինանսական պարտավորությունները, բացառությամբ ֆինանսական երաշխավորությունների և վարկ տրամադրելու պարտավորվածությունների, դասակարգում է ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների դասին:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական պարտավորությունները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո:

ii. Ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է դրամական միջոցների հոսքեր ստանալու իրավունքներն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերը և հատույցները, կամ որում Բանկը ոչ փոխանցում, ոչ էլ պահպանում է սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերը և հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը:

Ֆինանսական ակտիվն ապահանջելիս ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի (կամ ապահանջված մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի) և (i) ստացված հատուցման (ներառյալ ձեռք բերված որևէ նոր ակտիվ՝ հանած ստանձնած որևէ նոր պարտավորություն) և (ii) այլ համապարփակ արդյունքում նախկինում ճանաչված կուտակված որևէ շահույթի կամ վնասի գումարի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

2018թ. հունվարի 1-ից որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող նախատեսված բաժնային ներդրումային արժեթղթերի գծով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակված շահույթ/վնասը չի ճանաչվում շահույթում կամ վնասում նշված արժեթղթերի արժեգրկման ժամանակ, ինչպես բացատրվում է Ծանոթագրություն 3 (ե) (i) կետում: Ապահանջման պահանջները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվներում Բանկի կողմից ստեղծված կամ պահվող մասնակցությունը ճանաչվում է որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն:

Բանկը կատարում է գործարքներ, որոնցով փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերը և հատույցները կամ դրանց մի մասը: Նման դեպքերում փոխանցված ակտիվները չեն ապահանջվում: Նման գործարքների օրինակներ են արժեթղթերի որպես փոխառություն տրամադրումը և վաճառքի և հետգնման գործարքները:

Գործարքներում, որոնցում Բանկը ոչ պահպանում է, ոչ էլ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերը և հատույցները, և պահպանում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, Բանկը շարունակում է ճանաչել ակտիվը այնքանով, որքանով շարունակվում է նրա ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվում, որն այն չափն է, որով նա ենթարկված է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն ապահանջում է ֆինանսական պարտավորությունն այն դեպքում, երբ վերջինիս պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

iii. Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների փոփոխություն

2018թ. հունվարի 1-ից կիրառվող քաղաքականություն

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոխվում են, Բանկը գնահատում է, թե արդյոք փոփոխված ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Եթե դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են («նշանակալի փոփոխություն»), ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապահանջվում է և ճանաչվում է նոր ֆինանսական ակտիվ իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի հետ կապված ծախսումները: Որպես փոփոխության մաս ստացված վճարները հաշվառվում են հետևյալ կերպ.

- վճարները, որոնք դիտարկվում են նոր ակտիվի իրական արժեքը որոշելիս, և վճարներ, որոնք իրենցից ներկայացվում են գործարքի հետ կապված ծախսումների հատուցում, ներառվում են ակտիվի սկզբնական չափման մեջ,

- մյուս վճարները ներառվում են շահույթում կամ վնասում՝ որպես ապաճանաչումից առաջացող շահույթի կամ վնասի մաս:

Գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվներից կամ ֆինանսական պարտավորությունների գծով դրամական միջոցների հոսքերի փոփոխությունները չեն դիտարկվում որպես փոփոխություն, եթե առաջանում են գոյություն ունեցող պայմանագրային պայմաններից, օրինակ՝ Բանկի կողմից տոկոսադրույքների փոփոխությունը ՀՀ ԿԲ-ի հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխության պատճառով, եթե վարկային պայմանագրով Բանկն իրավունք ունի կատարել նման փոփոխություն:

Բանկն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում, այսինքն, գնահատում է, թե արդյոք սկզբնական ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են փոփոխված կամ փոխարինող ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերից: Բանկը գնահատում է փոփոխության նշանակալի լինելը քանակական և որակական գործոնների հիման վրա հետևյալ հերթականությամբ՝ որակական գործոններ, քանակական գործոններ, որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցություն: Եթե դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս գնահատումն իրականացնելիս Բանկը կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման ուղեցույցին նմանատիպ ուղեցույց:

Բանկը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական ակտիվի արտարժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ ապահովվածության այլ միջոցների փոփոխություն,
- ֆինանսական ակտիվի պայմանների այնպիսի փոփոխություն, որը հանգեցնում է միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ հանդիսանալու չափանիշի հետ անհամապատասխանությանը:

Եթե դրամական միջոցների հոսքերի փոփոխությունը պայմանավորված է վարկառուի ֆինանսական դժվարություններով, ապա որպես կանոն փոփոխության նպատակն ակտիվի արժեքի առավելագույն չափով հատուցումն է ըստ պայմանագրի սկզբնական պայմանների, այլ ոչ էականորեն տարբեր պայմաններով նոր ակտիվի ստեղծումը: Եթե Բանկը մտադիր է այնպես փոխել ֆինանսական ակտիվը, որպեսզի ներվեն դրամական միջոցների հոսքերը, ապա այն նախ պետք է դիտարկի ակտիվի մի մասի դուրսգրման հնարավորությունը նախքան փոփոխությունը կատարելը (տես՝ ստորև դուրսգրման քաղաքականություն): Այս մոտեցումն ազդում է քանակական գնահատման արդյունքի վրա և հանգեցնում է նրան, որ ապաճանաչման չափանիշները սովորաբար չեն բավարարվում նման դեպքերում: Բանկն իրականացնում է նաև որակական գնահատում, որոշելու համար փոփոխության նշանակալի լինելը:

Եթե ամորտիզացված արժեքով կամ այլ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, Բանկը նախ վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը, կիրառելով ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը, և արդյունքում առաջացող ճշգրտումը ճանաչում է որպես շահույթի կամ վնասի փոփոխություն՝ շահույթի կամ վնասի կազմում: Լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվների համար փոփոխությունից առաջացող շահույթը կամ վնասը հաշվարկելու համար կիրառված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է՝ արտացոլելու համար փոփոխության պահին գործող ընթացիկ շուկայական պայմանները:

Փոփոխության շրջանակներում կրած ցանկացած ծախսումները կամ վճարված վճարները ճշգրտում են փոփոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում են փոփոխված ֆինանսական ակտիվի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում:

Եթե այս փոփոխությունն իրականացվում է վարկառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, ապա շահույթը կամ վնասը ներկայացվում է արժեզրկումից կորուստների հետ միասին: Մյուս դեպքերում այն ներկայացվում է որպես արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ:

Հաստատուն տոկոսադրույքով վարկերի համար, որոնց դեպքում վարկառուին հնարավորություն ունի ժակետից շուտ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց էական տուգանքի, Բանկը հաշվառում է տոկոսադրույքի փոփոխությունը մինչև ընթացիկ շուկայական տոկոսադրույքի մակարդակը՝ կիրառելով լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքների համար գործող ուղեցույցը: Սա նշանակում է, որ արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է առաջընթաց:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն ապահանջում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ փոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ փոփոխված պայմաններով պարտավորության գծով դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Այս դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության և փոփոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի կազմում: Վճարված հատուցումը ներառում է փոխանցված ոչ ֆինանսական ակտիվները (առկայության դեպքում) և ստանձնած պարտավորությունները, այդ թվում՝ նոր փոփոխված ֆինանսական պարտավորությունը:

Բանկն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում՝ դիտարկելով որակական գործոնները, քանակական գործոնները և որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցությունը:

Բանկը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական պարտավորության արտարժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ ապահովվածության այլ միջոցների փոփոխություն,
- փոխարկման հնարավորության ներառում,
- ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման համար պայմանները նշանակալիորեն տարբեր են, եթե նոր պայմանների համաձայն դրամական միջոցների հոսքերի զեղչված ներկա արժեքը, ներառյալ վճարված վճարները (առանց ստացված վճարների) և զեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, առնվազն 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացած դրամական միջոցների հոսքերի զեղչված ներկա արժեքից:

Եթե ֆինանսական պարտավորության փոփոխությունը չի բավարարում ապահանջման պայմանները, պարտավորության ամորտիզացված արժեքը վերահաշվարկվում է, զեղչելով փոփոխված դրամական միջոցների հոսքերը սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, և արդյունքում առաջացող շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Լողացող դրույքով ֆինանսական պարտավորությունների համար փոփոխությունից առաջացող շահույթը կամ վնասը հաշվարկելու համար կիրառված սկզբնական

արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է՝ արտացոլելու համար փոփոխության պահին գործող ընթացիկ շուկայական պայմանները: Ցանկացած կրած ծախսումները կամ վճարված վճարները ճանաչվում են որպես պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտում և ամորտիզացվում են փոփոխված ֆինանսական պարտավորության գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում՝ գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի վերահաշվարկի միջոցով:

Նախքան 2018թ. հունվարի 1-ը կիրառվող քաղաքականություն

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոխվում էին, Բանկը գնահատում էր, թե արդյոք փոփոխված ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր էին: Եթե դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր էին, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում էին ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում էր և ճանաչվում էր նոր ֆինանսական ակտիվ իրական արժեքով:

Եթե այս փոփոխությունն իրականացվում էր վարկառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով և ակտիվը չէր ապաճանաչվում, ակտիվի արժեզրկումը չափվում էր կիրառելով նախքան փոփոխությունը գործող տոկոսադրույքով:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն ապաճանաչում էր ֆինանսական պարտավորությունը, երբ փոխվում էին վերջինիս պայմանները և երբ փոփոխված պայմաններով պարտավորության գծով դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր էին: Այս դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում էր նոր ֆինանսական պարտավորություն իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության և փոփոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում էր շահույթի կամ վնասի կազմում: Վճարված հատուցումը ներառում էր փոխանցված ոչ ֆինանսական ակտիվները (առկայության դեպքում) և ստանձնած պարտավորությունները, այդ թվում՝ նոր փոփոխված ֆինանսական պարտավորությունը:

Եթե ֆինանսական պարտավորության փոփոխությունը չէր բավարարում ապաճանաչման պայմանները, կրած ծախսումները կամ վճարված վճարները ճանաչվում էին որպես պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտում և ամորտիզացվում էին փոփոխված ֆինանսական պարտավորության գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում՝ գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի վերահաշվարկի միջոցով:

iv. Արժեզրկում

Տես՝ նաև Ծանոթագրություն 23 (բ):

2018թ. հունվարի 1-ից կիրառվող քաղաքականություն

Բանկը ճանաչում է պահուստ սպասվող պարտքային վնասի գծով շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող հետևյալ ֆինանսական գործիքների համար.

- պարտքային գործիքներ հանդիսացող ֆինանսական ակտիվներ,
- ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր և
- վարկ տրամադրելու պարտավորվածություններ:

Բաժնային գործիքներում ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստ չի ճանաչվում:

Բանկը չափում է վնասի գծով պահուստը ֆինանսական գործիքի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վնասին հավասար գումարի չափով, բացառությամբ հետևյալ գործիքների, որոնց համար վնասի գծով պահուստը չափվում է 12 ամսվա ընթացքում սպասվող պարտքային վնասին հավասար գումարի չափով.

- պարտքային ներդրումային արժեթղթեր, եթե որոշվել է, որ դրանք ունեն ցածր պարտքային ռիսկ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և
- այլ ֆինանսական գործիքներ, որոնց գծով պարտքային ռիսկն էականորեն չի աճել սկզբնական ճանաչման պահից (տես` Ծանոթագրություն 23 (բ)):

Բանկը չի կիրառում ցածր պարտքային ռիսկի համար գործող բացառություն որևէ ֆինանսական գործիքի նկատմամբ:

12 ամսվա ընթացքում սպասվող պարտքային վնասն իրենից ներկայացնում է սպասվող պարտքային վնասի այն մասը, որն առաջանում է պարտավորությունների չկատարման այն դեպքերի արդյունքում, որոնք հնարավոր են հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսվա ընթացքում: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում է 12 ամսվա ընթացքում սպասվող պարտքային վնաս, դիտարկվում են որպես 1-ին փուլի ֆինանսական գործիքներ:

Ֆինանսական գործիքի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վնասն իրենից ներկայացնում է այն սպասվող պարտքային վնասը, որն առաջանում է պարտավորությունների չկատարման բոլոր հնարավոր դեպքերի արդյունքում ֆինանսական գործիքի ակնկալվող գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում է ֆինանսական գործիքի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վնաս, դիտարկվում են որպես 2-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ:

Սպասվող պարտքային վնասի չափում

Սպասվող պարտքային վնասն իրենից ներկայացնում է ըստ պարտականությունների չկատարման հավանականության աստիճանի կշռված պարտքային վնասի գնահատականը և չափվում է հետևյալ կերպ.

- *ֆինանսական ակտիվներ, որոնք արժեզրկված չեն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ.* որպես բոլոր պակասող դրամական միջոցների ներկա արժեք (այսինքն` տարբերությունն այն դրամական միջոցների հոսքերի միջև, որոնք Բանկը պետք է ստանա պայմանագրի համաձայն և որոնք Բանկն ակնկալում է ստանալ),
- *ֆինանսական ակտիվներ, որոնք արժեզրկված են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ.* որպես համախառն հաշվեկշռային արժեքի և ապագա գնահատված դրամական միջոցների հոսքերի ներկա արժեքի տարբերություն,
- *վարկ տրամադրելու պարտավորվածությունների չօգտագործված մաս.* որպես այն տարբերության ներկա արժեք, որը գոյություն ունի պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի, որոնք Բանկը պետք է ստանա, եթե վարկառուն օգտվի վարկ ստանալու իր իրավունքից, և այն դրամական միջոցների հոսքերի միջև, որոնք Բանկն ակնկալում է ստանալ,
- *ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր.* որպես այն ակնկալվող վճարումների ներկա արժեք, որոնք կվճարվեն տիրապետողին պարտքային վնասը հատուցելու համար` հանած այն գումարները, որոնք Բանկն ակնկալում է հետ ստանալ:

Տես` նաև Ծանոթագրություն 23 (բ):

Վերանայված պայմաններով ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերանայվում են կամ փոփոխվում են կամ գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվը փոխարինվում է նորով վարկառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, գնահատվում է ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման անհրաժեշտությունը (տես՝ Ծանոթագրություն 3 (ե) (ii)), և սպասվող պարտքային վնասը չափվում է հետևյալ կերպ.

- Եթե պայմանների ակնկալվող վերանայումը չի հանգեցնում գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա փոփոխված ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերը ներառվում են գոյություն ունեցող ակտիվի գծով պակասող դրամական միջոցների հաշվարկում (տես՝ Ծանոթագրություն 23 (բ)):
- Եթե պայմանների ակնկալվող վերանայումը հանգեցնում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա նոր ակտիվի ակնկալվող իրական արժեքը դիտարկվում է որպես գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվից առաջացող վերջնական դրամական միջոցների հոսքեր՝ վերջինիս ապաճանաչման ժամանակ: Այս գումարը ներառվում է գոյություն ունեցող ակտիվի գծով պակասող դրամական միջոցների հաշվարկում, որոնք զեղչվում են ապաճանաչման ակնկալվող ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվը՝ կիրառելով գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվներն արժեզրկված լինելու տեսանկյունից (որոնք դիտարկվում են որպես 3-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ): Ֆինանսական ակտիվը համարվում է արժեզրկված, եթե տեղի են ունցել մեկ կամ ավելի դեպքեր, որոնք բացասական ազդեցություն ունեն ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական միջոցների հոսքերի վրա:

Ֆինանսական ակտիվի արժեզրկված լինելու վկայությունը ներառում է հետևյալ դիտարկելի տվյալները.

- վարկառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
- պայմանագրի խախտումը, այդ թվում՝ պարտականությունների չկատարումը կամ վճարման ուշացումը,
- Բանկի կողմից վարկի կամ փոխատվության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Բանկն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի,
- վարկառուի հավանական սնանկացումը կամ այլ ֆինանսական վերակազմավորումը, կամ
- արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը ֆինանսական դժվարությունների պատճառով:

Վարկը, որի պայմանները վերանայվել են վարկառուի վիճակի վատթարացման պատճառով, սովորաբար համարվում է արժեզրկված, եթե գոյություն չունի վկայություն, որ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը չստանալու ռիսկն էականորեն նվազել է և չկան արժեզրկման այլ հայտանիշներ: Բացի այդ, անհատներին տրված վարկերի դեպքում արժեզրկված է համարվում 90 կամ ավելի օր ժամկետանց վարկը:

Պետական պարտատոմսերում ներդրման արժեզրկված լինելը գնահատելիս՝ Բանկը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- Վարկունակության շուկայական գնահատականը՝ արտացոլված պարտատոմսերի եկամտաբերությունում:
- Վարկունակության գնահատումը վարկանիշային գործակալությունների կողմից:
- Նոր պարտքի թողարկման համար կապիտալի շուկաներ մուտք գործելու երկրի կարողությունը:
- Պարտքի պայմանների վերանայման հավանականությունը, որի արդյունքում տիրապետողները կարող են վնաս կրել պարտքը կամավոր կամ պարտադիր կերպով ներելու հետևանքով:
- Գործող միջազգային աջակցման մեխանիզմները, որոնք թույլ են տալիս տվյալ երկրին տրամադրել անհրաժեշտ աջակցություն որպես «վերջին հնարավոր վարկատու», ինչպես նաև կառավարությունների և գործակալությունների հրապարակային հայտարարություններում նշված այդ մեխանիզմները կիրառելու մտադրությունը: Սա ներառում է նշված մեխանիզմների աշխատանքի արդյունավետության և, անկախ քաղաքական մտադրություններից, պահանջվող չափանիշները բավարարելու կարողության առկայության գնահատումը:

Սպավող պարտքային վնասի գծով պահուստի ներկայացում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Սպավող պարտքային վնասի գծով պահուստը ներկայացվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հետևյալ կերպ.

- *ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ*՝ որպես նվազեցում ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից,
- *վարկ տրամադրելու պարտավորվածություններ և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր*՝ սովորաբար որպես պահուստ,
- *երբ ֆինանսական գործիքը ներառում է թե՛ օգտագործված և թե՛ չօգտագործված բաղկացուցիչ, և Բանկը չի կարող տարանջատել վարկ տրամադրելու պարտավորվածության բաղկացուցիչ գծով սպասվող պարտքային վնասն արդեն օգտագործված բաղկացուցիչ գծով սպասվող պարտքային վնասից*, Բանկը ներակայացնում է վնասի գծով ընդհանուր պահուստ երկու բաղկացուցիչների համար: Ընդհանուր գումարը ներկայացվում է որպես նվազեցում օգտագործված բաղկացուցիչ համախառն հաշվեկշռային արժեքից: Այն գումարը, որով վնասի գծով պահուստը գերազանցում է օգտագործված բաղկացուցիչ համախառն հաշվեկշռային արժեքը, ներկայացվում է որպես պահուստ,
- *այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային գործիքներ*՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում վնասի գծով պահուստ չի ճանաչվում, քանի որ այս ակտիվների համար հաշվեկշռային արժեք է հանդիսանում վերջիններիս իրական արժեքը: Այնուամենայնիվ, վնասի գծով պահուստը բացահայտվում է ճանաչվում է իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստում:

Դուրսգրումներ

Վարկերը և պարտքային արժեթղթերը դուրս են գրվում (ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն), երբ գոյություն չունի ֆինանսական ակտիվն ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն փոխհատուցելու իրատեսական ակնկալիք: Դուրսգրումը սովորաբար իրականացվում է այն դեպքում, երբ Բանկը որոշում է, որ վարկառուն չունի այնպիսի ակտիվներ կամ եկամտի աղբյուրներ, որոնցից կարող է ստանալ բավարար դրամական միջոցների հոսքեր դուրսգրման ենթակա գումարները մարելու համար: Այս գնահատումն իրականացվում է առանձին յուրաքանչյուր ակտիվի համար:

Նախկինում դուրսգրված գումարների փոխհատուցումը ներառվում է «ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածում՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Դուրսգրված ֆինանսական ակտիվների գծով կարող են դեռևս կիրառվել հարկադիր միջոցներ՝ վճարման ենթակա գումարների վերադարձման Բանկի ընթացակարգերի հետ համապատասխանություն ապահովելու համար:

Ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի մասը չհաղիսացող ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր

Բանկը գնահատում է, թե արդյոք ֆինանսական երաշխավորության պայմանագիրը հանդիսանում է ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի տարր, որը հաշվառվում է որպես այդ գործիքի բաղադրիչ, կամ արդյոք այն հանդիսանում է առանձին հաշվառվող պայմանագիր: Այս գնահատումը կատարելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- արդյոք երաշխավորությունը նախատեսված է պարտքային գործիքի պայմանագրի պայմաններով,
- արդյոք երաշխավորության պայմանագիրը կնքվել է պարտքային գործիքի պայմանագրի հետ նույն ժամանակ և հաշվի առնելով վերջինիս պայմանները և
- արդյոք երաշխավորությունը տրամադրվել է փոխառուի մայր կազմակերպության կամ այն փոխառուի խմբի անդամ հանդիսացող որևէ այլ կազմակերպության կողմից:

Եթե Բանկը որոշում է, որ փոխառությունը հանդիսանում է ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի տարր, ֆինանսական ակտիվի սկզբնական ճանաչման հետ կապված ցանկացած վճարվելիք հավելվածար հաշվառվում է որպես այդ ակտիվի ձեռքբերման գործարքի հետ կախված ծախսում: Պարտքային գործիքի իրական արժեքը և սպասվող պարտքային վնասը չափելիս Բանկը հաշվի առնում երաշխավորությամբ ապահովվող պաշտպանության ազդեցությունը:

Եթե Բանկը որոշում է, որ փոխառությունը չի հանդիսանում է պարտքային գործիքի անբաժանելի տարր, ապա այն ճանաչում է ակտիվ, որն իրենից ներկայացնում է երաշխավորության հավելվածարի գծով կանխավճար, և պարտքային վնասի դիմաց հատուցում ստանալու իրավունք: Կանխավճարի տեսքով վճարված հավելվածարի գծով ակտիվը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, եթե ֆինանսական ակտիվը, որի համար ձեռք է բերվել երաշխավորությունը, արժեզրկված չէ և դրա գծով չի գրանցվել պարտքային ռիսկի էական աճ երաշխավորությունը ստանալու պահին: Այս ակտիվները ճանաչվում են «այլ ակտիվներ» հոդվածի կազմում: Բանկը հատուցման իրավունքի գծով շահույթը կամ վնասը ներակայացնում է շահույթում կամ վնասում՝ «պարտքային ֆինանսական ակտիվների արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածում:

Նախքան 2018թ. հունվարի 1-ը կիրառվող քաղաքականություն

Արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում էր, թե արդյոք գոյություն ունեւ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական ակտիվների արժեզրկված լինելու անկողմնակալ վկայություն: Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբն արժեզրկվում էր, երբ առկա էր անկողմնակալ վկայություն ֆինանսական ակտիվի(ների) սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած կորստի դեպքերի մասին, և այդ կորստի դեպքն ազդեցություն էր ունեցել ֆինանսական ակտիվի(ների) գծով գնահատված ապագա դրամական միջոցների հոսքերի վրա, որոնք հնարավոր էր արժանահավատորեն գնահատել:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման անկողմնակալ վկայությունը ներառում էր՝

- վարկառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
- պարտավորությունների չկատարումը կամ վճարումների ուշացումը վարկառուի կողմից,
- Բանկի կողմից վարկի կամ փոխատվության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Բանկն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի,
- վարկառուի կամ թողարկողի սնանկացման հայտանիշները,
- արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը, կամ
- ակտիվների խմբին վերաբերող դիտարկելի տվյալները, ինչպիսիք են խմբի կազմի մեջ մտնող վարկառուների կամ թողարկողների վճարունակության վատթարացումը, կամ տվյալ խմբի կազմի մեջ մտնող վարկառուների կամ թողարկողների կողմից պարտականությունների չկատարման հետ փոխկապակցված տնտեսական պայմանները:

Հնարավորության դեպքում Բանկը փորձում էր վերանայել վարկի պայմանները՝ նախընտրելով դրա գրավի բռնագանձմանը: Սա կարող էր ներառել մարումների ժամկետի երկարաձգումը և նոր պայմանների համաձայնեցումը:

Պայմանների այդպիսի վերանայումը հաշվառվում էր հետևյալ կերպ.

- Եթե վարկի արժույթը փոխվել էր, ապա հին վարկն ապաճանաչվում էր և նոր վարկ էր ճանաչվում:
- Եթե վարկի պայմանների վերանայումը պայմանավորված չէր վարկառուի ֆինանսական դժվարություններով, Բանկը կիրառում էր նույն մոտեցումը, որն օգտագործում է վարկային պորտֆելի համար:
- Եթե վարկի պայմանների վերանայումը պայմանավորված էր վարկառուի ֆինանսական դժվարություններով, և վարկն արժեզրկվում էր պայմանների վերանայումից հետո, ապա Բանկը սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով գեղչված նոր դրամական միջոցների հոսքերի ներկա արժեքի և նախքան պայմանների վերանայումը հաշվեկշռային արժեքի միջև տարբերությունը ճանաչում էր տվյալ ժամանակաշրջանի արժեզրկման գծով պահուստում: Եթե վարկը չէր արժեզրկվում պայմանների վերանայումից հետո, ապա Բանկը վերահաշվարկում էր արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Պայմանների վերանայումից հետո վարկն այլևս չէր համարվում ժամկետանց: Դեկավարությունը շարունակաբար վերահսկում էր վերանայված պայմաններով վարկերը՝ հավաստիանալու համար, որ բոլոր չափանիշներն պահպանված են, և որ ապագա վճարումները, ամենայն հավանականությամբ, կիրականացվեն: Վարկերը շարունակում էին լինել առանձին կամ հավաքական արժեզրկման գնահատման առարկա՝ կիրառելով վարկի սկզբնական կամ ընթացիկ արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Պետական պարտատոմսերում ներդրման արժեզրկված լինելը գնահատելիս Բանկը ձեռնարկում էր նույն քայլերն ինչ որ և 2018թ. հունվարից հետո:

Անորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Անորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները հիմնականում ներառում են վարկերը և այլ դեբիտորական պարտքերը («վարկեր և դեբիտորական պարտքեր»): Բանկը վերանայում էր իր վարկերը և դեբիտորական պարտքերը՝ արժեզրկումը կանոնավոր հիմունքով գնահատելու նպատակով:

Բանկը նախ գնահատում էր, թե արդյոք գոյություն ունի արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն այն առանձին վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի գծով, որոնք առանձին վերցված նշանակալի էին, և ապա առանձին կամ հավաքական հիմունքով՝ այն վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի գծով, որոնք առանձին վերցված նշանակալի չէին: Եթե Բանկը

որոշում էր, որ առանձին գնահատված վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով՝ լինի այն նշանակալի կամ ոչ նշանակալի, արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն չկար, ապա այն ներառում էր այդ վարկը կամ դեբիտորական պարտքը պարտքային ռիսկի համանման բնութագրերով վարկերի և դեբիտորական պարտքերի խմբում և դրանք հավաքական հիմունքով գնահատում արժեզրկման տեսանկյունից: Այն վարկերը և դեբիտորական պարտքերը, որոնք առանձին էին գնահատվում արժեզրկման տեսանկյունից, և որոնց գծով արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում կամ շարունակվում էր ճանաչվել, չէին ներառվում արժեզրկման հավաքական հիմունքով գնահատման մեջ:

Եթե առկա էր վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով արժեզրկումից կորստի անկողմնակալ վկայություն, ապա կորստի գումարը չափվում էր որպես վարկի կամ դեբիտորական պարտքի հաշվեկշռային արժեքի և այդ վարկի կամ դեբիտորական պարտքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով գեղջված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի, ներառյալ երաշխավորությունների և գրավի գծով ստացվելիք գումարների ներկա արժեքի միջև տարբերությունը: Պայմանագրով նախատեսված դրամական միջոցների հոսքերը և նախկին փորձի վրա հիմնված վնասները, որոնց գծով ներկա տնտեսական պայմաններն արտացոլող առկա տեղեկատվության հիման վրա կատարվել էին ճշգրտումներ, հանդիսանում էին դրամական միջոցների ակնկալվող հոսքերի գնահատման հիմք:

Որոշ դեպքերում դիտարկելի տվյալները, որոնք պահանջվում էին վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով արժեզրկումից կորստի չափը գնահատելու համար, կարող էին լինել սահմանափակ կամ այլևս ոչ ամբողջությամբ առնչվող տվյալ հանգամանքներին: Դա կարող էր տեղի ունենալ այն դեպքերում, երբ վարկառուն ուներ ֆինանսական դժվարություններ և առկա էին քիչ քանակությամբ պատմական տվյալներ համանման վարկառուների վերաբերյալ: Այդպիսի դեպքերում արժեզրկումից կորստի չափը գնահատելու համար Բանկն օգտագործում էր իր փորձը և դատողությունները:

Վարկերի և դեբիտորական պարտքերի գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում էին շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում են այնքանով, որքանով փոխհատուցվող գումարի հետագա աճը կարելի էր անկողմնակալորեն կապել արժեզրկումից կորստի ճանաչումից հետո տեղի ունեցած իրադարձությանը:

Այն դեպքերում, երբ վարկի հավաքագրումը հնարավոր չէր, վարկը դուրս էր գրվում ի հաշիվ արժեզրկման գծով ձևավորված համապատասխան պահուստի: Բանկը վարկի մնացորդը (և արժեզրկման գծով ձևավորված համապատասխան պահուստները) դուրս էր գրում, երբ ղեկավարությունը որոշում էր, որ վարկը ենթակա չէ հավաքագրման և ձեռնարկվել են վարկի վերադարձի հետ կապված բոլոր անհրաժեշտ քայլերը:

Սկզբնական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները ներառում էին վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների կազմում ընդգրկված չզննվող բաժնային գործիքները, որոնք չէին հաշվառվում իրական արժեքով, քանի որ այն հնարավոր չէր արժանահավատորեն գնահատել: Եթե առկա էր այդ ներդրումների գծով արժեզրկումից կորստի անկողմնակալ վկայություն, ապա կորստի գումարը չափվում էր որպես ներդրման հաշվեկշռային արժեքի և համանման ֆինանսական ակտիվների ներկա շուկայական հատույցադրույքով գեղջված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի ներկա արժեքի միջև տարբերություն:

Այս ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում էին շահույթում կամ վնասում և ենթակա չէին հակադարձման:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Վաճառքի համար մատչելի ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում էին այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված կուտակված վնասը փոխանցելով շահույթի կամ վնասի կազմ` որպես վերադասակարգման ճշգրտում: Կուտակված վնասը, որը այլ համապարփակ եկամտից վերադասակարգվում էր շահույթի կամ վնասի կազմ, հանդիսանում էր ձեռքբերման արժեքի` հանած մայր գումարի մարումները ու ամորտիզացիան, և ընթացիկ իրական արժեքի` հանած նախկինում շահույթի կամ վնասի կազմում ճանաչված արժեզրկումից կորուստները, միջև տարբերությունը: Ժամանակի արժեքին վերագրելի արժեզրկման գծով պահուստի փոփոխություններն արտացոլվում էին որպես տոկոսային եկամտի բաղադրիչ:

Եթե հետագա ժամանակաշրջանում արժեզրկված վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեքի իրական արժեքն աճում էր, և այդ աճը հնարավոր էր անկողմնակալորեն կապել շահույթի կամ վնասի կազմում արժեզրկումից կորստի ճանաչումից հետո տեղի ունեցած իրադարձությանը, ապա արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում էր, իսկ հակադարձված գումարը ճանաչվում էր շահույթում կամ վնասում: Այնուհանդերձ, արժեզրկված վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեքի իրական արժեքի ցանկացած հետագա վերականգնումը ճանաչվում էր այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում:

Դուրսգրում

Բանկն ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն դուրս էր գրում վարկը կամ ներդրումային պարտքային արժեքուղթը և արժեզրկումից կորուստների գծով համապատասխան պահուստը, եթե որոշում էր, որ գոյությունի չունի դրանք փոխհատուցելու իրատեսական հեռանկար:

v. Նախատեսում որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող

Ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական ճանաչման պահին Բանկը որոշ ֆինանսական ակտիվներ նախատեսել է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, քանի որ այս նախատեսումը վերացնում է կամ էականորեն նվազեցնում է այն հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանա:

Նախքան 2018թ. հունվարի 1-ը Բանկը որոշ ֆինանսական ակտիվներ նախատեսում էր նաև որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, քանի որ այդ ակտիվները կառավարվում էին, գնահատվում էին և ներկայացվում էին նեքին հաշվետվություններում իրական արժեքի հիմունքով:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկը որոշ ֆինանսական պարտավորություններ նախատեսում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող հետևյալ հանգամանքներից որևէ մեկում.

- պարտավորությունները կառավարվում, գնահատվում և ներկայացվում են նեքին հաշվետվություններում իրական արժեքի հիմունքով, կամ
- նախատեսումը թույլ կտա վերացնել կամ էականորեն նվազեցնել հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանա:

(զ) Պարունակվող ածանցյալ գործիքներ

2018թ. հունվարի 1-ից կիրառվող քաղաքականություն

Ածանցյալ գործիքները կարող են պարունակվել մեկ այլ պայմանագրում (հիմնական պայմանագիր): Բանկը պարունակվող ածանցյալ գործիքը հաշվառում է հիմնական պայմանագրից առանձին, երբ.

- հիմնական պայմանագիրը չի հանդիսանում ակտիվ ՖՀՄՄ 9-ի գործողության ոլորտում,
- հիմնական պայմանագիրն ինքնին չի հաշվառվում որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող,
- պարունակվող ածանցյալ գործիքի պայմանները կհամապատասխանեին ածանցյալ գործիքի սահմանմանը, եթե ներառվեին առանձին պայմանագրում և
- պարունակվող ածանցյալ գործիքի տնտեսական բնութագրերը և ռիսկերը սերտորեն կապված չեն հիմնական պայմանագրի տնտեսական բնութագրերի և ռիսկերի հետ:

Առանձնացված պարունակվող ածանցյալ գործիքները չափվում են իրական արժեքով՝ իրական արժեքի բոլոր փոփոխությունները ճանաչելով շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ կազմում են որակվող դրամական միջոցների հոսքերի կամ գուտ ներդրման հեջավորման փոխհարաբերության մաս:

Նախքան 2018թ. հունվարի 1-ը կիրառվող քաղաքականություն

Ածանցյալ գործիքները կարող են պարունակվել մեկ այլ պայմանագրում (հիմնական պայմանագիր): Բանկը պարունակվող ածանցյալ գործիքը հաշվառում էր հիմնական պայմանագրից առանձին, երբ.

- հիմնական պայմանագիրն ինքնին չէր հաշվառվում որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող,
- պարունակվող ածանցյալ գործիքի պայմանները կհամապատասխանեին ածանցյալ գործիքի սահմանմանը, եթե ներառվեին առանձին պայմանագրում և
- պարունակվող ածանցյալ գործիքի տնտեսական բնութագրերը և ռիսկերը սերտորեն կապված չէին հիմնական պայմանագրի տնտեսական բնութագրերի և ռիսկերի հետ:

Առանձնացված պարունակվող ածանցյալ գործիքները չափվում էին իրական արժեքով՝ իրական արժեքի բոլոր փոփոխությունները ճանաչելով շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ կազմում էին որակվող դրամական միջոցների հոսքերի կամ գուտ ներդրման հեջավորման փոխհարաբերության մաս:

(է) Հաճախորդներին տրված վարկեր

2018թ. հունվարի 1-ից կիրառվող քաղաքականություն

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում «հաճախորդներին տրված վարկեր» հոդվածը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերը (տես՝ Ծանոթագրություն 3 (ե) (i)), որոնք սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի հետ կապված լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, իսկ հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Նախքան 2018թ. հունվարի 1-ը կիրառվող քաղաքականություն

Հաճախորդներին տրված վարկերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներն էին, որոնք գնանշված չէին գործող շուկայում և որոնք Բանկը մտադիր չէր վաճառել անմիջապես կամ մոտ ապագայում:

Հաճախորդներին տրված վարկերը ներառում էին որպես վարկեր և դեբիտորական պարտքեր դասակարգված վարկերը: Հաճախորդներին տրված վարկերը սկզբնապես չափվում էին իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի հետ կապված լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, իսկ հետագայում չափվում էին ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

(ը) Ներդրումային արժեթղթեր

2018թ. հունվարի 1-ից կիրառվող քաղաքականություն

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում «ներդրումային արժեթղթեր» հոդվածը ներառում է.

- ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերը (տես՝ Ծանոթագրություն 3 (ե) (i)), որոնք սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի հետ կապված լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, իսկ հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը
- այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային արժեթղթերը (տես՝ Ծանոթագրություն 3 (ե) (i)),
- բաժնային ներդրումային արժեթղթերը, որոնք նախատեսված են որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող (տես՝ Ծանոթագրություն 3 (ե) (i)):

Նախքան 2018թ. հունվարի 1-ը կիրառվող քաղաքականություն

Ներդրումային արժեթղթերը սկզբնապես չափվում էին իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի հետ կապված լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի դեպքում, և հետագայում, կախված իրենց դասակարգումից, հաշվառվում էին կամ որպես մինչև մարման ժամկետը պահվող, շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող կամ վաճառքի համար մատչելի:

Վաճառքի համար մատչելի

Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներն իրենցից ներկայացնում էին ոչ ածանցյալ ներդրումներ, որոնք նախատեսված էին որպես վաճառքի համար մատչելի կամ դասակարգված չէին ֆինանսական ակտիվի որևէ այլ դասին: Վաճառքի համար մատչելի ներդրումները ներառում էին բաժնային արժեթղթերը և պարտքային արժեթղթերը: Չգնանշված բաժնային արժեթղթերը, որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէր արժանահավատորեն գնահատել, հաշվառվում էին սկզբնական արժեքով: Մյուս բոլոր վաճառքի համար մատչելի ներդրումները չափվում էին իրական արժեքով սկզբնական ճանաչումից հետո:

Տոկոսային եկամուտը ճանաչվում էր շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Շահաբաժինների տեսքով եկամուտը ճանաչվում էր շահույթում կամ վնասում, երբ Բանկը ստանում էր շահաբաժին ստանալու իրավունք: Վաճառքի համար մատչելի պարտքային ներդրումային արժեթղթերի գծով փոխարժեքային տարբերություններից առաջացող օգուտը կամ վնասը ճանաչվում էր շահույթում կամ վնասում: Արժեգրկումից կորուստները ճանաչվում էին շահույթում կամ վնասում (տես՝ Ծանոթագրություն 3 (ե) (iv)):

Իրական արժեքի այլ փոփոխությունները, բացառությամբ արժեզրկումից կորուստների (տես՝ Ծանոթագրություն 3 (ե) (iv)), ճանաչվում էին այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում և ներկայացվում էին իրական արժեքի պահուստում սեփական կապիտալի կազմում: Ներդրման վաճառքի դեպքում սեփական կապիտալում կուտակված շահույթը կամ վնասը վերադասակարգվում էր շահույթ կամ վնաս:

Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվը, որը կհամապատասխաներ վարկերի և դեբիտորական պարտքերի սահմանմանը, եթե չդասակարգվեր որպես վաճառքի համար մատչելի, կարող էր վաճառքի համար մատչելի դասից վերադասակարգվել վարկերի և դեբիտորական պարտքերի դաս, եթե Բանկը մտադիր էր և հնարավորություն ունենար պահել ֆինանսական ակտիվը մոտ ապագայում կամ մինչև մարման ժամկետի լրանալը:

(թ) Ավանդներ, թողարկված պարտքային արժեթղթեր և ստորադաս պարտավորություններ

Ավանդները, թողարկված պարտքային արժեթղթերը և ստորադաս պարտավորությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ հանած գործարքի հետ կապված ուղղակի լրացուցիչ ծախսումները, և հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով, կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Բանկը պարտավորությունները նախատեսում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

(ժ) Ֆինանսական երաշխավորություններ և վարկ տրամադրելու պարտավորվածություններ

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրով Բանկից պահանջվում է կատարել սահմանված վճարումներ՝ փոխհատուցելու համար վնասը, որը կրում է այդ պայմանագրի տիրապետողը՝ որոշակի դեբիտորի կողմից պարտքային գործիքի սկզբնական կամ փոփոխված պայմանների համաձայն վճարումը ժամանակին չկատարելու հետևանքով: Վարկ տրամադրելու պարտավորվածություններն իրենցից ներկայացնում են նախապես սահմանված պայմաններով վարկ տրամադրելու կայուն պարտավորվածություններ:

Ֆինանսական երաշխավորությունները կամ շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով վարկ տրամադրելու պարտավորվածությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով: Հետագայում դրանք չափվում են հետևյալ կերպ.

- 2018թ. հունվարի 1-ից. ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն որոշված վնասի գծով պահուստի գումարի (տես՝ Ծանոթագրություն 3 (ե) (iv)) և սկզբնապես ճանաչված գումարի և համապատասխան դեպքերում, ՖՀՄՍ 15-ի համաձայն ճանաչված կուտակված եկամտի տարբերության առավելագույն գումարով:
- նախքան 2018թ. հունվարի 1-ը. հետևյալ նշվածներից առավելագույնով՝ երաշխավորության կամ պարտավորվածության գործողության ժամկետի ընթացքում ամորտիզացված սկզբնական իրական արժեքը և պարտավարության մարման համար ակնկալվող վճարման ներկա արժեքը, երբ պայմանագրով նախատեսված վճարումը դարձել է հավանական:

Բանկը չունի շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող վարկ տրամադրելու պարտավորվածություններ:

Վարկ տրամադրելու այլ պարտավորվածությունների համար.

- 2018թ. հունվարի 1-ից. Բանկը ճանաչում է վնասի գծով պահուստ (տես՝ Ծանոթագրություն 3 (ե) (iv)) ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն,
- նախքան 2018թ. հունվարի 1-ը. Բանկը ճանաչում էր պահուստ ՀՀՄՍ 37-ի համաձայն, եթե պայմանագիրը համարվում էր անբարենպաստ:

Ֆինանսական երաշխավորությունների և վարկ տրամադրելու պարտավորվածությունների գծով առաջացող պարտավորությունները ներառվում են պահուստների կազմում:

(h) Հիմնական միջոցներ

(i) Մեփական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները, բացառությամբ շենքերի, որոնք հաշվառվում են վերագնահատված արժեքով, ինչպես ներկայացված է ստորև:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, այդ բաղկացուցիչները հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

(ii) Վերագնահատում

Շենքերը ենթակա են վերագնահատման կանոնավոր հիմունքով: Վերագնահատման հաճախականությունը կախված է վերագնահատման ենթակշենքերի իրական արժեքների շարժից: Երբ շենքի հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով աճում է, աճը ճանաչվում է որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք: Սակայն եթե այդ աճը վերականգնում է նույն ակտիվի շահույթում կամ վնասում ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած նվազումը, ապա այն ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Երբ շենքի հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով նվազում է, նվազումը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Սակայն եթե այդ նվազումը վերականգնում է նույն ակտիվի սեփական կապիտալում որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած աճը, ապա այն ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

(iii) Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը առանձին ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռք բերման պահից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Հողի գծով մաշվածություն չի հաշվարկվում:

Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

- շենքեր	50 տարի
- վարձակալված գույքի բարելավում	20 տարի
- համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ	4-10 տարի
- փոխադրամիջոցներ	10 տարի
- տնտեսական գույք	10 տարի

(l) Ոչ նյութական ակտիվներ

Ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Համակարգչային ծրագրերի լիցենզիաների ձեռքբերման ծախսերը կապիտալացվում են որպես առանձին ծրագրի ձեռքբերման և ներդրման ծախսեր:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կան վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետը կազմում է 10 տարի:

(խ) Բռնագանձված ակտիվներ

Բանկը ճանաչում է բռնագանձված ակտիվները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ այն ունի մարման ամբողջական և վերջնական իրավունքներ գրավի նկատմամբ:

Բռնագանձված ակտիվները չափվում են հաշվեկշռային արժեքից և իրական արժեքից նվազագույնով՝ հանած վաճառքի կազմակերպման ծախսերը: Սկզբնական ճանաչման պահին բռնագանձված ակտիվները չափվում են չաշխատող վարկի հաշվեկշռային արժեքով՝ ներառյալ գրավի բռնագանձման հետ կապված ծախսումները: Իրական արժեքի և վաճառքի կազմակերպման ծախսերի տարբերությունը հանդիսանում է գրավի գնահատված վաճառքի գինը բնականոն գործունեության ընթացքում՝ հանած վաճառքի հարակից ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո գրավի նկատմամբ սեփականության ձեռքբերման արդյունքում առաջացած ակտիվները վերանայվում են որպես վաճառքի համար պահվող դասակարգվելու տեսանկյունից և համապատասխանաբար վերադասակարգվում են այդ դասի չափանիշները բավարարելու դեպքում:

Բռնագանձված ակտիվների օտարումից ստացվող օգուտը և վնասը ճանաչվում են գուտ հիմունքով «Այլ գործառնական եկամուտ» հոդվածում՝ շահույթում կան վնասում:

(ծ) Ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեզրկման հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքից հանած վաճառքի ծախսերը և օգտագործման արժեքից առավելագույնը:

Օգտագործման արժեքը գնահատելիս դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերը գեղչվում են իրենց ներկա արժեքով՝ օգտագործելով մինչև հարկումը գեղչման այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և ակտիվին բնորոշ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների ներհոսքից մեծապես անկախ և դրամական միջոցների ներհոսք չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կան նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է շահույթում կան վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե փոխվել են փոխհատուցվող գումարը որոշելու համար օգտագործվող գնահատումները: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլինե՝ առանց համապատասխան մաշվածության և ամորտիզացիայի, եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլինե:

(կ) Պահուստներ

Պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է, երբ Բանկը որպես անցյալ դեպքերի արդյունք ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե ազդեցությունն էական է, պահուստները որոշվում են գեղջելով ակնկալվող դրամական հոսքերը՝ օգտագործելով գեղջման մինչև հարկումը գործող այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և, կիրառելիության դեպքում՝ պարտավորությանը բնորոշ ռիսկերը:

(հ) Բաժնետիրական կապիտալ

(i) Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոնների թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսերը ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում՝ առանց հարկային հետևանքների:

(ii) Էմիսիոն եկամուտ

Թողարկված բաժնետոմսերի անվանական արժեքից ավել վճարվող գումարը ճանաչվում է որպես էմիսիոն եկամուտ:

(iii) Շահաբաժիններ

Շահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Բանկի կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով:

Սովորական բաժնետոմսերի շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակահատվածում, երբ հայտարարվում են:

(ճ) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի հոդվածներին կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված բաժնետերերի հետ իրականացված գործառնություններին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

(i) Ընթացիկ հարկ

Ընթացիկ հարկը տարվա հարկվող եկամտի գծով ակնկալվող վճարման ենթակա հարկի գումարն է, որը հաշվարկվում է՝ կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և նախորդ տարիների վճարման ենթակա հարկերի գծով կատարված ճշգրտումները:

(ii) Հետաձգված հարկ

Հետաձգված հարկը ճանաչվում է ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակների համար օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկ չի ճանաչվում ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման գծով ձեռնարկատիրական գործունեության միավորում չհանդիսացող գործարքում, որն ազդեցություն չունի ո՛չ հաշվապահական և ո՛չ հարկվող շահույթի կամ վնասի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ ճանաչվում են չօգտագործված հարկային վնասի, չօգտագործված հարկային արտոնությունների և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով այնքանով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի հարկվող շահույթ, որին հաշվին դրանք կարող են օգտագործվել: Ապագա հարկվող շահույթի գումարը որոշվում է հակադարձման ենթակա համապատասխան հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գումարի հիման վրա: Եթե հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գումարը բավարար չէ հետաձգված հարկային ակտիվն ամբողջությամբ ճանաչելու համար, դիտարկվում է գոյություն ունեցող ժամանակավոր տարբերությունների հակադարձման չափով ճշգրտված ապագա հարկվող շահույթը, որը որոշվում է Բանկի գործարար ծրագրերի հիման վրա: Հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում են այնքանով, որքանով հավանական չէ, որ համապատասխան հարկային հատուցումը կիրացվի: Այս նվազեցումները հակադարձվում են, եթե մեծանում է ապագա հարկվող շահույթի առկայության հավանականությունը:

Չճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվները վերագնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և ճանաչվում են այնքանով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի ապագա հարկվող շահույթ, որի դիմաց դրանք կարող են օգտագործվել:

Հետաձգված հարկը չափվում է կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքների դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկի չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կարող են առաջանալ, եթե Բանկը կիրառի այն մոտեցումը, որով ակնկալում է վերականգնել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

(դ) Վարձակալություն

(i) Գործառնական վարձակալություն՝ Բանկը հանդես է գալիս որպես վարձակալ

Ակտիվի վարձակալությունը, որի դեպքում սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են վարձատուի մոտ, դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: Գործառնական վարձակալության գծով վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում են այլ գործառնական ծախսերում:

(Ճ) Համադրելի տեղեկատվություն

ՖՀՄՍ 9-ին կիրառման արդյունքում Բանկը փոխել է որոշ հոդվածների ներկայացումը ֆինանսական հաշվետվությունների հիմնական ձևերում: Համադրելի տեղեկատվությունը վերադասակարգվել է՝ հաշվետու ժամանակաշրջանի ներկայացման փոփոխությունների հետ համապատասխանություն ապահովելու նպատակով:

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության ներկայացման հիմնական փոփոխությունների ազդեցությունը բացահայտված է Ծանոթագրություն 4-ում:

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության ներկայացման հիմնական փոփոխություններն ունեցել են հետևյալ ազդեցությունը.

- «Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները» ներկայացվել են «Ներդրումային արժեթղթերի» հոդվածի կազմում,
- «Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստը» ներկայացվել է «Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ» հոդվածի կազմում:

2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության ներկայացման հիմնական փոփոխություններն ունեցել են հետևյալ ազդեցությունը.

- «Տոկոսային եկամուտը» ներկայացվել է «Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ» հոդվածի կազմում,
- «Արժեզրկումից կորուստը» ներկայացվել է «Ներդրումային արժեթղթերի և այլ ֆինանսական ակտիվների, հաճախորդներին տրված վարկերի, վարկ տրամադրելու պարտավորվածությունների արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածի կազմում:

(Ա) Հրապարակված, սակայն դեռևս ուժի մեջ չմտած ստանդարտներ

Մի շարք նոր ստանդարտներ, այդ ստանդարտների փոփոխություններ և մեկնաբանություններ չէին գործում են 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և չեն կիրառվել այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս: Այդ ստանդարտներից և փոփոխություններից ստորև ներկայացվածները հնարավոր է, որ ազդեցություն կունենան Բանկի ֆինանսական վիճակի և գործունեության վրա: Բանկը մտադիր է կիրառել նշված ստանդարտները և փոփոխությունները, երբ վերջիններս մտնեն ուժի մեջ:

(i) ՖՀՄՍ 16 «Վարձակալություն»

ՖՀՄՍ 16 «Վարձակալություն» ստանդարտը (այսուհետ՝ ՖՀՄՍ 16) սահմանում է մեկ՝ հաշվեկշռային հաշվառման մոդել վարձակալության համար: Վարձակալը ճանաչում օգտագործման իրավունք հանդիսացող ակտիվը, որն իրենից ներկայացնում է ելակետային ակտիվն օգտագործելու իրավունք, և վարձակալության գծով պարտավորությունը, որն իրենից ներկայացնում է վարձավճարների վճարման պարտականություն: Նախատեսված են բացառություններ կարճաժամկետ վարձակալության և ցածր արժեք ունեցող միավորների վարձակալության համար: Վարձատուի համար հաշվառման ներկայիս մոտեցումը չի փոփոխվում, վարձատուն շարունակում է դասակարգել վարձակալությունը ֆինանսական և գործառնական դասերի:

ՖՀՄՍ 16-ը փոխարինում է ՀՀՄՍ 17 «Վարձակալություն», ՖՀՄՍԿ մեկնաբանություն 4 «Համաձայնություններում վարձակալության առկայության որոշում», ՄՍԿ մեկնաբանություն 15 «Գործառնական վարձակալություն. խրախուսող պայմաններ» և ՄՍԿ մեկնաբանություն 27 «Վարձակալության իրավական ձև ներառող գործարքների բովանդակության գնահատումը» սահմանված վարձակալության հաշվառման ուղեցույցները:

ՖՀՄՍ 16-ը կգործի 2019թ. հունվարի 1-ին կամ հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար և կարող է կիրառվել ժամանակից շուտ՝ նաև ՖՀՄՍ 15 «Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ» ստանդարտը ՖՀՄՍ 16-ի սկզբնական կիրառման ամսաթվին կամ դրանից առաջ կիրառելու պայմանով:

Բանկը սկսել է իր ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ՖՀՄՍ 16-ի կիրառման հնարավոր ազդեցության նախնական գնահատումը: Ներկա պահին բացահայտված առավել էական ազդեցությունը կայանում է նրանում, որ Բանկը պետք է ճանաչի ակտիվներ և պարտավորություններ տարածքների գործառնական վարձակալության պայմանագրերի գծով: Բացի այդ, կփոխվի վարձակալության այդ պայմանագրերի գծով ճանաչվող ծախսերի բնույթը, քանի որ ՖՀՄՍ 16-ի համաձայն, պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում վարձակալության ծախսերը գծային հիմունքով ճանաչելու փոխարեն, Բանկը կարտացոլի ակտիվից օգտվելու իրավունքի մաշվածության գծով ծախսերը և վարձակալության գծով պարտավորություններին վերաբերող տոկոսային ծախսերը: Բանկը դեռ չի որոշել, թե արդյոք այն կօգտվի ստանդարտով նախատեսված ոչ պարտադիր պարզեցումներից:

Որպես վարձակալ Բանկը կարող է՝

- կիրառել ստանդարտը հետընթաց, կամ
- կիրառել ձևափոխված հետընթաց մոտեցում՝ գործնական բնույթի ոչ պարտադիր ազատումներով:

Վարձակալը պետք է կիրառի ընտրված մոտեցումը հետևողականորեն իր բոլոր վարձակալության պայմանագրերի համար: Ներկայումս Բանկը պլանավորում է սկսել կիրառել ՖՀՄՍ 16-ը 2019թ. հունվարի 1-ից: Բանկը դեռ չի ընտրել ստանդարտին անցման մեթոդը:

Բանկի գնահատմամբ ՖՀՄՍ 16-ի կիրառումն էական ազդեցություն չի ունենա ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

(ii) Այլ ստանդարտներ

Ստորև ներկայացված փոփոխված ստանդարտները և դրանց մեկնաբանություններն ըստ ակնկալիքների էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- ՖՀՄՍԿ Մեկնաբանություն 23 «Շահութահարկի հաշվառման հետ կապված անորոշություն»,
- Երկարաժամկետ մասնակցություններ ասոցիացված կազմակերպություններում և համատեղ ձեռնարկումներում (ՀՀՄՍ 28-ի փոփոխություններ),
- Պլանի փոփոխություն, կրճատում կամ մարում (ՀՀՄՍ 19-ի փոփոխություններ),
- ՖՀՄՍ-ների տարեկան կատարելագործումներ, 2015-2017թթ. ժամանակաշրջան – տարբեր ստանդարտներ,
- Կոնցեպտուալ հիմունքներին հղումների փոփոխություններ ՖՀՄՍ ստանդարտներում:

4 Անցումը ՖՀՄՍ 9-ին

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգումը ՖՀՄՍ 9-ի սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են Բանկի ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների սկզբնական չափման դասերն ըստ ՀՀՄՍ 39-ի և նոր չափման դասերն ըստ ՖՀՄՍ 9-ի 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ծնթգ.	Սկզբնական դասակարգումն ըստ ՀՀՄՍ 39	Նոր դասակարգումն ըստ ՖՀՄՍ 9	Սկզբնական հաշվեկշռային արժեքն ըստ ՀՀՄՍ 39	Նոր հաշվեկշռային արժեքն ըստ ՖՀՄՍ 39
Ֆինանսական ակտիվներ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	9	Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր	Ամորտիզացված արժեքով չափվող	17,229,253	17,225,620
Ներդրումային արժեթղթեր – պարտքային (ա)	10	Վաճառքի համար մատչելի	Ամորտիզացված արժեքով չափվող	20,436,965	17,806,848
Ներդրումային արժեթղթեր – պարտքային (բ)	10	Վաճառքի համար մատչելի	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող	8,796,012	8,796,012
Ներդրումային արժեթղթեր – բաժնային (գ)	10	Վաճառքի համար մատչելի	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող	173,978	173,978
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ		Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող	Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող	9,952	9,952
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	11	Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր	Ամորտիզացված արժեքով չափվող	11,476,427	11,461,336
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	12	Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր	Ամորտիզացված արժեքով չափվող	6,493,486	6,489,850
Հաճախորդներին տրված վարկեր	13	Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր	Ամորտիզացված արժեքով չափվող	57,763,789	54,173,875
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	15	Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր	Ամորտիզացված արժեքով չափվող	132,050	142,527
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ				122,511,912	116,279,998

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ
 2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

հազ. դրամ	Ծնթգ.	Սկզբնական դասակարգումն ըստ ՀՀՄՍ 39	Նոր դասակարգումն ըստ ՖՀՄՍ 9	Սկզբնական հաշվեկշռային արժեքն ըստ ՀՀՄՍ 39	Նոր հաշվեկշռային արժեքն ըստ ՖՀՄՍ 39
Ֆինանսական պարտավորություններ					
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ		Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող	Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող	229,753	229,753
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	16	Ամորտիզացված արժեքով չափվող	Ամորտիզացված արժեքով չափվող	4,988,819	4,988,819
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	19	Ամորտիզացված արժեքով չափվող	Ամորտիզացված արժեքով չափվող	64,651,008	64,651,008
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	18	Ամորտիզացված արժեքով չափվող	Ամորտիզացված արժեքով չափվող	10,815,059	10,815,059
Այլ փոխառություններ	20	Ամորտիզացված արժեքով չափվող	Ամորտիզացված արժեքով չափվող	1,357,706	1,357,706
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	21	Ամորտիզացված արժեքով չափվող	Ամորտիզացված արժեքով չափվող	273,041	274,099
				82,315,386	82,316,444

ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն ֆինանսական գործիքների դասակարգմանը վերաբերող Բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության դրույթները ներկայացված են Ծանոթագրություն 3 (ե) (i) կետում: Այս քաղաքականության կիրառմամբ պայմանավորված վերադասակարգումները ներկայացված են վերը բերվող աղյուսակում և բացատրվում են ստորև:

- ա. Որոշ պարտքային արժեթղթեր Բանկի կողմից պահվում են առանձին պորտֆելում՝ երկարաժամկետ եկամտաբերություն ապահովելու նպատակով: Այդ արժեթղթերը կարող են վաճառվել, սակայն չի ակնկալվում, որ նման վաճառքները հաճախ կլինեն: Բանկը գտնում է, որ այդ արժեթղթերը պահվում են այնպիսի թիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է պահել ակտիվները պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը հավաքագրելու համար: Այս ակտիվները դասակարգվում են որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող՝ ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն:
- բ. Որոշ պարտքային արժեթղթեր Բանկի կողմից պահվում են առանձին պորտֆելներում՝ ամենօրյա իրացվելիության պահանջները բավարարելու նպատակով: Բանկի գանձապետարանը ձգտում է նվազեցնել իրացվելիության այդ պահանջների կառավարման ծախսերը, այդ իսկ պատճառով, ակտիվորեն կառավարում է պորտֆելի հատույցը: Հատույցը ներառում է պայմանագրային վճարումների հավաքագրումը և ֆինանսական ակտիվների վաճառքից ստացվող շահույթը և վնասը: Ներդրումային ռազմավարությունը հաճախ հանգեցնում է էական արժեքով վաճառքների: Բանկը գտնում է, որ ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն այդ արժեթղթերը պահվում են այնպիսի թիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն իրագործվում է թե՛ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրման և թե՛ ֆինանսական ակտիվների վաճառքի միջոցով:
- գ. Բանկի կողմից ռազմավարական նպատակներով պահվող որոշ բաժնային ներդրումներ ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն նախատեսվել են որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող: Նախքան ՖՀՄՍ 9-ի կիրառումն այդ արժեթղթերը չափվում էին սկզբնական արժեքով, քանի որ դրանց իրական արժեքը չէր համարվում արժանահավատորեն գնահատելի: ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն սկզբնական արժեքով հաշվառման բացառությունն այլևս չի կիրառվում:

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ
 2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստրոն բերվող աղյուսակում ներկայացված է ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն հաշվեկշռային արժեքի համադրումը ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն հաշվեկշռային արժեքի հետ ՖՀՄՍ 9-ի կիրառման ամսաթվի՝ 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Հաշվեկշռային արժեքն ըստ ՀՀՄՍ 39 31 դեկտեմբերի 2017թ.	Վերադասա- կարգում	Վերաչափում	Հաշվեկշռային արժեքն ըստ ՖՀՄՍ 9 1 հունվարի 2018թ.
Ֆինանսական ակտիվներ				
<i>Անորոշիզացված արժեքով չափվող</i>				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ				
Սկզբնական մնացորդ	17,229,253	-	-	-
Վերաչափում	-	-	(3,633)	-
Վերջնական մնացորդ	-	-	-	17,225,620
Ներդրումային արժեթղթեր				
Սկզբնական մնացորդ	-	-	-	-
«Վաճառքի համար մատչելի» դասից	-	20,436,965	-	-
Վերաչափում	-	-	(2,630,118)	-
Վերջնական մնացորդ	-	-	-	17,806,847
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ				
Սկզբնական մնացորդ	11,476,427	-	-	-
Վերաչափում	-	-	(15,091)	-
Վերջնական մնացորդ	-	-	-	11,461,336
Հակադարձ հետզմման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ				
Սկզբնական մնացորդ	6,493,486	-	-	-
Վերաչափում	-	-	(3,636)	-
Վերջնական մնացորդ	-	-	-	6,489,850
Հաճախորդներին տրված վարկեր				
Սկզբնական մնացորդ	57,763,789	-	-	-
Վերաչափում	-	-	(3,589,914)	-
Վերջնական մնացորդ	-	-	-	54,173,875
Այլ ֆինանսական ակտիվներ				
Սկզբնական մնացորդ	132,050	-	-	-
Վերաչափում	-	-	10,477	-
Վերջնական մնացորդ	-	-	-	142,527
Ընդամենը անորոշիզացված արժեքով չափվող	93,095,005	20,436,965	(6,231,915)	107,300,055
<i>Վաճառքի համար մատչելի</i>				
Ներդրումային արժեթղթեր				
Սկզբնական մնացորդ	29,406,955	-	-	-
«Անորոշիզացված արժեքով չափվող» դասին	-	(20,436,965)	-	-
«Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող» դասին – պարտքային	-	(8,796,012)	-	-
«Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող» դասին – բաժնային	-	(173,978)	-	-
Վերջնական մնացորդ	-	-	-	-

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ
 2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

հազ. դրամ	Հաշվեկշռային արժեքն ըստ ՀՀՄՍ 39 31 դեկտեմբերի 2017թ.	Վերադասա- կարգում	Վերաչափում	Հաշվեկշռային արժեքն ըստ ՀՀՄՍ 9 1 հունվարի 2018թ.
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող – պարտքային				
Ներդրումային արժեթղթեր				
Սկզբնական մնացորդ	-	-	-	-
«Վաճառքի համար մատչելի» դասից Վերաչափում	-	8,796,012	-	-
Վերջնական մնացորդն իրական արժեքով	-	-	-	8,796,012
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող – բաժնային				
Ներդրումային արժեթղթեր				
Սկզբնական մնացորդ	-	-	-	-
«Վաճառքի համար մատչելի» դասից Վերջնական մնացորդ	-	173,978	-	-
	-	-	-	173,978
Ընդամենը այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող	29,406,955	(20,436,965)	-	8,969,990
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող				
Աժանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	9,952	-	-	9,952
Ընդամենը շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող	9,952	-	-	9,952
Ֆինանսական պարտավորություններ				
Ամորտիզացված արժեքով չափվող				
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	4,988,819	-	-	4,988,819
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	64,651,008	-	-	64,651,008
Այլ փոխառություններ	1,357,706	-	-	1,357,706
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	273,041	-	1,058	274,099
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով չափվող	71,270,574	-	1,058	71,271,632
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող				
Աժանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	229,753	-	-	229,753
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	10,815,059	-	-	10,815,059
Ընդամենը շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող	11,044,812	-	-	11,044,812

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ՀՀՄՍ 39-ի դասերից ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների վերադասակարգումը ՖՀՄՍ 9-ով նախատեսված ամորտիզացված արժեքով չափվող դասակարգի:

	հազ. դրամ
Վերադասակարգում ՀՀՄՍ 39-ի «վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ» դասից	
Իրական արժեքը 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	21,864,083
Վնաս իրական արժեքի փոփոխություններից, որն այլապես 2018թ. ընթացքում կճանաչվել այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում, եթե ֆինանսական ակտիվները չվերադասակարգվեին	1,372,732

Ստորև բերվող աղյուսակում վերլուծված է ՖՀՄՍ 9-ի կիրառման ազդեցությունը (առանց հարկերի) պահուստների և կուտակված վնասի վրա: Ստանդարտի կիրառումն ազդում է իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստի և չբաշխված շահույթի վրա: ՖՀՄՍ 9-ի կիրառումն ազդեցություն չի ունեցել սեփական կապիտալի այլ բաղադրիչների վրա:

	2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ ՖՀՄՍ 9 կիրառման ազդեցությունը
հազ. դրամ	
Իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ – այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային գործիքներ (31 դեկտեմբերի 2017թ. – Իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ – վաճառքի համար մատչելի)	
Տարեվերջի դրությամբ մնացորդն ըստ ՀՀՄՍ 39 (31 դեկտեմբերի 2017թ.)	3,342,351
Պարտքային ներդրումային արժեքների վերադասակարգում «վաճառքի համար մատչելի» դասից «ամորտիզացված արժեքով չափվող» դասի	(1,963,078)
Տարեկգրի դրությամբ մնացորդն ըստ ՖՀՄՍ 9 (1 հունվարի 2018թ.)	1,379,273

Կուտակված վնաս	
Տարեվերջի դրությամբ մնացորդն ըստ ՀՀՄՍ 39 (31 դեկտեմբերի 2017թ.)	1,900,718
Սպասվող պարտքային վնասի ճանաչում ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն հաճախորդներին տրված վարկերի համար (ներառյալ՝ վարկ տրամադրելու պարտավորվածությունները)	(2,871,932)
Սպասվող պարտքային վնասի ճանաչում ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն ներդրումային արժեքների համար	(141,016)
Սպասվող պարտքային վնասի ճանաչում ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն այլ ֆինանսական ակտիվների համար (ներառյալ՝ դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները, բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերը և փոխատվությունները, հակադարձ հետզմման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարները, այլ ֆինանսական ակտիվները)	(9,506)
Սպասվող պարտքային վնասի ճանաչում ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի համար	(846)
Տարեկգրի դրությամբ մնացորդն ըստ ՖՀՄՍ 9 (1 հունվարի 2018թ.)	(1,122,582)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է հետևյալ երկու մեծությունների համադրումը.

- ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն ֆինանսական ակտիվների և ՀՀՄՍ 37 «Պահուստներ, պայմանական պարտավորություններ և պայմանական ակտիվներ» ստանդարտի համաձայն վարկեր տրամադրելու պարտավորվածությունների և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի արժեզրկման գծով պահուստների տարեվերջի դրությամբ գումարները 2017թ. դեկտեմբերի 3-ի դրությամբ և
- ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն որոշված սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստի տարեսկզբի դրությամբ գումարը 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ:

Այս աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն ֆինանսական ակտիվների համապատասխան չափման դասերի վերաբերյալ ՀՀՄՍ 39 և ՖՀՄՍ 9 համաձայն, և առանձին ներկայացված է չափման դասի փոփոխության ազդեցությունը սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստի վրա ՖՀՄՍ 9-ի սկզբնական կիրառման ամսաթվի՝ 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ:

հազ. դրա	31 դեկտեմբերի 2017թ. (ՀՀՄՍ 39/ՀՀՄՍ 37)	Վերադասա- կարգում	Վերաչափում	1 հունվարի 2018թ. (ՖՀՄՍ 9)
Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր՝ ըստ ՀՀՄՍ 39/ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ՝ ըստ ՖՀՄՍ 9 (ներառյալ՝ դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները, բանկերին տրված վարկերը, հաճախորդներին տրված վարկերը, հակադարձ հետգնման պայմանագրերը, այլ ֆինանսական ակտիվները)	3,420,323	-	2,881,229	6,301,552
Վաճառքի համար մատչելի պարտքային ներդրումային արժեթղթեր՝ ըստ ՀՀՄՍ 39՝ վերադասակարգված «ամորտիզացված արժեքով չափվող» դասի՝ ըստ ՖՀՄՍ 9	-	-	141,016	141,016
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով չափվող	3,420,323	-	3,022,245	6,442,568
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր	-	-	846	846

5 Չուտ տոկոսային եկամուտ

	2018թ. հազ. դրամ	2017թ. հազ. դրամ
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ		
Հաճախորդներին տրված վարկեր	8,659,983	18,551,523
Ներդրումային արժեթղթեր	2,574,919	2,980,826
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	243,589	217,752
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	141,861	278,514
Այլ	13,839	7,905
	11,634,191	22,036,520
Տոկոսային ծախս		
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	3,031,927	9,736,316
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	712,633	431,068
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	370,497	2,553,153
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	123,435	298,949
Այլ փոխառություններ	77,992	210,370
Այլ	194,015	224,288
	4,510,499	13,454,144
	7,123,692	8,582,376

6 Չուտ արժեզրկումից կորուստ ֆինանսական գործիքների գծով

	2018թ. հազ. դրամ	2017թ. հազ. դրամ
Հաճախորդներին տրված վարկեր և վարկ տրամադրելու պարտավորվածություններ	1,944,363	3,982,696
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	(139,526)	-
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	8,936	77,419
	1,813,773	4,060,115

7 Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

	2018թ. հազ. դրամ	2017թ. հազ. դրամ
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	470,154	386,748
Հարկեր՝ բացառությամբ շահութահարկի	335,186	244,032
Գովազդ և շուկայավարում	282,656	62,550
Գործառնական վարձակալության գծով ծախս	199,268	179,576
Ներկայացուցչական և կազմակերպչական ծախսեր	181,943	92,873
Գրասենյակային և կոմունալ ծախսեր	152,108	120,797
Վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	113,554	125,132
Անվտանգության ծառայություն	91,590	121,153
Մասնագիտական ծառայություններ	77,647	68,899
Ապահովագրություն	71,371	83,294
Կապի և տեղեկատվական ծառայություններ	63,829	59,634
Այլ	165,442	139,303
	2,204,748	1,683,991

8 Շահութահարկի գծով ծախս

	2018թ. հազ. դրամ	2017թ. հազ. դրամ
Նախորդ տարիներին պակաս հաշվարկված ընթացիկ հարկի գծով ծախս	2,907	2,485
Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների շարժ՝ ժամանակավոր տարբերությունների առաջացման և հակադարձման արդյունքում	706,929	527,317
Ընդամենը ծախս շահութահարկի գծով	709,836	529,802

2018թ-ին ընթացիկ և հետաձգված հարկերի գծով կիրառելի հարկային դրույքը կազմում է 20% (2017թ-ին՝ 20%):

Արդյունավետ հարկային դրույքի համադրում դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	2018թ. հազ. դրամ	%	2017թ. հազ. դրամ	%
Շահույթ նախքան շահութահարկով հարկումը	2,892,806		2,376,582	
Շահութահարկ՝ կիրառելի հարկային դրույքով	578,561	20.0	475,316	20.0
Չնվազեցվող ծախսեր	128,368	4.4	52,001	2.2
Նախորդ տարիներում պակաս հաշվարկված	2,907	0.1	2,485	0.1
	709,836	24.5	529,802	22.3

(ա) Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակներով օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերություններն առաջացնում են զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություններ և ակտիվներ համապատասխանաբար 2018թ. և 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Գործող հարկային օրենսդրության համաձայն՝ նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները մարման ժամկետ չունեն: Հարկային վնասը կարող է փոխանցվել հաջորդ տարի մինչև 2021թ.:

Ստորև ներկայացված է ժամանակավոր տարբերությունների շարժը 2018թ. և 2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների ընթացքում:

հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2018թ.*	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2018թ.
Դրամական միջոց	727	-	-	727
Ներդրումային արժեթղթեր Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(310,058)	(44,247)	318,074	(36,231)
Հաճախորդներին տրված վարկեր Հիմնական միջոցներ և նշ նյութական ակտիվներ	(16,207)	(10,261)	-	(26,468)
Հաճախորդներին տրված վարկեր Հիմնական միջոցներ և նշ նյութական ակտիվներ	(53,257)	(858,404)	-	(911,661)
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	(21,830)	(5,498)	11,423	(15,905)
Այլ ակտիվներ	726	(726)	-	-
Այլ պարտավորություններ	(18,610)	(17,071)	-	(35,681)
Հաջորդ տարի փոխանցված հարկային վնաս	52,180	88,733	-	140,913
	126,437	140,545	-	266,982
	(239,892)	(706,929)	329,497	(617,324)

* 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ մնացորդը ներառում է ՖՀՄՍ 9-ի սկզբնական կիրառման ազդեցությունը (տես՝ Ծանոթագրություն 4):

հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2017թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2017թ.
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	(481,695)	(159)	(354,228)	(836,082)
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(1,238)	(17,987)	-	(19,225)
Հաճախորդներին տրված վարկեր Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	(525,312)	(245,928)	-	(771,240)
Հիմնական միջոցներ և նշ նյութական ակտիվներ	(1,405)	1,405	-	-
Այլ ակտիվներ	(18,626)	(3,204)	-	(21,830)
Այլ պարտավորություններ	(21,321)	4,806	-	(16,515)
Հաջորդ տարի փոխանցված հարկային վնաս	40,843	11,125	-	51,968
	403,812	(277,375)	-	126,437
	(604,942)	(527,317)	(354,228)	(1,486,487)

(բ) Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված շահութահարկ

Ստորև ներկայացված են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի բաղադրիչներին վերաբերող հարկային հետևանքները 2018թ. և 2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

	2018թ.			2017թ.		
	Գումարը մինչև հարկումը	Հարկի գծով ծախս	Գումարը հարկումից հետո	Գումարը մինչև հարկումը	Հարկի գծով ծախս	Գումարը հարկումից հետո
հազ. դրամ						
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն	(108,735)	21,747	(86,988)	2,682,610	(536,522)	2,146,088
Շահույթ կամ վնաս փոխանցված այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն	(1,481,635)	296,327	(1,185,308)	(911,472)	182,294	(729,178)
Վերագնահատված հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վաճառք	(57,114)	11,423	(45,691)	-	-	-
Այլ համապարփակ (վնաս)/եկամուտ	(1,647,484)	329,497	(1,317,987)	1,771,138	(354,228)	1,416,910

9 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	2018թ. հազ. դրամ	2017թ. հազ. դրամ
Կանխիկը դրամարկրում	2,602,168	2,967,268
Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	8,212,667	11,915,803
Նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում		
- A-ից A+ վարկանիշով	1,891	-
- BBB+ վարկանիշով	52,077	519
- BB- -ից BB+ վարկանիշով	157,033	-
- B- -ից B+ վարկանիշով	182,165	268,327
- առանց վարկանիշի	56,388	76,596
Ընդամենը նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում	449,554	345,442
Դրամական միջոցների համարժեքներ		
Օվերնայթ ավանդ ՀՀ ԿԲ-ում	-	2,000,740
Ընդամենը համախառն դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	11,264,389	17,229,253
Սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստ	(3,633)	-
Ընդամենը գուտ դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	11,260,756	17,229,253

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներն արժեզրկված կամ ժամկետանց չեն:

Վարկերի որակական ցուցանիշները բացահայտելիս՝ Բանկն օգտագործում է «Standard&Poor» վարկանիշային գործակալության վարկանիշները:

2018թ. և 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող այնպիսի բանկեր, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի (2017թ-ին՝ ոչ մի բանկ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի), որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում

Նոստրո հաշիվները վճարահաշվարկային գործունեությանը վերաբերող ՀՀ ԿԲ-ում պահվող մնացորդներ են, որոնք կարող են ելքագրվել տարեվերջին:

Բանկերը պարտավոր են ունենալ դեպոզիտային դրամական միջոցներ (պարտադիր պահուստ) ՀՀ ԿԲ-ում՝ ՀՀ դրամով ներգրավված միջոցների 2%-ի չափով և արտարժույթով ներգրավված միջոցների 18%-ի չափով: Օրենսդրությամբ չի սահմանափակվում այդ միջոցների ելքագրումը, սակայն եթե Բանկը չի ապահովում ՀՀ դրամով և արտարժույթով ներգրավված գումարների գծով նվազագույն միջին ամսական գումարը, Բանկի նկատմամբ կարող են կիրառվել պատժամիջոցներ:

10 Ներդրումային արժեթղթեր

(ա) Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

	2018թ. հազ. դրամ	2017թ. հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
- ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	1,533,661	22,590,656
- Հայաստանի Հանրապետության եվրոպարտատոմսեր	2,071,829	5,622,338
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	3,605,490	28,212,994
Կորպորատիվ պարտատոմսեր		
- B -ից B+ վարկանիշով	-	807,772
- առանց վարկանիշի	-	212,211
Ընդամենը կորպորատիվ պարտատոմսեր	-	1,019,983
Բաժնային գործիքներ		
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	1,122,710	173,978
Ընդամենը այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	4,728,200	29,406,955

(բ) Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր

	2018թ. հազ. դրամ	2017թ. հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
- ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	9,576,095	-
- Հայաստանի Հանրապետության եվրոպարտատոմսեր	2,617,138	-
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	12,193,233	-
Կորպորատիվ պարտատոմսեր		
- B -ից B+ վարկանիշով	2,287,867	-
- առանց վարկանիշի	692,367	-
Ընդամենը կորպորատիվ պարտատոմսեր	2,980,234	-
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
- ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	5,587,003	-
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	5,587,003	-
Ընդամենը համախառն ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	20,760,470	-
Սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստ	(36,744)	-
Ընդամենը զուտ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	20,723,726	-

Ներդրումային արժեթղթերը ժամկետանց չեն:

Ներդրումային արժեթղթերի որակական ցուցանիշները բացահայտելիս՝ Բանկն օգտագործում է «Standard&Poor» վարկանիշային գործակալության վարկանիշները:

11 Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ

	2018թ. հազ. դրամ	2017թ. հազ. դրամ
Վարկային քարտերով գործառնությունների համար դեպոնացված միջոց ՀՀ ԿԲ-ում	523,000	520,000
Վարկեր և ավանդներ		
Եվրասիական տնտեսական միության բանկեր	4,841,505	-
Հայկական բանկեր		
- BB- -ից BB+ վարկանիշով	971,196	-
- B- -ից B+ վարկանիշով	4,862,396	6,545,340
Այլ ոչ ռեզիդենտ բանկեր		
- A-ից A+ վարկանիշով	166,818	-
- BBB- -ից BBB+ վարկանիշով	83,047	-
- B- -ից B+ վարկանիշով	-	426,808
- առանց վարկանիշի	502,071	814,513
Միջին չափի հայկական վարկային կազմակերպություններ	973,412	3,139,304
Այլ ֆինանսական կազմակերպություններ	187,081	46,046
Ընդամենը վարկեր և ավանդներ	12,587,526	10,972,011
Ընդամենը բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված համախառն վարկեր և փոխատվություններ	13,110,526	11,492,011
Սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստ	(41,534)	(15,584)
Ընդամենը բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված զուտ վարկեր և փոխատվություններ	13,068,992	11,476,427

Բանկերին տրված վարկերը և փոխատվությունները ժամկետանց չեն

Բանկերին տրված վարկերի և փոխատվությունների որակական ցուցանիշները բացահայտելիս՝ Բանկն օգտագործում է «Standard&Poor» վարկանիշային գործակալության վարկանիշները:

(ա) ՀՀ ԿԲ-ում պլաստիկ քարտերով գործառնությունների համար դեպոնացված միջոց

ՀՀ ԿԲ-ում պլաստիկ քարտերով գործառնությունների համար դեպոնացված միջոցը վարկային քարտերով գործառնությունների համար դեպոնացված ոչ տոկոսակիր միջոց է, որը հաշվարկվում է ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կանոնակարգերի համաձայն և որի ելքագրումը սահմանափակված է:

(բ) Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների կենտրոնացում

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող մեկ բանկ (2017թ-ին նման բանկ չկար), որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 4,841,505 հազար դրամ:

12 Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ

	2018թ. հազ. դրամ	2017թ. հազ. դրամ
Տեղական ֆինանսական կազմակերպություններից ստացվելիք գումարներ	3,431,830	3,576,045
«Standard&Poor» գործակալության B վարկանիշով տեղական բանկերից ստացվելիք գումարներ	-	2,900,619
Անհատներից ստացվելիք գումարներ	-	16,822
Ընդամենը հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք համախառն գումարներ	3,431,830	6,493,486
Սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստ	(2,017)	-
Ընդամենը հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք զուտ գումարներ	3,429,813	6,493,486

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի այնպիսի պայմանագրային կողմ (2017թ-ին նման պայմանագրային կողմ չկար), որից հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարը գերազանցի Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարները վերագրելի են խոշոր տեղական ֆինանսական կազմակերպություններին: Այդ գումարները ժամկետանց չեն:

Ակտիվների համար որպես ապահովություն ընդունված գրավ

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարների դիմաց գրավադրված ակտիվների (Հայաստանի Հանրապետության կառավարության արժեթղթերի) իրական արժեքը կազմում է 3,693,871 հազար դրամ (2017թ-ին՝ 6,721,464 հազար դրամ):

13 Հաճախորդներին տրված վարկեր

	2018թ. հազ. դրամ	2017թ. հազ. դրամ
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր		
Վարկեր խոշոր կազմակերպություններին	33,388,034	24,807,302
Վարկեր առևտրային կազմակերպություններին	2,540,210	2,548,457
Վարկեր արդյունաբերական կազմակերպություններին	1,579,952	2,008,280
Գրավով ապահովված վարկեր փոքր և միջին չափի կազմակերպություններին	955,768	1,473,041
Դրամական միջոցների գրավով վարկեր	242,590	1,532,333
Այլ վարկեր իրավաբանական անձանց	2,840,726	2,483,657
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	41,547,280	34,853,070
Անհատներին տրված վարկեր		
Անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	11,894,266	10,650,232
Հիփոթեքային վարկեր	5,918,862	2,805,923
Ոսկու գրավով վարկեր	5,905,991	5,904,584
Էքսպրես վարկեր առանց երաշխավորության	1,179,693	2,685,149
Էքսպրես վարկեր երաշխավորությամբ	887,010	1,474,187
Աշխատավարձային ծրագրերի գծով վարկեր	707,000	786,041
Դրամական միջոցների գրավով վարկեր	336,774	900,998
Վարկային գծեր	230,514	521,647
Այլ վարկեր անհատներին	2,617,709	1,442,116
Ընդամենը անհատներին տրված վարկեր	29,677,819	27,170,877
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	71,225,099	62,023,947
Սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստ	(9,754,597)	(4,260,158)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	61,470,502	57,763,789

(ա) Հաճախորդներին տրված վարկերի որակական ցուցանիշներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի որակական ցուցանիշների վերաբերյալ 2018թ. և 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	31 դեկտեմբերի 2018թ.			31 դեկտեմբերի 2017թ.	
	1-ին փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը վարկեր հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը վարկեր հազ. դրամ	Ընդամենը վարկեր հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր					
Վարկեր խոշոր կազմակերպություններին					
- ոչ ժամկետանց	19,780,307	-	-	19,780,307	12,253,086
- ոչ ժամկետանց, արժեզրկված	-	-	13,607,727	13,607,727	12,554,216
Ընդամենը համախառն վարկեր խոշոր կազմակերպություններին	19,780,307	-	13,607,727	33,388,034	24,807,302
Սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստ	(182,092)	-	(7,637,739)	(7,819,831)	(2,736,400)
Ընդամենը զուտ վարկեր խոշոր կազմակերպություններին	19,598,215	-	5,969,988	25,568,203	22,070,902
Վարկեր առևտրային կազմակերպություններին					
- ոչ ժամկետանց	1,523,437	-	111,512	1,634,949	1,609,375
- մինչև 30 օր ժամկետանց	-	6,151	-	6,151	22,379
- 31-90 օր ժամկետանց	-	-	-	-	468,926
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	100,196	100,196	41,660
- 81-360 օր ժամկետանց	-	-	332,691	332,691	79,737
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	466,223	466,223	326,380
Ընդամենը համախառն վարկեր առևտրային կազմակերպություններին	1,523,437	6,151	1,010,622	2,540,210	2,548,457
Սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստ	(13,979)	-	(367,043)	(381,022)	(284,704)
Ընդամենը զուտ վարկեր առևտրային կազմակերպություններին	1,509,458	6,151	643,579	2,159,188	2,263,753
Վարկեր արդյունաբերական կազմակերպություններին					
- ոչ ժամկետանց	1,342,573	-	40,059	1,382,632	1,433,501
- մինչև 30 օր ժամկետանց	-	-	30,756	30,756	21,250
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	-	-	24,649
- 81-360 օր ժամկետանց	-	-	-	-	140,772
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	166,564	166,564	388,108
Ընդամենը համախառն վարկեր արդյունաբերական կազմակերպություններին	1,342,573	-	237,379	1,579,952	2,008,280
Սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստ	(485)	-	(16,866)	(17,351)	(133,287)
Ընդամենը զուտ վարկեր արդյունաբերական կազմակերպություններին	1,342,088	-	220,513	1,562,601	1,874,993

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ
 2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	31 դեկտեմբերի 2018թ.				31 դեկտեմբերի 2017թ.
	1-ին փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը վարկեր հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը վարկեր հազ. դրամ	Ընդամենը վարկեր հազ. դրամ
Գրավով ապահովված վարկեր փոքր և միջին չափի կազմակերպություններին					
- ոչ ժամկետանց	641,462	76,437	35,304	753,203	1,058,699
- մինչև 30 օր ժամկետանց	1,971	11,124	15,463	28,558	65,083
- 31-90 օր ժամկետանց	-	35,097	-	35,097	50,475
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	10,945	10,945	37,252
- 81-360 օր ժամկետանց	-	-	7,569	7,569	103,525
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	120,396	120,396	158,007
Ընդամենը համախառն գրավով ապահովված վարկեր փոքր և միջին չափի կազմակերպություններին	643,433	122,658	189,677	955,768	1,473,041
Մալավոլ պարտքային վնասի գծով պահուստ	(1,933)	(309)	(23,693)	(25,935)	(76,112)
Ընդամենը զուտ գրավով ապահովված վարկեր փոքր և միջին չափի կազմակերպություններին	641,500	122,349	165,984	929,833	1,396,929
Դրամական միջոցների գրավով վարկեր					
- ոչ ժամկետանց	242,590	-	-	242,590	1,532,333
Մալավոլ պարտքային վնասի գծով պահուստ	-	-	-	-	-
Ընդամենը զուտ դրամական միջոցների գրավով վարկեր	242,590	-	-	242,590	1,532,333
Այլ վարկեր իրավաբանական անձանց					
- ոչ ժամկետանց	1,038,269	2,585	767,019	1,807,873	1,276,339
- մինչև 30 օր ժամկետանց	8,417	17,912	27,135	53,464	53,913
- 31-90 օր ժամկետանց	-	-	-	-	77,072
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	4,769	4,769	2,941
- 81-360 օր ժամկետանց	-	-	-	-	215,921
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	974,620	974,620	857,471
Ընդամենը համախառն այլ վարկեր իրավաբանական անձանց	1,046,686	20,497	1,773,543	2,840,726	2,483,657
Մալավոլ պարտքային վնասի գծով պահուստ	(5,578)	(473)	(905,418)	(911,469)	(484,779)
Ընդամենը զուտ այլ վարկեր իրավաբանական անձանց	1,041,108	20,024	868,125	1,929,257	1,998,878
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված համախառն վարկեր	24,579,026	149,306	16,818,948	41,547,280	34,853,070
Ընդամենը սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստ իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար	(204,067)	(782)	(8,950,759)	(9,155,608)	(3,715,283)
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված զուտ վարկեր	24,374,959	148,524	7,868,189	32,391,672	31,137,787
Անհատներին տրված վարկեր					
Անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր					
- ոչ ժամկետանց	9,756,583	169,682	29,429	9,955,694	9,073,788
- մինչև 30 օր ժամկետանց	200,362	922	-	201,284	173,018
- 31-90 օր ժամկետանց	119,743	-	-	119,743	157,211
- 91-180 օր ժամկետանց	50,558	-	-	50,558	283,651
- 81-360 օր ժամկետանց	58,659	-	181,580	240,239	555,302
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	30,533	-	1,296,215	1,326,748	407,262
Ընդամենը համախառն անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	10,216,438	170,604	1,507,224	11,894,266	10,650,232
Մալավոլ պարտքային վնասի գծով պահուստ	(70,883)	(13,161)	(217,631)	(301,675)	(299,568)
Ընդամենը զուտ անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	10,145,555	157,443	1,289,593	11,592,591	10,350,664

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ
 2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	31 դեկտեմբերի 2018թ.				31 դեկտեմբերի 2017թ.
	1-ին փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը վարկեր հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը վարկեր հազ. դրամ	Ընդամենը վարկեր հազ. դրամ
Հիփոթեքային վարկեր					
- ոչ ժամկետանց	5,550,213	42,831	-	5,593,044	2,636,273
- մինչև 30 օր ժամկետանց	91,553	-	-	91,553	5,954
- 31-90 օր ժամկետանց	71,528	-	-	71,528	27,978
- 91-180 օր ժամկետանց	11,289	-	-	11,289	31,049
- 81-360 օր ժամկետանց	24,437	-	-	24,437	82,175
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	6,351	-	120,660	127,011	22,494
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	5,755,371	42,831	120,660	5,918,862	2,805,923
Մալավող պարտքային վնասի գծով պահուստ	(17,463)	(4,058)	(7,014)	(28,535)	(28,060)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր	5,737,908	38,773	113,646	5,890,327	2,777,863
Ոսկու գրավով վարկեր					
- ոչ ժամկետանց	5,587,245	43,047	15,382	5,645,674	5,796,017
- մինչև 30 օր ժամկետանց	127,630	206	108	127,944	54,172
- 31-90 օր ժամկետանց	84,335	358	-	84,693	30,379
- 91-180 օր ժամկետանց	22,845	401	-	23,246	12,731
- 81-360 օր ժամկետանց	14,486	-	-	14,486	11,285
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	5,942	-	4,006	9,948	-
Ընդամենը համախառն ոսկու գրավով վարկեր	5,842,483	44,012	19,496	5,905,991	5,904,584
Մալավող պարտքային վնասի գծով պահուստ	(14,629)	(5,491)	(9,854)	(29,974)	(29,526)
Ընդամենը զուտ ոսկու գրավով վարկեր	5,827,854	38,521	9,642	5,876,017	5,875,058
Էքսպրես վարկեր առանց երաշխավորության					
- ոչ ժամկետանց	1,090,903	29,545	-	1,120,448	2,551,731
- մինչև 30 օր ժամկետանց	31,034	-	-	31,034	69,644
- 31-90 օր ժամկետանց	15,798	219	-	16,017	63,774
- 91-180 օր ժամկետանց	6,188	84	-	6,272	-
- 81-360 օր ժամկետանց	4,740	968	-	5,708	-
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	194	20	-	214	-
Ընդամենը համախառն էքսպրես վարկեր առանց երաշխավորության	1,148,857	30,836	-	1,179,693	2,685,149
Մալավող պարտքային վնասի գծով պահուստ	(46,402)	(13,916)	-	(60,319)	(77,513)
Ընդամենը զուտ էքսպրես վարկեր առանց երաշխավորության	1,102,455	16,920	-	1,119,374	2,607,636
Դրամական միջոցների գրավով վարկեր					
- ոչ ժամկետանց	311,426	25,348	-	336,774	900,998
Ընդամենը համախառն դրամական միջոցների գրավով վարկեր	311,426	25,348	-	336,774	900,998
Մալավող պարտքային վնասի գծով պահուստ	-	-	-	-	-
Ընդամենը զուտ դրամական միջոցների գրավով վարկեր	311,426	25,348	-	336,774	900,998

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ
 2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	31 դեկտեմբերի 2018թ.				31 դեկտեմբերի 2017թ.
	1-ին փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը վարկեր հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը վարկեր հազ. դրամ	Ընդամենը վարկեր հազ. դրամ
Էքսպրես վարկեր երաշխավորությամբ					
- ոչ ժամկետանց	804,288	9,336	-	813,624	1,413,660
- մինչև 30 օր ժամկետանց	15,023	405	-	15,428	9,480
- 31-90 օր ժամկետանց	6,337	-	-	6,337	17,271
- 91-180 օր ժամկետանց	4,781	-	-	4,781	13,961
- 81-360 օր ժամկետանց	4,627	589	2,486	7,702	19,815
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	362	-	38,776	39,138	-
Ընդամենը համախառն էքսպրես վարկեր երաշխավորությամբ	835,418	10,330	41,262	887,010	1,474,187
Սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստ	(14,838)	(3,077)	(24,712)	(42,627)	(30,053)
Ընդամենը զուտ էքսպրես վարկեր երաշխավորությամբ	820,580	7,253	16,550	844,383	1,444,134
Աշխատավարձային ծրագրերի գծով վարկեր					
- ոչ ժամկետանց	663,198	1,111	4,146	668,455	762,412
- մինչև 30 օր ժամկետանց	13,763	-	-	13,763	3,650
- 31-90 օր ժամկետանց	10,012	-	-	10,012	5,224
- 91-180 օր ժամկետանց	2,002	-	-	2,002	6,060
- 81-360 օր ժամկետանց	3,874	-	8,894	12,768	8,695
Ընդամենը համախառն աշխատավարձային ծրագրերի գծով վարկեր	692,849	1,111	13,040	707,000	786,041
Սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստ	(6,313)	(353)	(7,449)	(14,115)	(11,329)
Ընդամենը զուտ աշխատավարձային ծրագրերի գծով վարկեր	686,536	758	5,591	692,885	774,712
Վարկային գծեր					
- ոչ ժամկետանց	222,623	-	-	222,623	491,058
- մինչև 30 օր ժամկետանց	3,283	-	-	3,283	3,711
- 31-90 օր ժամկետանց	1,468	-	-	1,468	16,406
- 91-180 օր ժամկետանց	3,130	-	-	3,130	-
- 81-360 օր ժամկետանց	-	-	-	-	2,414
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	10	-	-	10	8,058
Ընդամենը համախառն վարկային գծեր	230,514	-	-	230,514	521,647
Սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստ	(4,289)	-	-	(4,289)	(13,989)
Ընդամենը զուտ վարկային գծեր	226,225	-	-	226,225	507,658
Այլ վարկերի անհատներին					
- ոչ ժամկետանց	2,240,729	21,686	5,557	2,267,972	1,338,063
- մինչև 30 օր ժամկետանց	39,811	4,963	-	44,774	19,197
- 31-90 օր ժամկետանց	18,219	-	-	18,219	12,415
- 91-180 օր ժամկետանց	3,475	-	-	3,475	44,278
- 81-360 օր ժամկետանց	3,716	242	196,895	200,853	11,195
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	2,975	-	79,441	82,416	16,968
Ընդամենը համախառն այլ վարկերի անհատներին	2,308,925	26,891	281,893	2,617,709	1,442,116
Սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստ	(49,775)	(7,080)	(60,601)	(117,456)	(54,838)
Ընդամենը զուտ այլ վարկերի անհատներին	2,259,150	19,811	221,293	2,500,254	1,387,278
Ընդամենը անհատներին տրված համախառն վարկեր	27,342,281	351,963	1,983,575	29,677,819	27,170,877
Ընդամենը սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստ անհատներին տրված վարկերի համար	(224,592)	(47,136)	(327,261)	(598,989)	(544,876)
Ընդամենը անհատներին տրված զուտ վարկեր	27,117,689	304,827	1,656,314	29,078,830	26,626,001

(բ) Գրավի և այլ ապահովության վերլուծություն

(i) Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր

Իրավաբանական անձանց տրված վարկերը ենթակա են վարկային գնահատման և արժեզրկման ստուգման անհատական հիմունքով: Իրավաբանական անձ հանդիսացող հաճախորդի ընդհանուր վճարունակությունը վերջինիս տրամադրված վարկի պարտքայի որակի կարևոր ցուցանիշ է: Այնուամենայնիվ, գրավն ապահովում է լրացուցիչ ապահովվածություն, և Բանկը որպես կանոն գրավ է պահանջում իրավաբանական անձանցից:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար ապահովություն ծառայող գրավի և ապահովության այլ միջոցների (առանց արժեզրկման) վերաբերյալ՝ ըստ գրավի տեսակների:

31 դեկտեմբերի 2018թ.

հազ. դրամ	Հաճախորդներին տրված վարկեր, հաշվեկշռային արժեք	Գրավի իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գնահատված գրավի համար	Գրավի իրական արժեքը վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ գնահատված գրավի համար
Չարժեզրկված վարկեր			
Բանկային հաշվի շրջանառություն	4,338,179	4,338,179	-
Անշարժ գույք	4,778,882	-	4,778,882
Կորպորատիվ երաշխավորություն	6,795,629	-	6,795,629
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	3,852,334	-	3,852,334
Բարձր իրացվելի ակտիվներ*	197,453	197,453	-
Առանց գրավի	861,369		861,369
Առանց գրավի կամ ապահովության այլ միջոցի	3,699,637	-	3,699,637
Ընդամենը չարժեզրկված վարկեր	24,523,483	4,535,632	19,987,851
Արժեզրկված վարկեր			
Անշարժ գույք**	5,642,939	5,642,939	-
Բարձր իրացվելի ակտիվներ*	2,225,250	2,225,250	-
Ընդամենը արժեզրկված վարկեր	7,868,189	7,868,189	-
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	32,391,672	12,403,821	19,987,851

31 դեկտեմբերի 2017թ.

հազ. դրամ	Հաճախորդներին տրված վարկեր, հաշվեկշռային արժեք	Գրավի իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գնահատված գրավի համար	Գրավի իրական արժեքը վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ գնահատված գրավի համար
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր			
Բանկային հաշվի շրջանառություն	7,241,797	7,241,797	-
Անշարժ գույք	5,490,769	-	5,490,769
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	3,395,000	-	3,395,000
Շրջանառվող արժեթղթեր	1,416,283	-	1,416,283
Սարքավորումներ	552,923	-	552,923
Բարձր իրացվելի ակտիվներ*	159,721	159,721	-
Բանկերի երաշխավորություններ	45,364	-	45,364
Կորպորատիվ երաշխավորություններ	58,063	-	58,063
Այլ գրավ	30,006	-	30,006
Առանց գրավի (անձնական երաշխավորություն)	44,300	-	44,300
Առանց գրավի կամ ապահովության այլ միջոցի	18,434,226	7,401,518	11,032,708
Ընդամենը արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր			
Ժամկետանց կամ արժեզրկված վարկեր	12,628,084	-	12,628,084
Անշարժ գույք**	52,301	-	52,301
Սարքավորումներ	1,693	-	1,693
Կորպորատիվ երաշխավորություններ	4,389	-	4,389
Այլ գրավ	17,095	-	17,095
Առանց գրավի (անձնական երաշխավորություն)	12,703,562	-	12,703,562
Առանց գրավի կամ ապահովության այլ միջոցի	31,137,788	7,401,518	23,736,270

* Բարձր իրացվելի ակտիվները ներառում են բանկերի և հաճախորդների ավանդները:

** Անշարժ գույքի գումարում ներառված 3,744,738 հազար դրամ (2017թ-ին՝ 5,317,311 հազար դրամ) գումարն ուղղակիորեն գրավադրված չէ Բանկում: Այնուամենայնիվ, այն ապահովություն է ծառայում երկու վարկառուներին տրամադրված վարկերի դիմաց Բանկում գրավադրված իրավունքի համար:

Վերը ներկայացված աղյուսակը բացառում է լրացուցիչ գրավի անհրաժեշտությունը:

Բանկն ունի վարկեր, որոնց համար գրավի իրական արժեքը գնահատվել է վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ և չի վերանայվել՝ հետագա փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով, ինչպես նաև վարկեր, որոնց գրավի իրական արժեքը չի որոշվել: Որոշ վարկերի համար գրավի իրական արժեքը վերանայվել է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Գրավի գնահատման վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացվում է կախված այն փաստից, թե երբ է այն գնահատվել, եթե նման գնահատում իրականացվել է:

Մի քանի տեսակի գրավներով ապահովված վարկերի համար բացահայտվում է այն գրավը, որն առավել համապատասխանում է արժեզրկման գնահատմանը: Անհատներից, այդ թվում ՓՄՁ վարկառուների բաժնետերերից, ստացված հավաստումները չեն դիտարկվում արժեզրկման գնահատման նպատակների համար: Այդ իսկ պատճառով, նման վարկերը և մասնակիորեն ապահովված վարկերի չապահովված մասերը ներկայացվում են որպես առանց գրավի կամ ապահովության այլ միջոցների վարկեր:

Ոչ ժամկետանց և ոչ արժեզրկված վարկերի փոխհատուցելիությունը հիմնականում կախված է վարկառուների վճարունակությունից, այլ ոչ՝ գրավի արժեքից, և Բանկի համար պարտադիր չէ վերանայել գրավի գնահատումը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

(ii) Անհատներին տրված վարկեր

Սպառողական վարկերի համար հիմնականում որպես ապահովություն է ծառայում անշարժ գույքը: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ սպառողական վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 40% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ:

Երաշխավորությամբ և առանց երաշխավորության էքսպրես վարկերը հիմնականում գրավով ապահովված չեն:

Ոսկու գրավով վարկերի դիմաց գրավադրվում են ոսկյա զարդերը:

Հիփոթեքային վարկերի դիմաց գրավադրվում է վարկի առարկա հանդիսացող անշարժ գույքը: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ հիփոթեքային վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 80% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ: Հիփոթեքային վարկերի դիմաց գրավադրված անշարժ գույքի իրական արժեքն առնվազն հավասար է առանձին վարկերի հաշվեկշռային արժեքին՝ հիմք ընդունելով վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ որոշված արժեքը:

Գրամական միջոցների գրավով վարկերի և վարկային գծերի մի մասի դիմաց գրավադրվում են բարձր իրացվելի ակտիվները, որոնք ներառում են ավանդները, Բանկի կողմից թողարկված պարտքային արժեթղթերը և ընթացիկ հաշիվները:

Աշխատավարձային ծրագրերի գծով վարկերի և վարկային գծերի մի մասի դիմաց գրավադրվում են հաճախորդների ընթացիկ հաշիվները:

Գրավի իրական արժեքը գնահատվել է վարկի տրամադրման պահին և չի վերանայվել մինչև հաշվետու ամսաթիվը՝ հետագա փոփոխություններն արտացոլելու համար:

(iii) Բռնագանձված գրավ

2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում Բանկը ձեռք է բերել 552,491 հազար դրամ գուտ հաշվեկշռային արժեքով ակտիվներ՝ հաճախորդներին տրված վարկերի դիմաց գրավադրված միջոցների նկատմամբ սեփականության իրավունք ստանալու միջոցով (2017թ-ին՝ 459,259 հազար դրամ): 2018թ. և 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բռնագանձված գրավն իրենից ներկայացնում է անշարժ գույք:

	2018թ.	2017թ.
	Հաշվեկշռային արժեք հազ. դրամ	Հաշվեկշռային արժեք հազ. դրամ
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	749,383	3,164,048
Ավելացումներ	552,491	459,259
Վաճառք	(214,431)	(2,873,924)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,087,443	749,383

Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ նման ակտիվները պետք է վաճառվեն հնարավորինս սեղմ ժամկետներում:

(գ) Վարկային պորտֆելի աշխարհագրական և ըստ տնտեսության ճյուղերի վերլուծություն

Վարկերը տրամադրվել են տնտեսության հետևյալ ճյուղերում գործունեություն իրականացնող հաճախորդներին:

	2018թ. հազ. դրամ	2017թ. հազ. դրամ
Առևտուր և ֆինանսներ	21,795,817	21,204,831
Էներգետիկայի ոլորտ	8,697,421	7,928,899
Արդյունաբերություն	1,878,999	1,773,712
Հանգստի կազմակերպման ոլորտ	645,957	616,180
Տրանսպորտ և կապ	647,589	441,745
Շինարարություն	613,725	118,680
Հանքարդյունաբերություն	53,899	53,903
Գյուղատնտեսություն, անտառապահություն և փայտամշակում	19,935	20,610
Սպասարկման ոլորտ	132,800	327
Այլ	7,061,138	2,694,183
Անհատներին տրված վարկեր	29,677,819	27,170,877
	71,225,099	62,023,947
Սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստ	(9,754,597)	(4,260,158)
	61,470,502	57,763,789

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 66,319,916 հազար դրամ ընդհանուր գումարով հաճախորդներին տրված վարկերը (2017թ-ին՝ 62,023,947 հազար դրամ) տրամադրվել են Հայաստանի Հանրապետությունում գտնվող հաճախորդներին:

(դ) Գրավադրված ակտիվներ

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 2,503,920 հազար դրամ ընդհանուր գումարով հաճախորդներին տրված վարկերը (2017թ-ին՝ 3,159,743 հազար դրամ) ծառայում են որպես գրավ վարկային կազմակերպություններից ստացված վարկերի և ՀՀ կառավարությունից ստացված փոխառությունների համար (Ծանոթագրություններ 16, 20):

(ե) Պարտքային ռիսկին ենթարկվածություն

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի հինգ վարկառու կամ կապակցված վարկառուների խմբեր (2017թ-ին՝ չորս), որոնց տրամադրված վարկերի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս վարկերի ընդհանուր գումարը կազմում է 29,776,070 հազար դրամ (2017թ-ին՝ 26,218,329 հազար դրամ):

(զ) Վարկերի մարման ժամկետներ

Վարկային պորտֆելի մարման ժամկետների վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 23-ի (դ) կետում, որտեղ արտացոլված է հաշվետու ամսաթվից մինչև վարկերի պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածը:

14 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

հազ. դրամ	Շենքեր	Վարձակալված գույքի բարելավում	Համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ	Տնտեսական գույք	Փոխադրամիջոցներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք/վերագնահատված արժեք							
Մնացորդը 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	4,396,920	208,321	1,375,132	864,006	101,781	564,637	7,510,797
Ավելացումներ	68,894	58,196	96,980	294,496	26,455	105,457	650,478
Օտարումներ/դուրսգրումներ	(187,477)	-	(8,016)	(71,768)	(46,365)	(11,784)	(325,410)
Վերադասակարգում	-	-	35,603	(35,603)	-	-	-
Մնացորդը 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,278,337	266,517	1,499,699	1,051,131	81,871	658,310	7,835,865
Մաշվածություն և ամորտիզացիա							
Մնացորդը 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	787,947	45,612	831,003	456,714	55,387	299,856	2,476,519
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	85,336	10,967	169,665	90,289	6,965	106,932	470,154
Օտարումներ/դուրսգրումներ	(50,900)	-	(7,927)	(62,370)	(39,907)	(11,548)	(172,652)
Վերադասակարգում	-	-	274	(274)	-	-	-
Մնացորդը 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	822,383	56,579	993,015	484,359	22,445	395,240	2,774,021
Հաշվեկշռային արժեք							
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,455,954	209,938	506,684	566,772	59,426	263,070	5,061,844
Սկզբնական արժեք/վերագնահատված արժեք							
Մնացորդը 2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	4,324,746	185,036	1,091,770	776,983	93,763	533,585	7,005,883
Ավելացումներ	72,174	25,565	287,813	113,010	32,096	71,603	602,261
Օտարումներ/դուրսգրումներ	-	(2,280)	(4,451)	(25,987)	(24,078)	(40,551)	(97,347)
Մնացորդը 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,396,920	208,321	1,375,132	864,006	101,781	564,637	7,510,797
Մաշվածություն և ամորտիզացիա							
Մնացորդը 2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	703,512	35,526	709,224	415,985	75,100	242,130	2,181,477
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	84,435	10,086	125,771	63,814	4,365	98,277	386,748
Օտարումներ/դուրսգրումներ	-	-	(3,992)	(23,085)	(24,078)	(40,551)	(91,706)
Մնացորդը 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	787,947	45,612	831,003	456,714	55,387	299,856	2,476,519
Հաշվեկշռային արժեք							
2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	3,621,234	149,510	382,546	360,998	18,663	291,455	4,824,406
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,608,973	162,709	544,129	407,292	46,394	264,781	5,034,278

(ա) Վերագնահատված ակտիվներ

2014թ. ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը հանձնարարել է անկախ գնահատողին իրականացնել շենքերի իրական արժեքի գնահատում: Անկախ գնահատման արդյունքների համաձայն՝ շենքերի իրական արժեքը մոտավորապես համապատասխանել է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

Գնահատումն իրականացվել է շուկայական և եկամտի կապիտալացման մեթոդների համակցությամբ:

Շենքերի իրական արժեքը դասվում է իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակին, քանի որ կիրառվող գնահատման մեթոդի դիտարկելի ելակետային տվյալների գծով կատարվել են նշանակալի ոչ դիտարկելի ճշգրտումներ (գործակիցներ):

Հիմք ընդունելով 2015-2018թթ. անշարժ գույքի գների փոփոխությունների վերլուծությունը՝ ղեկավարությունը գտնում է, որ շենքերի իրական արժեքը մոտավորապես համապատասխանում է դրանց հաշվեկշռային արժեքին 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Եթե վերագնահատում չիրականացվեր, ապա 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ շենքերի հաշվեկշռային արժեքը կկազմեր 3,368,903 հազար դրամ (2017թ-ին՝ 3,480,180 հազար դրամ):

15 Այլ ակտիվներ

	2018թ. հազ. դրամ	2017թ. հազ. դրամ
Այլ ստացվելիք գումարներ	250,940	147,034
Սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստ	(660)	(14,984)
Ընդամենը գոտ այլ ֆինանսական ակտիվներ	250,280	132,050
Բռնագանձված ակտիվներ	1,087,443	749,383
Կանխավճարներ	767,052	360,550
Նյութեր և պաշարներ	75,277	59,218
Այլ	10,882	-
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	1,940,654	1,169,151
Ընդամենը այլ ակտիվներ	2,190,934	1,301,201

16 Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ

	2018թ. հազ. դրամ	2017թ. հազ. դրամ
Ժամկետային ավանդներ բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	1,914,529	2,139,087
Գրավով ապահովված վարկեր վարկային կազմակերպություններից	1,707,152	1,926,549
Լորո հաշիվներ	1,624,109	923,183
	5,245,790	4,988,819

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 1,802,431 հազար դրամ ընդհանուր գումարով հաճախորդներին տրված վարկերը (2017թ-ին՝ 1,918,263 հազար դրամ) ծառայում են որպես գրավ վարկային կազմակերպություններից ստացված գրավով ապահովված վարկերի համար (Ծանոթագրություն 13):

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բանկերը և այլ ֆինանսական կազմակերպությունները Բանկում չունեն տեղաբաշխված այնպիսի միջոցներ (2017թ-ին տեղաբաշխված այդպիսի միջոցներ չկային), որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

17 Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ

	2018թ. հազ. դրամ	2017թ. հազ. դրամ
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ ՀՀ ԲԿ-ին	4,002,696	-
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ տեղական բանկերին	2,769,206	-
	6,771,902	-

18 Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

	2018թ. հազ. դրամ	2017թ. հազ. դրամ
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	10,823,040	10,815,059

2018թ. հոկտեմբերի ընթացքում Բանկը թողարկել է 5,000,000 ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով պարտատոմսեր (2017թ-ին՝ 15,000,000 ԱՄՆ դոլար և 1,000,000 հազար դրամ): Պարտատոմսերը ցուցակված են «ՆԱՄԴԱԸ ՕԷՍԷՔՍ» ֆոնդային բորսայում:

Տարվա ընթացքում մարվել են Բանկի «ՆԱՄԴԱԸ ՕԷՍԷՔՍ» ֆոնդային բորսայում ցուցակված 2016թ-ին թողարկված 5,000,000 ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով պարտատոմսերը:

(ա) Պարտավորությունների փոփոխությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից ստացվող դրամական միջոցների հոսքերի համադրում – թողարկված պարտքային արժեթղթեր

հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ	2017թ. հազ. դրամ
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	10,815,059	2,428,223
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացվող դրամական միջոցների հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Մուտքեր թողարկված պարտքային արժեթղթերից	2,418,750	8,336,627
թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	(2,422,500)	-
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացվող դրամական միջոցների հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	(3,750)	8,336,627
Արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխությունների ազդեցությունը	(448)	21,986
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	712,633	431,068
Վճարված տոկոսներ	(700,454)	(402,845)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	10,823,040	10,815,059

19 Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ

	2018թ. հազ. դրամ	2017թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ		
- Անհատներ	5,880,267	4,066,690
- Իրավաբանական անձինք	4,820,251	2,900,646
Ժամկետային ավանդներ		
- Անհատներ	42,687,970	43,406,498
- Իրավաբանական անձինք	2,931,868	14,277,174
	56,320,356	64,651,008

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկում պահվող հաճախորդների ավանդների 3,655,108 հազար դրամ գումարով մնացորդները (2017թ-ին՝ 12,200,646 հազար դրամ) ծառայում են որպես գրավ հաճախորդներին տրված վարկերի և Բանկի կողմից տրամադրված երաշխավարությունների համար:

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն չունի այնպիսի հաճախորդ (2017թ-ին՝ մեկ հաճախորդ), որի մնացորդները գերազանցում են սեփական կապիտալի 10%-ը: 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդները կազմում էին 12,200,646 հազար դրամ:

20 Այլ փոխառություններ

	2018թ. հազ. դրամ	2017թ. հազ. դրամ
Փոխառություններ ՀՀ կառավարությունից	691,990	1,293,648
Գրավով չապահովված վարկեր այլ միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից	-	64,058
	691,990	1,357,706

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 701,489 հազար դրամ ընդհանուր գումարով հաճախորդներին տրված վարկերը (2017թ-ին՝ 1,241,480 հազար դրամ) ծառայում են որպես գրավ ՀՀ կառավարությունից ստացված փոխառությունների համար (Ծանոթագրություն 13):

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի այնպիսի վարկատու (2017թ-ին մնան վարկառուներ չկային), որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

(ա) Պարտավորությունների փոփոխությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից ստացվող դրամական միջոցների հոսքերի համադրում – այլ փոխառություններ

հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ	2017թ. հազ. դրամ
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	1,357,706	3,262,564
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացվող դրամական միջոցների հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Մուտքեր այլ փոխառություններից	315,235	414,599
Այլ փոխառությունների մարում	(968,962)	(2,305,099)
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացվող դրամական միջոցների հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	(653,727)	(1,890,500)
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	77,992	210,370
Վճարված տոկոսներ	(89,981)	(224,728)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	691,990	1,357,706

21 Այլ պարտավորություններ

	2018թ. հազ. դրամ	2017թ. հազ. դրամ
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	269,467	273,041
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	269,467	273,041
Աշխատակիցներին վճարվելիք գումարներ	664,205	458,053
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	288,661	211,300
Վճարվելիք հարկեր՝ բացառությամբ շահութահարկի	115,762	1,246
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	1,068,628	670,599
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	1,338,095	943,640

22 Բաժնետիրական կապիտալ և պահուստներ

(ա) Թողարկված կապիտալ և էմիսիոն եկամուտ

Հայտարարված, թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 679,437 սովորական բաժնետոմսից (2017թ-ին՝ 679,437): Բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 50,000 դրամ (2017թ-ին՝ 50,000 դրամ):

2018թ. ընթացքում սովորական բաժնետոմսեր չեն թողարկվել (2017թ-ին նույնպես չէին թողարկվել): Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Բանկի բաժնետերերի տարեկան ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

(բ) Պահուստների բնույթը և նպատակը

Շենքերի վերագնահատումից աճ

Շենքերի վերագնահատումից աճը ներառում է շենքերի վերագնահատված կուտակային դրական արժեքը՝ մինչև ակտիվների ապաճանաչումը կամ արժեզրկումը:

Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ

Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստը ներառում է իրական արժեքի կուտակային զուտ փոփոխությունը՝ մինչև ակտիվների ապաճանաչումը կամ արժեզրկումը:

(գ) Շահաբաժիններ

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված Բանկի առավելագույն չբաշխված շահույթի չափով:

2018թ-ին և 2017թ-ին շահաբաժիններ չեն հայտարարվել:

23 Ռիսկերի կառավարում

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Ռիսկերի կառավարումն էական գործոն է բանկային ոլորտի համար և Բանկի գործառնությունների կարևոր տարր է: Ֆինանսական ռիսկը, շուկայական ռիսկը, պարտքային ռիսկը, իրացվելիության ռիսկը, գործառնական և իրավական ռիսկերը և համբավը վտանգող ռիսկն այն հիմնական ռիսկերն են, որոնց ենթարկվում է Բանկը:

Ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Բանկը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և վերահսկման մեխանիզմներ, ինչպես նաև շարունակաբար վերահսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը որոշված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների, առաջարկվող արտադրանքի ու ծառայությունների և ընդունված լավագույն մոտեցման փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով: Բանկը մշակել է նշանակալի ռիսկերի և կապիտալի մասին հաշվետվությունների ներկայացման համակարգ:

Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարումը վերահսկող համակարգի պատշաճ աշխատանքի, հիմնական ռիսկերի կառավարման և ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման, ինչպես նաև խոշոր գործարքների հաստատման համար:

Վարչությունը պատասխանատու է ռիսկերի նվազեցմանն ուղղված միջոցառումների վերահսկման և իրականացման ու ռիսկերի համար՝ սահմանված համապատասխան սահմանաչափերում Բանկի գործունեությունն ապահովելու նպատակով: Ռիսկերի կառավարման վարչության ղեկավարը պատասխանատու է ռիսկերի ընդհանուր կառավարման և համապատասխանության ապահովման համար, նա նաև վերահսկում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերի բացահայտման, չափման, կառավարման և

ներկայացման համար ընդհանուր սկզբունքների ու մեթոդների կիրառումը: Ռիսկերի կառավարման վարչության ղեկավարը ուղղակիորեն հաշվետու է Վարչության նախագահին և անուղղակիորեն՝ Բանկի Խորհրդին: Ռիսկերի կառավարման վարչությունը չի ենթարկվում և հաշվետու չէ համապատասխան ռիսկերն ընդունող բաժիններին:

Վարկային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերը՝ թե՛ պորտֆելի և թե՛ առանձին գործառնությունների մակարդակով, կառավարվում ու վերահսկվում են Վարկային կոմիտեների և Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեի (ԱՊԿԿ) կողմից: Որոշումների կայացմանը գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով՝ Բանկը ստեղծել է վարկային կոմիտեների հիերարխիա՝ կախված ռիսկին ենթարկվածության չափից և տեսակից:

Ռիսկի թե՛ արտաքին, թե՛ ներքին գործոնները բացահայտվում և կառավարվում են Բանկի կազմակերպչական կառուցվածքի շրջանակներում: Բանկը հատուկ ուշադրություն է դարձնում ռիսկի բոլոր գործոնների բացահայտմանը և ռիսկի նվազեցման ուղղված միջոցառումների նպատակահարմարության աստիճանի որոշմանը: Բացի ստանդարտ վարկային և շուկայական վերլուծությունների իրականացումից, Ռիսկերի կառավարման բաժինը վերահսկում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերը, կազմակերպելով կանոնավոր հանդիպումներ գործառնական միավորների հետ՝ նրանց մասնագիտական կարծիքը ձեռք բերելու համար:

Բանկի ներքին փաստաթղթերի համաձայն՝ Ռիսկերի կառավարման վարչությունը և ներքին աուդիտի բաժինը հաճախ պատրաստում են Բանկի էական ռիսկերին անդրադարձող հաշվետվություններ: Հաշվետվությունները ներառում են դիտարկումներ Բանկի ընթացակարգերի և մեթոդաբանության արդյունավետության գնահատման վերաբերյալ և առաջարկություններ դրանց բարելավման ուղղությամբ:

(բ) Ֆինանսական ռիսկերի ուսումնասիրություն

Այս ծանոթագրությունում ներկայացված է տեղեկատվություն ֆինանսական ռիսկերին Բանկի ենթարկվածության վերաբերյալ:

Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ փոխառուն կամ պայմանագրային կողմն ի վիճակի չի լինում կատարել իր պայմանագրային պարտականությունները: Բանկը մշակել է քաղաքականություն և ընթացակարգեր պարտքային ռիսկը (թե՛ ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և թե՛ չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների համար) կառավարելու համար, ներառյալ պորտֆելի կենտրոնացվածության սահմանափակմանը վերաբերող ցուցումները և Վարկային կոմիտեի ստեղծումը՝ պարտքային ռիսկն ակտիվորեն վերահսկելու նպատակով: Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Վարչության կողմից:

Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը սահմանում է՝

- վարկային դիմումների ուսումնասիրման և հաստատման ընթացակարգերը,
- վարկառուների (իրավաբանական անձանց և անհատների) վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- պայմանագրային կողմերի, թողարկողների և ապահովագրական ընկերությունների վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- գրավի գնահատման մեթոդաբանությունը,

- վարկերի փաստաթղթավորման պահանջները,
- վարկերի և այլ վարկային գործիքների շարունակական վերահսկման ընթացակարգերը:

Իրավաբանական անձանց վարկային դիմումները պատրաստվում են հաճախորդների հետ աշխատող մենեջերների կողմից և փոխանցվում են Վարկային բաժին, որը պատասխանատու է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի պորտֆելի համար: Վերլուծական հաշվետվությունները հիմնված են հաճախորդի գործունեության կառուցվածքային վերլուծության և ֆինանսական արդյունքների վրա: Այնուհետև, վարկային դիմումը և հաշվետվությունն անցնում են անկախ ուսումնասիրություն Ռիսկերի կառավարման բաժնի կողմից, որը տալիս է երկրորդ եզրակացությունը՝ ստուգելով համապատասխանությունը վարկային քաղաքականության պահանջներին: Վարկային կոմիտեն ուսումնասիրում է վարկի դիմումը՝ Կորպորատիվ վարկերի բաժնի և Ռիսկերի կառավարման բաժնի կողմից ներկայացված նյութերի հիման վրա: Նախքան Վարկային կոմիտեի վերջնական հաստատումը, առանձին գործարքներն ուսումնասիրվում են նաև Բանկի իրավաբանական, հաշվապահական հաշվառման և հարկային բաժինների կողմից՝ կախված ռիսկերի առանձնահատկություններից:

Բանկը շարունակաբար վերահսկում է առանձին վարկերի վիճակը և կանոնավոր կերպով վերագնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը: Ուսումնասիրությունն իրականացվում է հաճախորդի ամենավերջին ֆինանսական հաշվետվությունների և վարկառուի կողմից տրամադրված կամ Բանկի կողմից այլ կերպ ձեռք բերված տեղեկատվության հիման վրա: Անհատների վարկային դիմումներն ուսումնասիրվում են Անհատական վարկավորման ծառայությունների բաժնի կողմից՝ կիրառելով Ռիսկերի կառավարման բաժնի հետ համատեղ մշակված գնահատման մոդելները և դիմումների տվյալների ստուգման ընթացակարգերը:

Բացի առանձին վարկերի վերլուծությունից, Ռիսկերի կառավարման բաժինը վարկային պորտֆելը գնահատում է պարտքային ռիսկի կենտրոնացվածության և շուկայական ռիսկերի տեսանկյունից:

Պարտքային ռիսկ – սպասվող պարտքային վնասի գումարներ

Արժեզրկման գնահատման համար օգտագործվող ելակետային տվյալներ, ենթադրություններ և մեթոդներ

Տես՝ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը Ծանոթագրություն 3 (ե) (iv) կետում:

Պարտքային ռիսկի էական աճ

Երբ Բանկը որոշում է, թե արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական գործիքի գծով պարտականությունների չկատարման ռիսկի էական աճ սկզբնական ճանաչումից հետո, այն դիտարկում է ողջամիտ և հիմնավորված տեղեկատվությունը, որը տեղին է և հասանելի առանց անհարկի ծախսերի կամ ջանքերի: Գնահատումը ներառում է թե՛ քանակական և թե՛ որակական տվյալները, ինչպես նաև Բանկի նախկին փորձի, վարկային որակի փորձագետների գնահատման և հեռանկարի վերաբերյալ տեղեկատվության վրա հիմնված վերլուծությունը:

Գնահատման նպատակն է պարզել, թե արդյոք տեղի է ունցել պարտքային ռիսկի էական աճ՝ համեմատելով հետևյալ երկու ցուցանիշները.

- պարտականությունների չկատարման հավանականությունը ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում՝ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ,

- պարտականությունների չկատարման հավանականությունը ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում տվյալ պահի դրությամբ, որը գնահատվել է պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքի սկզբնական ճանաչման պահին (ճշգրտված վաղաժամկետ մարումների ակնկալիքների հետ կապված փոփոխությունների մասով կիրառելի լինելու դեպքում):

Բանկն օգտագործում է երեք չափանիշ, որոշելու համար, թե արդյոք տեղի է ունցել պարտքային ռիսկի էական աճ.

- քանակական թեստ՝ հիմնված պարտականությունների չկատարման հավանականության փոփոխությունների վրա,
- որակական ցուցանիշներ և
- ժամկետանցության 30-օրյա սահմանափակիչ:

Պարտքային ռիսկի դասեր

Բանկը պարտքային ռիսկին ենթարկվող յուրաքանչյուր գործիքը դասում է պարտքային ռիսկի համապատասխան դասին՝ հիմք ընդունելով բազմազան տվյալներ, որոնք օգտագործվում են պարտականությունների չկատարման ռիսկը կանխատեսելու համար, և կիրառելով վարկի որակի վերաբերյալ փորձագետների դատողությունները: Պարտքային ռիսկի դասերը որոշվում են որակական և քանակական գործոնների հիման վրա, որոնք ծառայում են որպես պարտականությունների չկատարման ռիսկի հայտանիշ: Այս գործոնները տարբեր են՝ կախված պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքի բնույթից և վարկառուի տեսակից:

Պարտքային ռիսկի դասերը սահմանվում և այնպես են չափաբերվում, որ պարտականությունների չկատարման ռիսկը մի քանի ազամ աճում է պարտքային ռիսկի վատթարացմանը զուգահեռ, օրինակ՝ պարտքային ռիսկի 1-ին և 2-րդ դասերի պարտականությունների չկատարման ռիսկի միջև տարբերությունն ավելի մեծ է քան 2-րդ և 3-րդ դասերի միջև տարբերությունը:

Պարտքային ռիսկին ենթարկվող յուրաքանչյուր գործիք դասվում է պարտքային ռիսկի համապատասխան դասին սկզբնական ճանաչման պահին՝ հիմք ընդունելով վարկառուի վերաբերյալ առկա տեղեկատվությունը: Պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքները կանոնավոր կերպով վերահսկվում են, որի արդյունքում գործիքը պարտքային ռիսկի մի դասից կարող է տեղափոխվել մեկ այլ դասի: Վերահսկողությունը որպես կանոն ներառում է հետևյալ տեղեկատվության վերլուծությունը.

Ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին	Ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին (իրավաբանական անձիք և անհատներ)
<ul style="list-style-type: none"> • Հաճախորդի փաստաթղթերի, օրինակ՝ աուդիտի ենթարկված ֆինանսական հաշվետվությունների, կառավարչական հաշվետվությունների, բյուջեների և կանխատեսումների պարբերական ուսումնասիրության ընթացքում ձեռք բերված տեղեկատվությունը: Ցուցանիշները, որոնց հատուկ ուշադրություն է դարձվում, ներառում են՝ համախառն շահույթը, ժամկետանց օրերի քանակը, ֆինանսական լծակի ցուցանիշը, պարտքի սպասարկման գործակիցը, համապատասխանությունը սահմանափակումների, կառավարման որակը, վերադաս դեկավարության կազմի փոփոխությունները: 	<ul style="list-style-type: none"> • Վճարումների մասին տեղեկատվությունը, ներառյալ՝ ժամկետանցության կարգավիճակի, մարումների փոփոխականության մասին տեղեկատվությունը:

Ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին	Ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին (իրավաբանական անձիք և անհատներ)
<ul style="list-style-type: none"> • Վարկանիշային գործակալությունների, մամուլի հոդվածների տվյալները, արտաքին վարկանիշների փոփոխությունների մասին տեղեկատվությունը • Պարտատոմսերի և վարկերի գծով պարտականությունների չկատարման սվոպերի գները վարկառուի համար՝ հասանելի լինելու դեպքում • Վարկառուի գործունեության ոլորտի քաղաքական, կարգավորիչ և տեխնոլոգիական միջավայրի կամ նրա գործունեության փաստացի և ակնկալվող էական փոփոխությունները 	<ul style="list-style-type: none"> • Տրամադրված սահմանաչափի օգտագործումը • Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման դիմումը և դիմումի բավարարումը • Գործունեության, ֆինանսական և տնտեսական պայմանների ընթացիկ և կանխատեսվող փոփոխությունները

Պարտականությունների չկատարման հավանականության ժամանակային կառուցվածքի ստեղծում

Պարտքային ռիսկի դասերը հանդիսանում են հիմնական ելակետային տվյալներ պարտքային ռիսկին ենթարկվող իրավաբանական անձանց հետ կապված պարտականությունների չկատարման հավանականության ժամանակային կառուցվածքը ստեղծելիս: Բանկը հավաքագրում է պարտքի սպասարկման և պարտականությունների չկատարման վերաբերյալ տեղեկատվություն պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքների հետ կապված, որոնք վերլուծվում են ըստ վարկատեսակի և վարկառուի տեսակի, ինչպես նաև ըստ պարտքային ռիսկի դասի: Որոշ պորտֆելների համար օգտագործվում է նաև արտաքին վարկանիշային գործակալություններից ստացված տեղեկատվությունը: Բանկը սահմանում է պարտականությունների չկատարման առավելագույն չափ, որը հավասար է այն երկրի պարտականությունների չկատարման վարկանիշին, որտեղ իր գործունեությունն է իրականացնում վարկառուն:

Ժամկետանց օրերը հանդիսանում են հիմնական ելակետային տվյալներ պարտքային ռիսկին ենթարկվող անհատների հետ կապված պարտականությունների չկատարման հավանականության ժամանակային կառուցվածքը միգրացիայի մատրիցների Մարկովի մոդելում ստեղծելիս: Միգրացիայի մատրիցները կառուցվում են նախորդ 48 ամիսների տվյալների հիման վրա:

Պարտքային ռիսկի էական աճի որոշում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է, թե արդյոք տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի էական աճ սկզբնական ճանաչումից հետո: Պարտքային ռիսկի աճի էական լինելը որոշելիս հաշվի են առնվում ֆինանսական գործիքի և վարկառուի բնութագրերը և աշխարհագրական տարածաշրջանը: Էականության չափանիշները տարբեր են վարկավորման տարբեր տեսակների, մասնավորապես, իրավաբանական անձանց և անհատների վարկավորման համար:

Սկզբնական ճանաչումից հետո պարտքային ռիսկի աճը համարվում է էական, եթե դրա մասին են վկայում Բանկի պարտքային ռիսկի կառավարման հետ կապված որակական ցուցանիշները, որոնք այլ պարագայում կարող են ժամանակին ամբողջական առումով չարտացոլվել քանակական վերլուծության շրջանակներում: Սա վերաբերում է պարտքային ռիսկին ենթարկվող այն գործիքներին, որոնք համապատասխանում են բարձր ռիսկի որոշ

չափանիշներին, որոնցից է հատուկ ուշադրության ցանկում ներառվելը: Այս որակական գործոնները հիմնված են փորձագետների դատողությունների և նախորդ տարիների համապատասխան փորձի վրա:

Որպես սահմանափակիչ, Բանկը համարում է, որ պարտքային ռիսկի էական աճ տեղի է ունենում ոչ ուշ, քան երբ ակտիվը դառնում է 30 օր ժամկետանց և 1 օր ժամկետանց՝ բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների և ներդրումային արժեթղթերի դեպքում: Ժամկետանց օրերի քանակը որոշվում է հաշվելով օրերն առաջին օրվանից, երբ վճարումն ամբողջությամբ չի ստացվել: Վճարում կատարելու ամսաթվերը որոշվում են առանց հաշվի առնելու արտոնյալ ժամանակահատվածը, որը կարող է տրամադրվել վարկառուին:

Որպես ընդհանուր ցուցանիշ համարվում է, որ տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկին ենթարկված գործիքի պարտքային ռիսկի էական աճ սկզբնական ճանաչումից հետո, եթե Բանկի մոդելավորման քանակական մեթոդների հիման վրա որոշվում է, որ ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի համար պարտականությունների չկատարման հավանականությունն աճել է ավելի քան 116%-ով:

Եթե գոյություն ունի վկայություն, որ այլևս չկա պարտքային ռիսկի էական աճ ի համեմատություն սկզբնական ճանաչման, գործիքի հետ կապված վնասի գծով պահուստը կրկին չափվում է 12 ամսվա ընթացքում սպասվող պարտքային վնասի չափով: Պարտքային ռիսկի աճի որոշ որակական ցուցանիշներ, այդ թվում՝ վերանայված պայմանների խախտումը, կարող են վկայել պարտականությունների չկատարման ռիսկի աճի մասին, որը պահպանվում է, նույնիսկ երբ ցուցանիշն ինքնին դադարում է գոյություն ունենալ: Այս դեպքերում Բանկը սահմանում է փորձաշրջան, որի ընթացքում ֆինանսական ակտիվի գծով վճարումները պետք է կատարվեն ժամանակին և սահմանված չափով՝ ապացուցելու համար, որ պարտքային ռիսկն էականորեն նվազել է: Վարկի պայմանագրային պայմանների փոփոխության դեպքում, ապացույցն առ այն, որ գործիքի ամբողջ ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վնասը ճանաչելու չափանիշներն այլևս չեն բավարարվում, ներառում է փոփոխված պայմանագրային պայմանների համաձայն վճարումները ժամանակին կատարելու մասին տեղեկատվությունը:

Պարտականությունների չկատարման սահմանում

Բանկը համարում է, որ ֆինանսական ակտիվի գծով պարտականությունները չեն կատարվել, եթե՝

- հավանական չէ, որ վարկառուն ամբողջությամբ կկատարի իր վարկային պարտավորությունները, եթե Բանկը չձեռնարկի այնպիսի գործողություններ, ինչպիսին գրավի իրացումն է (առկայության դեպքում), կամ
- Բանկի նկատմամբ վարկառուի էական վարկային պարտավորություններից որևէ մեկն ավելի քան 90 օր ժամկետանց է հաճախորդներին տրված վարկերի համար և ավելի քան 30 օր՝ բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների և ներդրումային արժեթղթերի համար: Օվերդրաֆտները համարվում են ժամկետանց այն օրվանից, երբ հաճախորդը խախտում է սահմանված սահմանաչափը կամ երբ հաճախորդին առաջարկվում է այնպիսի սահմանաչափ, որը փոքր է ընթացիկ չմարված պարտավորության գումարից, կամ
- հավանական է դառնում, որ ակտիվի պայմանները կվերանայվեն վարկառուի սնանկության արդյունքում՝ վարկային պարտավորությունները մարելու վարկառուի անկարողության պատճառով:

Վարկառուի կողմից պարտականությունների չկատարումը գնահատելիս՝ Բանկը հաշվի է առնում՝

- որակական ցուցանիշները, օրինակ՝ սահմանփակումների խախտումը,
- քանակական ցուցանիշները, օրինակ՝ նույն թողարկողի կողմից Բանկի նկատմամբ այլ պարտավորության ժամկետանց կարգավիճակը և չկատարումը և
- Բանկի ներսում մշակված և արտաքին աղբյուրներից ստացված տվյալները:

Ֆինանսական գործիքի գծով պարտականությունների չկատարման փաստը գնահատելիս ելակետային տվյալները և դրանց նշանակալիությունը կարող են փոփոխվել ժամանակի ընթացքում՝ հանգամանքների փոփոխություններն արտացոլելու համար:

Հեռանկարի վերաբերյալ տեղեկատվության ներառում

Բանկը ներառում է հեռանկարի վերաբերյալ տեղեկատվությունը, երբ գնահատում է, թե արդյոք տեղի է ունեցել գործիքի պարտքային ռիսկի էական աճ սկզբնական ճանաչումից հետո և երբ չափում է սպասվող պարտքային վնասը: Հեռանկարի վերաբերյալ տեղեկատվությունը գնահատելիս Բանկն օգտագործում է փորձագետների դատողությունները:

Բանկը որոշել է փաստաթղթավորել է պարտքային ռիսկի և պարտքային վնասի առանցքային գործոնները ֆինանսական գործիքների յուրաքանչյուր պորտֆելի համար և, օգտագործելով նախորդ ժամանակաշրջանների տվյալների վերլուծությունը, գնահատել է մակրոտնտեսական փոփոխականների, պարտքային ռիսկի և պարտքային վնասի միջև հարաբերությունները: Առանցքային գործոն են հանդիսանում ՀՆԱ-ի կանխատեսումները, արտարժույթի փոխարժեքի և անշարժ գույքի շուկայի գների փոփոխությունները:

Առանցքային գործոն են հանդիսանում անշարժ գույքի շուկայի գների կանխատեսումները: Բանկը դիտարկում է երկու սցենար՝ հիմնական սցենար, որի հավանականությունը 90% և պակաս հավանականությամբ սցենար (սթրես թեստ), որի հավանականությունը կազմում 10%: Հիմնական սցենարի հիմքում ընկած է արտաքին աղբյուրներից ստացված տեղեկատվությունը: Արտաքին աղբյուրներից ստացված տեղեկատվությունը ներառում է Հայաստանի Հանրապետության պետական կադաստրի կողմից հրապարակված վերջին 10 տարիների ընթացքում անշարժ գույքի շուկայի գների փոփոխությունների վերաբերյալ տվյալները: Ղեկավարությունն ակնկալում է նույն միտումն անշարժ գույքի գների հետ կապված:

Այլ առանցքային գործոնների, ֆինանսական ակտիվների տարբեր պորտֆելների գծով պարտականությունների չկատարման և վնասի դրույքների կանխատեսվող փոխաադեցությունը մշակվել է վերջին 6 տարիների տվյալների հիման վրա:

Ղեկավարության գնահատմամբ հեռանկարի վերաբերյալ տեղեկատվության ներառումն էական ազդեցություն չի ունենա:

Փոփոխված պայմաններով ֆինանսական ակտիվներ

Վարկի պայմանագրային պայմանները կարող են փոխվել մի շարք պատճառներից ելնելով, ներառյալ՝ շուկայական պայմանների փոփոխությունը, հաճախորդների պահպանումը և այլ գործոնները, որոնք կապված չեն հաճախորդի վճարունակության ներկայիս կամ հնարավոր վատթարացման հետ: Գոյություն ունեցող վարկը, որի պայմանները փոխվել են, կարող է սպաճանաչվել և վերանայված պայմաններով վարկը կարող է ճանաչվել որպես նոր վարկ իրական արժեքով՝ Ծանոթագրություն 3 (ե) (iii) կետում ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համաձայն:

Երբ ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոխվում են և փոփոխությունը չի հանգեցնում ապաճանաչման, պարտքային ռիսկի էական աճի որոշումն արտացոլում է հետևյալ երկու ցուցանիշների համեմատությունը.

- պարտականությունների չկատարման հավանականությունը ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ ելնելով փոփոխված պայմաններից,
- պարտականությունների չկատարման հավանականությունը ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում, որը գնահատվում է սկզբնական ճանաչման պահին առկա տվյալների և սկզբնական պայմանագրային պայմանների հիման վրա:

Երբ փոփոխությունը հանգեցնում ապաճանաչման, ճանաչվում է նոր վարկ և դասվում 1-ին փուլին (ենթադրելով, որ այն արժեզրկված չէ այդ պահին):

Բանկը վերանայում է ֆինանսական դժվարություններ ունեցող հաճախորդների վարկերի պայմանները (վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայում)՝ նպատակ ունենալով առավելագույնի հասցնել գումարների հավաքագրման հնարավորությունները և նվազագույնի հասցնել պարտականությունների չկատարման ռիսկը: Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ վարկի պայմանները վերնախավում են, եթե վարկառու ներկա պահին չի կատարել իր պարտականությունները կամ գոյություն ունի պարտականությունների չկատարման մեծ ռիսկ, գոյություն ունի վկայություն, որ վարկառու ձեռնարկել է բոլոր ողջամիտ քայլերը սկզբնական պայմանագրային պայմանների համաձայն մարումը կատարելու համար և ակնկալվում է, որ կկարողանա մարել վարկը վերանայված պայմաններով:

Պայմանների վերանայումը սովորաբար ներառում է մարման ժամկետի երկարաձգումը, տոկոսների վճարման ժամկետների փոփոխությունը և սահմանափակումների պայմանների փոփոխությունը: Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման քաղաքականությունը գործում է թե՛ անհատներին և թե՛ իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար:

Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման Բանկի քաղաքականության շրջանակներում փոփոխված ֆինանսական ակտիվների համար պարտականությունների չկատարման հավանականության գնահատումն արտացոլում է այն հանգամանքը, թե արդյոք փոփոխությունը բարելավել է կամ վերականգնել է տոկոսները և մայր գումարը հավաքագրելու Բանկի կարողությունը, ինչպես նաև վարկային պայմանագրերի պայմանների նման վերանայման Բանկի նախկին փորձը: Այս գործընթացի շրջանակներում Բանկը գնահատում է մարումները ժամանակին կատարելու հնարավորությունը պայմանագրի պայմանների փոփոխության դեպքում և դիտարկում է տարբեր վարքագծային ցուցանիշներ:

Ընդհանուր առմամբ, վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայումն իրենից ներկայացնում է պարտքային ռիսկի էական աճի որակական ցուցանիշ, և պայմանների վերանայման մտադրությունը կարող է հանդես գալ որպես արժեզրկում (տես՝ Ծանոթագրություն 3 (ե) (iv)): Պայմանների վերանայումից հետո, որոշակի ժամանակի ընթացքում հաճախորդը պետք է կանոնավոր հիմունքով ժամանակին կատարի մարումները, մինչև որ վարկն այլևս չհամարվի արժեզրկված/վարկի հետ կապված այլևս չարձանագրվի պարտականությունների չկատարում, կամ մինչև որ չհամարվի, որ պարտականությունների չկատարման հավանականությունն այնքան է նվազել, որ վնասի գծով պահուստը կարող է կրկին գնահատվել 12 ամսվա ընթացքում սպասվող պարտքային ռիսկին հավասար գումարի չափով:

Սպասվող պարտքային վնասի չափում

Սպասվող պարտքային ռիսկը չափելիս որպես առանցքային ելակետային տվյալներ հանդես են գալիս հետևյալ փոփոխականների ժամանակային կառուցվածքները.

- պարտականությունների չկատարման հավանականությունը,
- վնասը պարտականությունների չկատարման դեպքում և
- պարտքի գումարը պարտականությունների չկատարման դեպքում:

1-ին փուլի գործիքների գծով սպասվող պարտքային վնասը հաշվարկվում է բազմապատկելով 12 ամսվա պարտականությունների չկատարման հավանականությունը պարտականությունների չկատարման դեպքում առաջացող վնասի գումարով և պարտականությունների չկատարման դեպքում պարտքի գումարով: Ֆինանսական գործիքի ամբողջ գործողության ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վնասը հաշվարկվում է բազմապատկելով գործիքի ամբողջ գործողության ժամկետի համար պարտականությունների չկատարման հավանականությունը պարտականությունների չկատարման դեպքում առաջացող վնասի գումարով և պարտականությունների չկատարման դեպքում պարտքի գումարով:

Պարտականությունների չկատարման հավանականության գնահատման մեթոդաբանությունը ներկայացված է վերը՝ «Պարտականությունների չկատարման հավանականության ժամանակային կառուցվածքի ստեղծում» բաժնում:

Բանկը գնահատում է պարտականությունների չկատարման դեպքում առաջացող վնասը հիմք ընդունելով պարտականությունները չկատարած պայմանագրային կողմերին ներկայացված պահանջների արդյունքում միջոցների վերադարձման դրույքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը: Պարտականությունների չկատարման դեպքում առաջացող վնասի գնահատման մոդելներում դիտարկվում են պահանջի կառուցվածքը, գրավը, առաջնահերթությունը, պայմանագրային կողմի գործունեության ոլորտը, ֆինանսական ակտիվի մաս կազմող ցանկացած գրավի փոխհատուցման ծախսերը: Անշարժ գույքով ապահովված վարկերի համար վարկի գումար/գրավի արժեք հարաբերակցությունն առանցքային ցուցանիշ է պարտականությունների չկատարման դեպքում առաջացող վնասը որոշելու համար: Պարտականությունների չկատարման դեպքում առաջացող վնասի գնահատականները ճշգրտվում են տարբեր տնտեսական սցենարների տեսանկյունից և անշարժ գույքի ապահովվածությամբ վարկերի հետ կապված՝ անշարժ գույքի գների հնարավոր փոփոխություններն արտացոլելու համար: Պարտականությունների չկատարման դեպքում առաջացող վնասը հաշվարկվում է զեղչված դրամական միջոցների հոսքերի հիմունքով՝ որպես զեղչման գործակից կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Պարտքի գումարը պարտականությունների չկատարման դեպքում իրենից ներկայացնում է պարտքի գնահատված գումարը, որը կառաջանա, եթե վարկառուն չկատարի իր պարտականությունները: Բանկը հաշվարկում է այս գումարը հաշվի առնելով պարտականությունների չկատարման դեպքում պարտքի ընթացիկ գումարը և պայմանագրով թույլատրվող և մաշվածության արդյունքում այդ գումարի հնարավոր փոփոխությունները: Ֆինանսական ակտիվի համար պարտականությունների չկատարման դեպքում պարտքի գումար է հանդիսանում համախառն հաշվեկշռային արժեքը: Վարկ տրամադրելու պարտավորվածությունների համար պարտականությունների չկատարման դեպքում պարտքի գումարը ներառում է հնարավոր ապագա գումարները, որոնք կարող են ստացվել պայմանագրի համաձայն, որոնք գնահատվում են նախորդ ժամանակաշրջանների դիտարկումների և հեռանկարի վերաբերյալ տեղեկատվության հիման վրա: Ֆինանսական երաշխավորությունների համար պարտականությունների չկատարման դեպքում պարտքի գումարն իրենից ներկայացնում է ֆինանսական երաշխավորության կատարման պահին վճարման ենթակա գումարը:

Ինչպես վերը նշված է և պայմանով, որ 1-ին փուլին դասված ֆինանսական ակտիվների համար, պարտականությունների չկատարման հավանականությունը դիտարկվում է առավելագույնս 12 ամսվա կտրվածքով, Բանկը սպասվող պարտքային վնասը չափում է հաշվի առնելով պարտականությունների չկատարման ռիսկը պայմանագրով նախատեսված առավելագույն ժամկետի ընթացքում (ներառյալ՝ վարկառուի երկարաձգման բոլոր հնարավորությունները), որի ընթացքում այն ենթարկվում է պարտքային ռիսկի, եթե նույնիսկ Բանկը դիտարկում է ավելի երկար ժամկետ պարտքային ռիսկի կառավարման նպատակով: Պայմանագրով նախատեսված առավելագույն ժամկետը տևում է մինչև այն ամսաթիվը, երբ Բանկն իրավունք ունի պահանջել վարկի մարումը կամ դադարեցնել վարկ տրամադրելու պարտավորվածությունը կամ երաշխավորությունը:

Եթե ցուցանիշի մոդելավորումն իրականացվում է հավաքական հիմունքով, ֆինանսական գործիքները խմբավորվում են ըստ ռիսկի ընդհանուր բնութագրերի, որոնք ներառում են՝

- գործիքի տեսակը,
- պարտքային ռիսկի դասը,
- գրավի տեսակը:

Խմբավորումները կանոնավոր հիմունքով վերանայվում են, առանձին խմբերի շրջանակներում պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքների միատեսակ լինելը սպառնալից է համարվում:

Այն պորտֆելների համար, որոնց վերաբերյալ Բանկն ունի նախորդ ժամանակաշրջանների սահմանափակ տվյալներ, որպես լրացուցիչ տեղեկատվություն օգտագործվում է արտաքին աղբյուրներից ստացված համադրելի տեղեկատվությունը: Ստորև ներկայացված են այն պորտֆելները, որոնց համար արտաքին աղբյուրներից ստացված համադրելի տեղեկատվությունն իրենից ներկայացնում է նշանակալի ելակետային տվյալներ սպասվող պարտքային վնասը գնահատելու համար:

	Պարտքային ռիսկին ենթարկվածություն	Օգտագործված արտաքին չափորոշիչ տեղեկատվություն	
		Պարտականությունների չկատարման հավանականություն	Վնասը պարտականությունների չկատարման դեպքում
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	4,728,200	«S&P» գործակալության դեֆոլտի վերլուծության հաշվետվություն	«Moody» գործակալության պարտքի վերականգնման վերլուծության հաշվետվություն
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	20,760,470	«S&P» գործակալության դեֆոլտի վերլուծության հաշվետվություն	«Moody» գործակալության պարտքի վերականգնման վերլուծության հաշվետվություն
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	14,693,031	«S&P» գործակալության դեֆոլտի վերլուծության հաշվետվություն	«Moody» գործակալության պարտքի վերականգնման վերլուծության հաշվետվություն
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր	13,110,526	«S&P» գործակալության դեֆոլտի վերլուծության հաշվետվություն	«Moody» գործակալության պարտքի վերականգնման վերլուծության հաշվետվություն

Վնասի գծով պահուստ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է վնասի գծով պահուստի տարեսկզբի և տարեվերջի դրությամբ մնացորդների համադրումն ըստ ֆինանսական գործիքների դասերի: 2017թ. համադրելի տեղեկատվությունն իրենից ներկայացնում է պարտքային վնասների գծով պահուստը և արտացոլում է չափման հիմունքները ՀՀՄՍ 39 համաձայն:

հազ. դրամ	2018թ.			2017թ.	
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ					
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	(3,633)	-	-	(3,633)	-
Փոխանցում 1-ին փուլ	-	-	-	-	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	-	-	-	-	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	-	-	-	-	-
Վնասի գծով պահուստի գուտ վերաչափում	3,633	-	-	3,633	-
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(3,633)	-	-	(3,633)	-
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(3,633)	-	-	(3,633)	-

հազ. դրամ	2018թ.			2017թ.	
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը	Ընդամենը
Անորտիզացված արժեքով չափվող բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ					
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	(30,675)	-	-	(30,675)	(338)
Փոխանցում 1-ին փուլ	-	-	-	-	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	-	-	-	-	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	-	-	-	-	-
Վնասի գծով պահուստի գուտ վերաչափում	30,675	-	-	30,675	-
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(41,534)	-	-	(41,534)	(15,246)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(41,534)	-	-	(41,534)	(15,584)

հազ. դրամ	2018թ.			2017թ.	
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը	Ընդամենը
Անորտիզացված արժեքով չափվող հակադարձ հետզննան պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ					
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	(3,636)	-	-	(3,636)	-
Փոխանցում 1-ին փուլ	-	-	-	-	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	-	-	-	-	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	-	-	-	-	-
Վնասի գծով պահուստի գուտ վերաչափում	3,636	-	-	3,636	-
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(2,017)	-	-	(2,017)	-
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(2,017)	-	-	(2,017)	-

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ
 2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	2018թ.				2017թ.
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը	Ընդամենը
հազ. դրամ					
Անորոշիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – իրավաբանական անձիք					
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	(121,832)	(11,607)	(7,061,736)	(7,195,175)	(315,141)
Փոխանցում 1-ին փուլ	(41)	41	-	-	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	-	-	-	-	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	3,305	-	(3,305)	-	-
Վնասի գծով պահուստի գուտ վերաչափում	52,355	5,111	(1,722,105)	(1,664,639)	(3,311,871)
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(176,869)	(252)	-	(177,121)	-
Դուրսգրումներ/(վերականգնումներ)	39,015	5,925	(163,613)	(118,673)	(88,271)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(204,067)	(782)	(8,950,759)	(9,155,608)	(3,715,283)

	2018թ.				2017թ.
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը	Ընդամենը
հազ. դրամ					
Անորոշիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – անհատներ					
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	(243,450)	(70,647)	(340,800)	(654,897)	(945,981)
Փոխանցում 1-ին փուլ	(2,552)	2,278	274	-	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	29,312	(29,473)	161	-	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	126,394	14,774	(141,168)	-	-
Վնասի գծով պահուստի գուտ վերաչափում	(114,829)	10,291	141,081	36,543	(670,825)
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(110,100)	(9,276)	(19,770)	(139,146)	-
Դուրսգրումներ	90,633	34,917	32,961	158,511	1,071,930
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(224,592)	(47,136)	(327,261)	(598,989)	(544,876)

	2018թ.				2017թ.
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը	Ընդամենը
հազ. դրամ					
Անորոշիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ					
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	(4,507)	-	-	(4,507)	(2,084)
Փոխանցում 1-ին փուլ	-	-	-	-	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	-	-	-	-	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	-	-	-	-	-
Վնասի գծով պահուստի գուտ վերաչափում	4,507	-	-	4,507	(12,900)
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(660)	-	-	(660)	-
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(660)	-	-	(660)	(14,984)

	2018թ.				2017թ.
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը	Ընդամենը
հազ. դրամ					
Անորոշիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր (2017թ-ին՝ վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր)					
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	(176,270)	-	-	(176,270)	-
Փոխանցում 1-ին փուլ	-	-	-	-	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	-	-	-	-	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	-	-	-	-	-
Վնասի գծով պահուստի գուտ վերաչափում	182,341	-	-	182,341	-
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(42,815)	-	-	(42,815)	-
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(36,744)	-	-	(36,744)	-

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ
 2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

հազ. դրամ	2018թ.			2017թ.	
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը	Ընդամենը
Տրամադրված ֆինանսական երաշխավորություններ					
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	(1,058)	-	-	(1,058)	-
Փոխանցում 1-ին փուլ	-	-	-	-	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	-	-	-	-	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	-	-	-	-	-
Վնասի գծով պահուստի գուտ վերաչափում	1,058	-	-	1,058	-
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(4,601)	-	-	(4,601)	-
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(4,601)	-	-	(4,601)	-

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է հետևյալ երկու մեծությունների համադրումը.

- վնասի գծով պահուստի տարեսկզբի և տարեվերջի դրությամբ մնացորդներն ըստ ֆինանսական գործիքների դասերի և
- «Ներդրումային արժեթղթերի և այլ ֆինանսական ակտիվների, հաճախորդներին տրված վարկերի և վարկ տրամադրելու պարտավորվածությունների գծով արժեզրկումից կորուստ» հոդվածը շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

հազ. դրամ	Վնասի գծով պահուստի գուտ վերաչափում	Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	3,633	(3,633)	-
Ամորտիզացված արժեքով չափվող բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	30,675	(41,534)	(10,859)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	3,636	(2,017)	1,619
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – իրավաբանական անձիք	(1,664,639)	(177,121)	(1,841,760)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – անհատներ	36,543	(139,146)	(102,603)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	4,507	(660)	3,847
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	182,341	(42,815)	139,526
Տրամադրված ֆինանսական երաշխավորություններ	1,058	(4,601)	(3,543)
Ընդամենը	(1,402,246)	(411,527)	(1,813,773)

Ստորև ներկայացված են անհատներին և իրավաբանական անձանց տրված վարկերի պորտֆելների համախառն հաշվեկշռային արժեքի էական փոփոխությունները ժամանակաշրջանի ընթացքում, որոնք հանգեցրել են վնասի գծով պահուստի փոփոխությանը:

հազ. դրամ	2018թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Անորոշագրված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – իրավաբանական անձիք – համախառն հաշվեկշռային արժեք				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	17,666,275	222,740	16,964,055	34,853,070
Փոխանցում 1-ին փուլ	2,050	(2,050)	-	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	(165,250)	-	165,250	-
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	13,355,365	14,218	-	13,369,583
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(6,240,399)	(79,677)	(473,970)	(6,794,046)
(Դուրսգրումներ)/վերականգնումներ	(39,015)	(5,925)	163,613	118,673
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	24,579,026	149,306	16,818,948	41,547,280

հազ. դրամ	2018թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Անորոշագրված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – անհատներ – համախառն հաշվեկշռային արժեք				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	24,852,344	638,301	1,680,233	27,170,878
Փոխանցում 1-ին փուլ	10,633	(9,492)	(1,141)	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	(122,133)	122,804	(671)	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	(461,581)	(22,523)	484,104	-
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	17,214,547	91,217	54,848	17,360,612
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(14,060,896)	(433,427)	(200,837)	(14,695,160)
Դուրսգրումներ	(90,633)	(34,917)	(32,961)	(158,511)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	27,342,281	351,963	1,983,575	29,677,819

Վարկի որակական ցուցանիշների վերլուծություն

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների և 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վաճառքի համար մատչելի պարտքային ակտիվների որակական ցուցանիշների վերաբերյալ: Եթե այլ նշում առկա չէ, աղյուսակում ֆինանսական ակտիվների համար ներկայացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքը:

«1-ին փուլ», «2-րդ փուլ» և «3-րդ փուլ» եզրույթների բացատրությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 3 (ե) (iv) կետում:

հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի 2018թ.			Ընդամենը
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	
		Չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վնաս	Արժեզրկված ֆինանսական գործիքի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վնաս	
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ				
A- ից A+ վարկանիշով	1,891	-	-	1,891
BBB+ վարկանիշով	52,077	-	-	52,077
BB- -ից BB+ վարկանիշով	157,033	-	-	157,033
B- ից B+ վարկանիշով	10,997,000	-	-	10,997,000
Առանց վարկանիշի	56,388	-	-	56,388
	11,264,389	-	-	11,264,389
Պարտքային վնասի գծով պահուստ Հաշվեկշռային արժեք	(3,633)	-	-	(3,633)
	11,260,756	-	-	11,260,756
Ամորտիզացված արժեքով չափվող բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ				
A- ից A+ վարկանիշով	166,818	-	-	166,818
BBB+ վարկանիշով	83,047	-	-	83,047
BB- -ից BB+ վարկանիշով	971,196	-	-	971,196
B- ից B+ վարկանիշով	5,385,396	-	-	5,385,396
Առանց վարկանիշի	6,504,069	-	-	6,504,069
	13,110,526	-	-	13,110,526
Պարտքային վնասի գծով պահուստ Հաշվեկշռային արժեք	(41,534)	-	-	(41,534)
	13,068,992	-	-	13,068,992
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – իրավաբանական անձիք*				
Ոչ ժամկետանց	24,568,638	79,022	14,561,621	39,209,281
Մինչև 30 օր ժամկետանց	10,388	35,187	73,354	118,929
31-90 օր ժամկետանց	-	35,097	-	35,097
91-180 օր ժամկետանց	-	-	115,910	115,910
81-360 օր ժամկետանց	-	-	340,260	340,260
Ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	1,727,803	1,727,803
	24,579,026	149,306	16,818,948	41,547,280
Պարտքային վնասի գծով պահուստ Հաշվեկշռային արժեք	(204,067)	(782)	(8,950,759)	(9,155,608)
	24,374,959	148,524	7,868,189	32,391,672

* 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 14,693,031 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեքով հաճախորդներին տրված վարկերի գծով պարտականությունների չկատարման հավանականության չափը է այն երկրի կորպորատիվ վարկանիշին, որտեղ իր գործունեությունն է իրականացնում վարկառուն:

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ
 2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի 2018թ.			Ընդամենը
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	
	12 ամսվա ընթացքում սպասվող պարտքային վնաս	Չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վնաս	Արժեզրկված ֆինանսական գործիքի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վնաս	
Անորոշագրված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – անհատներ				
Ոչ ժամկետանց	26,227,208	342,586	54,514	26,624,308
Մինչև 30 օր ժամկետանց	522,459	6,496	108	529,063
31-90 օր ժամկետանց	327,440	577	-	328,017
91-180 օր ժամկետանց	104,268	485	-	104,753
81-360 օր ժամկետանց	114,539	1,799	389,855	506,193
Ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	46,367	20	1,539,098	1,585,485
	27,342,281	351,963	1,983,575	29,677,819
Պարտքային վնասի գծով պահուստ Հաշվեկշռային արժեք	(224,592)	(47,136)	(327,261)	(598,989)
	27,117,689	304,827	1,656,314	29,078,830
Անորոշագրված արժեքով չափվող հակադարձ հետզման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ				
Առանց վարկանիշի	3,431,830	-	-	3,431,830
	3,431,830	-	-	3,431,830
Պարտքային վնասի գծով պահուստ Հաշվեկշռային արժեք	(2,017)	-	-	(2,017)
	3,429,813	-	-	3,429,813
Անորոշագրված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր				
B- ից B+ վարկանիշով	20,068,103	-	-	20,068,103
Առանց վարկանիշի	692,367	-	-	692,367
	20,760,470	-	-	20,760,470
Պարտքային վնասի գծով պահուստ Հաշվեկշռային արժեք	(36,744)	-	-	(36,744)
	20,723,726	-	-	20,723,726
Անորոշագրված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ				
Առանց վարկանիշի	250,940	-	-	250,940
	250,940	-	-	250,940
Պարտքային վնասի գծով պահուստ Հաշվեկշռային արժեք	(660)	-	-	(660)
	250,280	-	-	250,280

Պարտքային ռիսկի կենտրոնացվածություն

Պարտքային ռիսկին ենթարկվածության առավելագույն չափոր որպես կանոն արտացոլվում է ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում և չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածություններում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն էական ազդեցություն չունի պատենցիալ պարտքային ռիսկի նվազեցման վրա:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների գծով պարտքային ռիսկին ենթարկվածության առավելագույն չափը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

	2018թ. հազ. դրամ	2017թ. հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	8,658,588	14,261,985
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	9,952
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող նեղորումային արժեթղթեր	4,728,200	29,406,955
Ամորտիզացված արժեքով չափվող նեղորումային արժեթղթեր	20,723,726	-
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	13,068,992	11,476,427
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	3,429,813	6,493,486
Հաճախորդներին տրված վարկեր	61,470,502	57,763,789
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	250,280	132,050
Պարտքային ռիսկին ենթարկվածության ընդհանուր առավելագույն չափը	112,330,101	119,544,644

Որպես կանոն գրավ չի պահանջվում ածանցյալ ֆինանսական գործիքների գծով պահանջների, արժեթղթերում կատարած ներդրումների, բանկերին տրված վարկերի համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ արժեթղթերը պահվում են որպես հակադարձ հետգնման և արժեթղթերի փոխառության գործունեության մաս:

Հաճախորդներին տրված վարկերի գրավի և այդ վարկերի գծով պարտքային ռիսկի կենտրոնացվածության վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 13-ում:

Չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների գծով պարտքային ռիսկի առավելագույն չափը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ներկայացված է Ծանոթագրություն 25-ում:

2018թ. և 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի պարտապաններ կամ կապակցված պարտապանների խմբեր, որոնց հետ կապված պարտքային ռիսկը գերազանցում է առավելագույն պարտքային ռիսկի 10%-ը, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ում պահվող մնացորդների և պետական արժեթղթերի:

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված բացահայտումները ներառում են ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք՝

- հաշվանցվում են Բանկի ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կամ
- հանդիսանում են իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ նմանատիպ գործիքներին վերաբերող նմանատիպ պայմանագրերի առարկա՝ անկախ այն հանգամանքից, թե արդյոք այդ ֆինանսական գործիքները հաշվանցվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, թե՛ ոչ:

Նմանատիպ պայմանագրերը ներառում են անանցյալ քլիրինգային պայմանագրերը, հետգնման գլխավոր պայմանագրերը և արժեթղթերի՝ որպես փոխառության տրամադրման գլխավոր պայմանագրերը: Նմանատիպ ֆինանսական գործիքները ներառում են անանցյալ գործիքները, վաճառքի և հետգնման պայմանագրերը, հակադարձ վաճառքի և հետգնման պայմանագրերը և արժեթղթերի՝ որպես փոխառության ստացման և տրամադրման պայմանագրերը:

Բանկը ստանում և ընդունում է գրավ դրամական միջոցների և շուկայում շրջանառվող արժեթղթերի տեսքով վաճառքի և հետգնման, հակադարձ վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի գծով:

Նման գրավի համար գործում են տվյալ ոլորտում ընդունված ստանդարտ պայմանները: Սա նշանակում է, որ որպես գրավ ստացված/տրամադրված արժեթղթերը կարող են գրավադրվել կամ վաճառվել գործարքի գործողության ժամկետի ընթացքում, սակայն պետք է վերադարձվեն մինչև գործարքի ավարտը: Այս պայմանները յուրաքանչյուր պայմանագրային կողմին իրավունք են տալիս նաև դադարեցնել համապատասխան գործարքը՝ պայմանագրային կողմի կողմից գրավ տրամադրելու անկարողության դեպքում:

Վերը նշված պայմանագրերը չեն բավարարում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցման պայմանները: Պատճառն այն է, որ այս պայմանագրերը տալիս են ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավունք, որն իրագործելի է միայն Բանկի կամ պայմանագրային կողմերի կողմից պարտակարությունների չկատարման, անվճարումակ դառնալու կամ սնանկացման դեպքում:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման ենթակա, իրավաբանորեն անբազրված հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված՝ ճանաչված ֆին. պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների գուտ գումար	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ		
				Ֆին. գործիքներ	Որպես գրավ ստացված դրամական միջոցներ	Զուտ գումար
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	3,429,813	-	3,429,813	(3,429,813)	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	3,429,813	-	3,429,813	(3,429,813)	-	-
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	(1,707,152)	-	(1,707,152)	1,707,152	-	-
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	(6,771,902)	-	(6,771,902)	6,771,902	-	-
Այլ փոխառություններ	(691,990)	-	(691,990)	691,990	-	-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(9,171,044)	-	(9,171,044)	(9,171,044)	-	-

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման ենթակա, իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրերի կամ մնանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված ճանաչված ֆին. պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների գուտ գումար	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ		
				Ֆին. գործիքներ	Որպես գրավ ստացված դրամական միջոցներ	Զուտ գումար
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	6,493,486	-	6,493,486	(6,493,486)	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	6,493,486	-	6,493,486	(6,493,486)	-	-
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	(1,925,446)	-	(1,925,446)	1,925,446	-	-
Այլ փոխառություններ	(1,357,706)	-	(1,357,706)	1,357,706	-	-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(3,283,152)	-	(3,283,152)	3,283,152	-	-

Վերը նշված աղյուսակներում բացահայտված՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների համախառն և գուտ գումարները չափվում են ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(բ) Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխության արդյունքում: Շուկայական ռիսկը ներառում է արտարժույթի, տոկոսադրույթի և այլ գնային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսադրույթի, արտարժույթի և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձին փոփոխություններին ու շուկայական գների ու արտարժույթի փոխարժեքների տատանումների ազդեցությանը: Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակը ռիսկի այնպիսի կառավարումն ու վերահսկումն են, որոնք թույլ կտան պահպանել այս ռիսկին ենթարկվածության աստիճանն ընդունելի սահմաններում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը: Շուկայական ռիսկի կառավարման համար պատասխանատվություն է կրում ԱՊԿԿ-ն: Շուկայական ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են ԱՊԿԿ-ի կողմից՝ Ռ-իսկերի կառավարման բաժնի առաջարկությունների հիման վրա:

Բանկը կառավարում է շուկայական ռիսկը՝ սահմանելով բաց դիրքերի սահմանաչափեր ֆինանսական գործիքների, տոկոսադրույթների, ժամկետայնության, արտարժույթի դիրքերի և վնասի սահմանաչափերի հետ կապված, որոնք կանոնավոր կերպով վերահսկվում, ուսումնասիրվում և հաստատվում են Վարչության կողմից:

(i) Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխության արդյունքում: Բանկը ենթարկվում է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական միջոցների հոսքերի գերակայող շուկայական տոկոսադրույքների տատանումների ազդեցությանը: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են նաև նվազեցնել կամ հանգեցնել վնասների՝ տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխության դեպքում:

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ռիսկը հիմնականում կառավարվում է տոկոսադրույքների ճեղքվածքների մոնիտորինգի միջոցով: Ստորև ամփոփ կերպով ներկայացված է տոկոսադրույքների ճեղքվածքների վերլուծությունը հիմնական ֆինանսական գործիքների համար:

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսակիր	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2018թ.							
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող նեղրումային արժեքի արժեքներ	-	-	-	308,200	3,177,559	1,242,441	4,728,200
Ամորտիզացված արժեքով չափվող նեղրումային արժեքի արժեքներ	66,387	925,784	912,046	3,416,502	15,403,007	-	20,723,726
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	8,214,655	965,409	2,873,894	-	-	1,015,034	13,068,992
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	3,429,813	-	-	-	-	-	3,429,813
Հաճախորդներին տրված վարկեր	3,922,392	7,172,129	6,174,262	37,782,849	6,418,870	-	61,470,502
	15,633,247	9,063,322	9,960,202	41,507,551	24,999,436	2,257,475	103,421,233
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	787,673	673,500	479,415	502,120	1,178,973	1,624,109	5,245,790
Թողարկված պարտքային արժեքի արժեքներ	3,504,627	2,422,063	2,451,389	2,444,961	-	-	10,823,040
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	6,771,902	-	-	-	-	-	6,771,902
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	14,104,413	11,563,156	15,710,086	3,191,261	1,050,922	10,700,518	56,320,356
Այլ փոխատվություններ	-	1,830	-	690,160	-	-	691,990
	25,168,615	14,660,549	18,640,890	6,828,502	2,229,895	12,324,627	79,853,078
	(9,535,368)	(5,597,227)	(8,680,688)	34,679,049	22,769,541	(10,067,152)	23,568,155

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ
 2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսակիր	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2017թ.							
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	2,000,740	-	-	-	-	15,228,513	17,229,253
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	247,737	1,165,313	1,942,993	8,936,926	16,940,009	173,977	29,406,955
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	9,596,626	35,000	9,726	581,177	-	1,253,898	11,476,427
Հակադարձ հետզման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	6,476,664	-	-	16,822	-	-	6,493,486
Հաճախորդներին տրված վարկեր	5,124,030	9,037,147	7,641,453	33,106,930	2,854,229	-	57,763,789
	23,445,797	10,237,460	9,594,172	42,641,855	19,794,238	16,656,388	122,369,910
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	550,801	834,626	767,864	1,359,893	552,452	923,183	4,988,819
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	92,185	40,778	2,420,943	8,261,153	-	-	10,815,059
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	13,545,509	22,078,316	16,763,225	4,051,111	1,242,506	6,970,341	64,651,008
Այլ փոխառություններ	8,728	29,711	34,729	850,316	434,222	-	1,357,706
	14,197,223	22,983,431	19,986,761	14,522,473	2,229,180	7,893,524	81,812,592
	9,248,574	(12,745,971)	(10,392,589)	28,119,382	17,565,058	8,762,864	40,557,318

Միջին արդյունավետ տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2018թ. և 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Այս տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են այս ակտիվների և պարտավորությունների մինչև մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը:

	2018թ.			2017թ.		
	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %			Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ
Տոկոսակիր ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ						
- Օվերնայթ ավանդ ՀՀ ԿԲ-ում	-	-	-	4.5%	-	-
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող նեղրումային արժեթղթեր	9.5%	6.7%	-	13.7%	6.6%	-
Ամորտիզացված արժեքով չափվող նեղրումային արժեթղթեր	14.6%	5.4%	-	-	-	-
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	7.5%	3.5%	13.2%	7.8%	1.5%	12.0%
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	6.8%	3.3%	-	6.1%	2.6%	0.5%
Հաճախորդներին տրված վարկեր	12.6%	11.7%	6.9%	14.3%	12.7%	12.9%
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ						
- Ժամկետային ավանդներ	9.5%	4.7%	-	11.4%	5.8%	-
- Վարկեր բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	8.6%	-	-	8.6%	-	-
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ						
- Ժամկետային ավանդներ	9.0%	4.8%	3.7%	11.0%	5.1%	3.2%
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	12.3%	5.8%	-	12.3%	4.8%	-
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	6.2%	-	0.9%	-	-	-
Այլ փոխառություններ	8.1%	-	-	7.6%	23.9%	-

Տոկոսադրույքի զգայունության վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի վերլուծության վրա հիմնված տոկոսադրույքի կառավարումը լրացվում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների զգայունության մոնիտորինգով: Ստորև ներկայացվում է տոկոսադրույքի փոփոխության (վերագնորոշման ռիսկ) նկատմամբ զուտ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի (առանց հարկերի) զգայունության վերլուծությունը, որն իրականացվել է 100 բազիսային կետով (բկ) եկամտաբերության կորերի զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի և 2018թ. և 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների դիրքերի հիման վրա:

	<u>2018թ. հազ. դրամ</u>	<u>2017թ. հազ. դրամ</u>
100 բկ զուգահեռ նվազում	113,423	13,256
100 բկ զուգահեռ աճ	(113,423)	(13,256)

Ստորև ներկայացվում է սեփական կապիտալի զգայունության վերլուծությունը՝ պայմանավորված տոկոսադրույքների փոփոխության հետևանքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխությամբ, որն իրականացվել է 2018թ. և 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների դիրքերի և 100 բազիսային կետով (բկ) եկամտաբերության կորերի զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի հիման վրա:

	<u>2018թ. Սեփական կապիտալ հազ. դրամ</u>	<u>2017թ. Սեփական կապիտալ հազ. դրամ</u>
100 բկ զուգահեռ նվազում	182,498	1,383,860
100 բկ զուգահեռ աճ	(182,498)	(1,383,860)

(ii) Արտարժույթային ռիսկ

Բանկն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ:

Արտարժույթային ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների սպազա հոսքերի տատանման ռիսկն է արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխության արդյունքում: Թեև Բանկը հեջավորում է իր ենթարկվածությունն արտարժույթի ռիսկին, այս գործունեությունը չի որակվում որպես հեջավորման փոխհարաբերություն ՖՀՄՄ պահանջների համաձայն:

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ
 2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արտարժույթների 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Այլ արտարժույթ	Ընդամենը
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	7,070,377	2,320,822	480,114	1,389,443	11,260,756
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող նեղրումային արժեթղթեր	1,570,422	2,209,045	-	948,733	4,728,200
Անորոշացված արժեքով չափվող նեղրումային արժեթղթեր	16,703,028	4,020,698	-	-	20,723,726
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	585,429	11,934,458	98,143	450,962	13,068,992
Հակադարձ հետզման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	3,236,227	193,586	-	-	3,429,813
Հաճախորդներին տրված վարկեր	29,746,643	26,880,223	4,151,994	691,642	61,470,502
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	217,415	32,742	117	6	250,280
Ընդամենը	59,129,541	47,591,574	4,730,368	3,480,786	114,932,269
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	4,330,487	896,023	16,955	2,325	5,245,790
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	19,268,486	34,905,492	1,778,639	367,739	56,320,356
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	1,036,400	9,786,640	-	-	10,823,040
Այլ փոխառություններ	691,990	-	-	-	691,990
Հետզման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	4,002,696	-	2,769,206	-	6,771,902
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	256,276	12,824	367	-	269,467
Ընդամենը պարտավորություններ	29,586,335	45,600,979	4,565,167	370,064	80,122,545
Ջուտ դիրքը	29,543,206	1,990,595	165,201	3,110,722	34,809,724

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արտարժույթների 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Այլ արտարժույթ	Ընդամենը
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	8,664,994	3,155,947	3,342,366	2,065,946	17,229,253
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	23,647,401	5,758,620	934	-	29,406,955
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	1,574,199	2,598,098	4,125,130	3,179,000	11,476,427
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	3,114,690	478,177	2,900,619	-	6,493,486
Հաճախորդներին տրված վարկեր	30,091,574	26,894,826	519,502	257,887	57,763,789
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	51,542	77,224	69	3,215	132,050
Ընդամենը	67,144,400	38,962,892	10,888,620	5,506,048	122,501,960
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	4,224,291	748,625	15,903	-	4,988,819
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	19,892,109	42,627,218	945,341	1,186,340	64,651,008
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	1,036,968	9,778,091	-	-	10,815,059
Այլ փոխառություններ	1,293,812	63,894	-	-	1,357,706
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	231,871	24,653	444	16,073	273,041
Ընդամենը պարտավորություններ	26,679,051	53,242,481	961,688	1,202,413	82,085,633
Ռիսկերի կառավարման համար պահվող ածանցյալ գործիքների ազդեցությունը	3,374,390	9,575,769	(8,933,540)	(4,236,420)	(219,801)
Զուտ դիրքը	43,839,739	(4,703,820)	993,392	67,215	40,196,526

2018թ. և 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի արժեզրկումը հետևյալ արտարժույթների նկատմամբ կավելացներ (կնվազեցներ) սեփական կապիտալը և շահույթը կամ վնասը ստորև ներկայացված գումարների չափով: Այս վերլուծությունն իրականացվել է գուտ հիմունքով և հիմնված է արտարժույթների փոխարժեքների տատանումների վրա, որոնք Բանկը դիտարկում է որպես հնարավոր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Վերլուծությունը ենթադրում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ:

	2018թ. հազ. դրամ	2017թ. հազ. դրամ
ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի 10% արժևորում ՀՀ դրամի նկատմամբ	159,248	(376,306)
Եվրոյի փոխարժեքի 10% արժևորում ՀՀ դրամի նկատմամբ	13,216	79,471

2018թ. և 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի արժևոյնը վերոնշյալ արտարժույթների նկատմամբ կունենար գումարային առումով նույն՝ սակայն հակառակ ազդեցություն վերը նշված գումարների վրա՝ պայմանով, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

(դ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Բանկը կունենա դժվարություններ ֆինանսական գործիքների հետ կապված պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվում են դրամական միջոցների կամ մեկ այլ ֆինանսական ակտիվի միջոցով: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը հանդիսանում է իրացվելիության կառավարման էական գործոն: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը սովորական չէ ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել վնաս կրելու ռիսկը:

Բանկի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական միջոցների հոսքերի հետ կապված պարտավորությունները մարելու համար: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Վարչության կողմից:

Բանկը ձգտում է ակտիվորեն պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածքը, որը ներառում է թողարկվող պարտքային արժեթղթերը, այլ բանկերից ստացված երկարաժամկետ ու կարճաժամկետ վարկերը, հիմնական կորպորատիվ հաճախորդների և անհատների ավանդները, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելը՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ ու արդյունավետ բավարարելու նպատակով:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտարժույթների և դրամական միջոցների այս հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- պարտքերի ֆինանսավորման ծրագրերի ապահովում,
- բարձր իրացվելիությամբ ակտիվների պորտֆելի պահպանում, որը կարելի է հեշտությամբ իրացնել որպես ապահովություն դրամական միջոցների ներհոսքի դադարեցման դեպքում,
- իրացվելիության և ֆինանսավորման ծրագրերի անընդհատության ապահովում,
- օրենսդրական պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության վերահսկում:

Գանձապետարանը գործարար ստորաբաժանումներից ստանում է տեղեկատվություն վերջիններիս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրացվելիության կառուցվածքի ու ապագայում պլանավորվող գործունեությունից ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսումների վերաբերյալ: Այնուհետև, Գանձապետարանը ձևավորում է կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների համապատասխան պորտֆել, որը հիմնականում բաղկացած է առևտրական նպատակներով պահվող կարճաժամկետ իրացվելի արժեթղթերից, բանկերին տրված վարկերից և այլ միջբանկային գործիքներից՝ նպատակ ունենալով ապահովել իրացվելիության բավարար մակարդակ Բանկում:

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ
 2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Գանձապետարանը վերահսկում է իրացվելիության դիրքն օրական կտրվածքով և իրականացնում է կանոնավոր «սթրես թեստերը» իրացվելիության գծով՝ շուկայի սովորական և ավելի խիստ պայմանների տեսանկյունից: Սովորական շուկայական պայմաններում իրացվելիության դիրքի վերաբերյալ հաշվետվությունները ներկայացվում են վերադաս դեկավարությանը շաբաթական կտրվածքով: Իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ որոշումները կայացնում է ԱՊԿԿ-ի կողմից և իրականացվում են Գանձապետարանի կողմից:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են ֆինանսական պարտավորությունների ու վարկային պարտավորվածությունների գծով դրամական միջոցների չգեղչված հոսքերը՝ ըստ պայմանագրով սահմանված առավել վաղ մարման ժամկետի: Աղյուսակներում ներկայացված ներհոսքի և արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումարն իրենից ներկայացնում է դրամական միջոցների պայմանագրային չգեղչված հոսքերը ֆինանսական պարտավորությունների կամ վարկային պարտավորվածությունների գծով:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցայահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Ներհոսքի	Հաշվեկշռ. արժեք
						(արտահոսքի) ընդհանուր համախառն գումար	
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	1,655,674	798,066	719,863	568,962	2,416,250	6,158,815	5,245,790
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	17,850,775	8,089,972	11,994,217	17,553,752	6,349,919	61,838,635	56,320,356
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	29,108	3,604,882	2,519,757	2,563,902	2,590,501	11,308,150	10,823,040
Այլ փոխառություններ	-	-	27,911	27,835	817,795	873,541	691,990
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	6,780,089	-	-	-	-	6,780,089	6,771,902
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	101,348	151,702	16,417	-	-	269,467	269,467
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	26,416,994	12,644,622	15,278,165	20,714,451	12,174,465	87,228,697	80,122,545
Վարկային պարտավորվածություններ	2,537,830	-	-	-	-	2,537,830	-

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ
 2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Ներհոսքի (արտահոսքի) ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	1,237,693	1,150,547	867,291	822,090	2,036,160	6,113,781	4,988,819
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	12,274,850	8,353,465	22,480,846	17,633,166	7,770,922	68,513,249	64,651,008
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	286,040	309,204	2,689,370	8,412,338	11,696,952	10,815,059
Այլ փոխառություններ	2,382	6,652	32,088	39,405	1,708,639	1,789,166	1,357,706
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	81,673	191,368	-	-	-	273,041	273,041
Ածանցյալ պարտավորություններ							
- Ներհոսք	16,533,462	-	-	-	-	16,533,462	16,533,462
- Արտահոսք	(16,313,661)	-	-	-	-	(16,313,661)	(16,313,661)
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	13,816,399	9,988,072	23,689,429	21,184,031	19,928,059	88,605,990	82,305,434
Վարկային պարտավորվածություններ	19,768,641	-	-	-	-	19,768,641	-

ՀՀ օրենսդրության համաձայն՝ անհատները կարող են ցանկացած պահի ելքագրել իրենց ժամկետային ավանդները՝ դեպքերի մեծամասնությունում կորցնելով հաշվեգրված տոկոսները: Ստորև ներկայացված է այս ավանդների դասակարգումն ըստ սահմանված մարման ժամկետների:

	2018թ. հազ. դրամ	2017թ. հազ. դրամ
Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս ժամկետով	5,859,177	5,272,497
1-ից 3 ամիս ժամկետով	6,365,294	7,866,022
3-ից 6 ամիս ժամկետով	11,170,115	9,022,348
6-ից 12 ամիս ժամկետով	15,190,423	16,524,836
1-ից 5 տարի ժամկետով	3,095,720	3,560,974
Ավելի քան 5 տարի ժամկետով	1,007,241	1,159,821
	42,687,970	43,406,498

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունը՝ ըստ ակնկալվող մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց*	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	11,260,756	-	-	-	-	-	-	11,260,756
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող նեղրումային արժեթղթեր	119,731	-	-	308,200	3,177,559	1,122,710	-	4,728,200
Ամորտիզացված արժեքով չափվող նեղրումային արժեթղթեր	-	66,387	1,837,830	3,416,502	15,403,007	-	-	20,723,726
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	6,295,224	1,937,548	3,835,670	80,035	-	920,515	-	13,068,992
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	3,429,813	-	-	-	-	-	-	3,429,813
Հաճախորդներին տրված վարկեր	1,838,440	2,317,989	12,835,681	36,337,058	6,155,094	-	1,986,240	61,470,502
Ընթացիկ հարկային ակտիվ	-	-	139,189	-	-	-	-	139,189
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	5,061,844	-	5,061,844
Այլ ակտիվներ	302,525	386,759	131,305	31,302	-	1,339,043	-	2,190,934
Ընդամենը ակտիվներ	23,246,489	4,708,683	18,779,675	40,173,097	24,735,660	8,444,112	1,986,240	122,073,956
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	1,337	-	-	-	-	-	-	1,337
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	1,636,921	774,861	1,152,915	502,120	1,178,973	-	-	5,245,790
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	16,980,184	7,824,747	27,273,242	3,191,261	1,050,922	-	-	56,320,356
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	3,504,627	4,873,452	2,444,961	-	-	-	10,823,040
Այլ փոխառություններ	-	-	1,830	690,160	-	-	-	691,990
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	6,771,902	-	-	-	-	-	-	6,771,902
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	-	-	-	-	617,324	-	617,324
Այլ պարտավորություններ	775,953	160,256	392,205	6,758	2,923	-	-	1,338,095
Ընդամենը պարտավորություններ	26,166,297	12,264,491	33,693,644	6,835,260	2,232,818	617,324	-	81,809,834
Չուտ դիրքը	(2,919,808)	(7,555,808)	(14,913,969)	33,337,837	22,502,842	7,826,788	1,986,240	40,264,122

* Ժամկետանց վարկերի ժամկետանց մասը

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունը՝ ըստ ակնկալվող մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց*	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	17,229,253	-	-	-	-	-	-	17,229,253
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	9,952	-	-	-	-	-	-	9,952
Վաճառքի համար մատչելի պարտքային ակտիվներ	24,281	223,456	3,108,306	8,936,926	16,940,009	173,977	-	29,406,955
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	7,489,837	2,106,789	44,726	581,177	-	1,253,898	-	11,476,427
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	6,476,664	-	-	16,822	-	-	-	6,493,486
Հաճախորդներին տրված վարկեր	1,442,987	2,544,793	16,678,600	33,106,930	2,854,229	-	1,136,250	57,763,789
Ընթացիկ հարկային ակտիվ	-	142,648	-	-	-	-	-	142,648
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	5,034,278	-	5,034,278
Այլ ակտիվներ	101,391	261,315	129,894	-	-	808,601	-	1,301,201
Ընդամենը ակտիվներ	32,774,365	5,279,001	19,961,526	42,641,855	19,794,238	7,270,754	1,136,250	128,857,989
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	229,753	-	-	-	-	-	-	229,753
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	950,607	523,377	1,602,490	1,359,893	552,452	-	-	4,988,819
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	12,251,945	8,260,738	38,841,541	4,051,111	1,245,673	-	-	64,651,008
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	92,185	40,778	2,420,943	8,261,153	-	-	10,815,059
Այլ փոխառություններ	2,350	6,378	63,953	850,316	434,709	-	-	1,357,706
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	-	-	-	-	1,486,487	-	1,486,487
Այլ պարտավորություններ	293,818	191,368	329,446	129,008	-	-	-	943,640
Ընդամենը պարտավորություններ	13,728,473	9,074,046	40,878,208	8,811,271	10,493,987	1,486,487	-	84,472,472
Չուտ դիրքը	19,045,892	(3,795,045)	(20,916,682)	33,830,584	9,300,251	5,784,267	1,136,250	44,385,517

* Ժամկետանց վարկերի ժամկետանց մասը

Ստորև ներկայացված են բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցության ցուցանիշները հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

	2018թ. Աուդիտի չենթարկված	2017թ. Աուդիտի չենթարկված
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	235.4%	604.4%
Միջինը դեկտեմբեր ամսվա համար	268.2%	536.0%

Վերը նշված հարաբերակցությանն օգտագործվում է նաև ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված իրացվելիության սահմանաչափերի հետ համապատասխանությունը գնահատելու համար:

24 Կապիտալի կառավարում

Բանկի կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից:

Բանկը որպես կապիտալ սահմանում է տեղական օրենսդրությամբ առևտրային բանկերի համար որպես բաղկացուցիչ սահմանված հոդվածները:

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշի («կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ») նվազագույն մակարդակը կազմում էր 12% (2017թ-ին՝ 12%): 2018թ. և 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում էր սահմանված մակարդակին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ՀՀ ԿԲ-ի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2018թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված	2017թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված
Հիմնական կապիտալ		
Հիմնական կապիտալ	36,409,735	37,711,970
Նվազեցումներ	(1,894,244)	(1,013,698)
Ընդամենը հիմնական կապիտալ	34,515,491	36,698,272
Լրացուցիչ կապիտալ		
Լրացուցիչ կապիտալ	217,785	3,498,848
Նվազեցումներ	-	-
Ընդամենը լրացուցիչ կապիտալ	217,785	3,498,848
Ընդամենը կապիտալ	34,733,276	40,197,120
Ընդամենը ռիսկով կշռված ակտիվները՝ ներառյալ վարկային, շուկայական և գործառնական ռիսկերը	92,690,658	120,282,650
Ընդամենը կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցություն (ընդամենը կապիտալի հարաբերակցություն)	37.5%	33.4%

Ուիսկոյվ կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկերի կշռման գործակիցների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի և պայմանագրային կողմի հետ կապված վարկային, շուկայական և այլ ռիսկերի գնահատականները՝ հաշվի առնելով ցանկացած ընդունելի գրավ կամ երաշխիք: Նմանատիպ մոտեցում է կիրառվում չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների համար՝ որոշակի ճշգրտումներով՝ հնարավոր վնասի առավել պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

Բանկն իր կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը վերահսկում է նաև համաձայն Բազել II-ի: Ստորև ներկայացված է կապիտալի համարժեքության ցուցանիշի հաշվարկը Բազել II-ի համաձայն դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2018թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված	2017թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված
1-ին մակարդակի կապիտալ	43,402,297	40,886,667
2-րդ մակարդակի կապիտալ	217,785	3,498,850
Ընդամենը կապիտալ	43,620,082	44,385,517
Ուիսկոյվ կշռված ակտիվների	94,483,462	131,168,266
Պարտքային ռիսկ	87,887,131	90,614,466
Շուկայական ռիսկ	234,248	4,591,438
Գործառնական ռիսկ	557,312	275,018
Կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ	46.17%	33.84%

Բազելի II-ի համաձայն՝ վերահսկողության նպատակների համար պահվող կապիտալը պետք է ներկայացվի երկու մակարդակով, այնպես, որպեսզի Բանկի կապիտալի բազայի առնվազն 50%-ը բաղկացած լինի հիմնական տարրը, որը կներառի սեփական կապիտալը և հրապարակված պահուստները չբաշխված շահույթից՝ հարկումց հետո (1-ին մակարդակի կապիտալ): Կապիտալի մյուս տարրը (լրացուցիչ կապիտալը) կներառվի 2-րդ մակարդակի կապիտալում՝ չգերազանցելով 1-ին մակարդակի կապիտալի 100%-ը:

25 Վարկային պարտավորվածություններ

Բանկն ունի վարկեր տրամադրելու պարտավորվածություններ: Այս պարտավորվածություններն իրենցից ներկայացնում են հաստատված վարկերի, վարկային քարտերի սահմանաչափերի և օվերդրաֆտների գծով պարտավորվածություններ:

Բանկը տրամադրում է ֆինանսական երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ՝ հաճախորդների պարտավորությունների կատարումն երրորդ անձանց հանդեպ երաշխավորելու նպատակով: Այս պայմանագրերն ունեն ֆիքսված ժամկետներ՝ սովորաբար մինչև հինգ տարի:

Վարկային պարտավորվածությունների, ֆինանսական երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների հետ կապված Բանկը կիրառում է պարտքային ռիսկի կառավարման նույն քաղաքականությունը և ընթացակարգերը, որոնք գործում են հաճախորդներին վարկեր տրամադրելիս:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են վարկային պարտավորվածությունների պայմանագրային գումարներն ըստ դասերի: Աղյուսակում արտացոլված պարտավորվածությունների գումարները ենթադրում են, որ գումարներն ամբողջովին տրամադրված են: Աղյուսակում երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների գծով արտացոլված գումարները ներկայացնում են առավելագույն հաշվապահական վնասը, որը կճանաչվի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե պայմանագրային կողմերը չկատարեն պայմանագրային պարտականությունները:

	2018թ. հազ. դրամ	2017թ. հազ. դրամ
Պայմանագրային գումար		
Վարկերի և վարկային գծերի գծով պարտավորվածություններ	925,248	6,114,547
Վարկային քարտերի գծով պարտավորվածություններ	1,276,546	1,137,393
Երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ	336,036	12,516,701
	2,537,830	19,768,641

Վերը ներկայացված ընդհանուր պայմանագրային պարտավորվածությունները պարտադիր չէ որ իրենցից ներկայացնեն դրամական միջոցների գծով ապագա պահանջներ, քանի որ այս պարտավորվածությունները կարող են ուժը կորցնել կամ դադարել գործել մինչև վերջիններիս կատարման ժամկետը: Վարկերի և վարկային գծերի գծով պարտավորվածությունների մեծամասնությունն իրենից չի ներկայացնում միանշանակ պարտավորվածություն Բանկի կողմից:

26 Պայմանական դեպքեր

(ա) Ապահովագրություն

Հայաստանի Հանրապետությունում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, դեռ չեն կիրառվում Հայաստանի Հանրապետությունում: Բանկի գույքն ապահովագրված է, և Բանկն ունի Բանկերս Բլանկետ Բոնդ (Banker's Blanket Bond (BBB)) ապահովագրության պայմանագիր մինչև 3,000 հազար ԱՄՆ դոլար գումարով:

(բ) Դատական վարույթներ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկը կարող է հանդես գալ որպես դատական վարույթների և հայցերի կողմ: Ղեկավարությունը գտնում է, որ նման վարույթների կամ հայցերի արդյունքում առաջացող պարտավորությունները, եթե այդպիսիք լինեն, զգալի բացասական ազդեցություն չեն ունենա ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործունեության արդյունքների վրա:

2017թ. հոկտեմբերի 4-ին Առաջին ատյանի դատարան ներկայացվել է հայց, որով Բանկից պահանջվում է 22,301 հազար ԱՄՆ դոլար՝ Բանկի կողմից իր հաճախորդներից մեկի հետ կնքված պայմանագիրը խախտելու պատճառով: 2018թ. մարտի 2-ին Առաջին ատյանի դատարանը բավարարել է 22,301 հազար ԱՄՆ դոլար գումար պահանջի հայցը: 2018թ. մարտի 30-ին Բանկը բողոքարկել է Առաջին ատյանի դատարանի որոշումը Հայաստանի Հանրապետության Վերաքննիչ դատարանում: 2018թ. հուլիսի 20-ին Հայաստանի Հանրապետության Վերաքննիչ դատարանը չի ընդունել Առաջին ատյանի դատարանի որոշումը և գործը վերադարձրել է Առաջին ատյանի դատարան նոր վարույթի համար:

Ղեկավարությունը գտնում է, որ վճարումը քիչ հավանական է, քանի որ պայմանագիրը (որը հետագայում խախտվել է) չի կնքվել օրենսդրությանը համապատասխան (պայմանագիրը պետք է գրանցված լիներ ՀՀ պետական կադաստրում), որի արդյունքում այն անվավեր է ճանաչվում:

(գ) Հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է և բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատավճիռների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք հաճախ հստակ չեն, հակասական են և ենթարկվում են տարբեր մեկնաբանությունների հարկային մարմինների կողմից: Հարկերը ենթակա են սուուգման և ուսումնասիրության մի շարք մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են սահմանել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են այլ երկրների համեմատությամբ էական հարկային ռիսկ առաջացնել: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանորեն է գնահատել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի հարկային օրենսդրության իր մեկնաբանությունների, պաշտոնական հայտարարությունների և դատավճիռների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

27 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Վերահսկողություն

Բանկի մայր կազմակերպությունն է FISTOCO LTD: Բանկի վերջնական վերահսկող անձն է հանդիսանում պրն. Վարդան Դիլանյանը:

Բանկի մայր կազմակերպությունը չի կազմում հանրությանը հասանելի ֆինանսական հաշվետվություններ:

(բ) Գործարքներ Խորհրդի և Վարչության անդամների հետ

Ստորև ներկայացված է անձնակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը 2018թ. և 2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

	2018թ. հազ. դրամ	2017թ. հազ. դրամ
Բանկի Խորհրդի անդամներ	69,998	97,920
Վարչության անդամներ	637,423	574,070
	707,421	671,990

Այս գումարները ներառում են Խորհրդի և Վարչության անդամների դրամային և ոչ դրամային հատուցումները:

Ստորև ներկայացված են 2018թ. և 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խորհրդի և Վարչության անդամների հետ գործարքների մնացորդները և միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները:

	2018թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք %	2017թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք %
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Տրված վարկեր (համախառն)	151,800	9.9%	53,958	13.1%
Վարկերի արժեզրկման գծով պահուստ	(1,281)	-	(540)	-
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	-	-	16,822	7.3%
Այլ ակտիվներ	745	-	180	-
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Ատացված ավանդներ	296,214	5.3%	241,132	6.9%
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	22,096	5.7%	99,086	6.3%
Այլ պարտավորություններ	-	-	30	-
Երաշխավորություններ	38,477	0.0%	28,634	13.8%

Ստորև ներկայացված են Խորհրդի և Վարչության անդամների հետ գործարքների գծով շահույթում կամ վնասում ներառված գումարները դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

	2018թ. հազ. դրամ	2017թ. հազ. դրամ
Շահույթ կամ վնաս		
Տոկոսային եկամուտ	7,342	10,167
Տոկոսային ծախս	(2,843)	(3,977)
(Արժեզրկումից կորուստ)/արժեզրկման վերականգնում, գուտ	(741)	736
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	1,068	604
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս	(28,877)	(182)

(գ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Ստորև ներկայացված են 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Բաժնետերեր		Ընդհանուր վերահսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ		Այլ		Ընդամենը հազ. դրամ
	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն Ակտիվներ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	617	-	-	-	-	-	617
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	-	453,826	0.0%	-	-	453,826
Այլ ակտիվներ	-	-	48,119	-	-	-	48,119
Պարտավորություններ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ							
- Լորո հաշիվներ	765,833	-	-	-	-	-	765,833
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ							
- Ընթացիկ հաշիվներ	35,974	-	-	-	639	-	36,613
Թողարկված պարտաքային արժեթղթեր	-	-	-	-	146,595	5.25%	146,595
Այլ պարտավորություններ	-	-	7,794	-	-	-	7,794
Շահույթ (վնաս)							
Տոկոսային եկամուտ	1,967		14,812		1,576		18,355
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	34,130		4		10		34,144
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս	(10)		(10)		(4)		(24)

Ստորև ներկայացված են 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Բաժնետերեր		Ընդհանուր վերահսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ		Այլ		Ընդամենը հազ. դրամ
	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	
	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն Ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	203	-	-	-	-	-	203
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	-	546,935	0.0%	-	-	546,935
Այլ ակտիվներ	-	-	51,547	-	-	-	51,547
Պարտավորություններ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ							
- Լորո հաշիվներ	773,314	-	-	-	-	-	773,314
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ							
- Ընթացիկ հաշիվներ	6,668	-	20,756	-	1,602	-	29,026
Թողարկված պարտաքային արժեթղթեր	32,313	6.5%	242,781	6.5%	-	-	275,094
Այլ պարտավորություններ	-	-	8,410	-	-	-	8,410
Շահույթ (վնաս)							
Տոկոսային եկամուտ	-	-	13,779	-	3,006	-	16,785
Տոկոսային ծախս	(8,721)	-	(15,701)	-	(82)	-	(24,504)
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	77	-	-	-	40	-	117
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս	-	-	-	-	(17)	-	(17)

Այլ կապակցված կողմերը ներառում են Խորհրդի և Վարչության նշանակալից ազդեցության ներքո գտնվող կազմակերպությունները և Խորհրդի ու Վարչության անդամների ընտանիքների անդամներին:

Այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդների մեծ մասի մարման ժամկետը կազմում է մեկ տարի: Այլ կապակցված կողմերի հետ իրականացվող գործարքները գրավով ապահովված չեն:

28 Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք

Իրական արժեքի այս գնահատականի նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գինը, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվի վաճառքից կամ կվճարվեր պարտավորության փոխանցման դիմաց չափման ամսաթվի դրությամբ: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և կողմնակալ դատողությունները, իրական արժեքը չպետք է դիտվի որպես իրացման գին՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների փոխանցման ժամանակ:

Ակտիվ շուկայում շրջանառվող ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքները հիմնված են շուկայում գնանշված գների կամ դիվերների գնանշված գների վրա: Բոլոր այլ ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը որոշելու համար Բանկը կիրառում է գնահատման այլ մեթոդ:

Գնահատման մեթոդի նպատակն է ստանալ այն իրական արժեքը, որն արտացոլում է այն գինը, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվի վաճառքից կամ կվճարվեր պարտավորության փոխանցման դիմաց չափման ամսաթվի դրությամբ:

Գնահատման մեթոդները ներառում են զուտ ներկա արժեքի և դրամական միջոցների զեղչված հոսքերի մոդելները, նմանատիպ գործիքների հետ համեմատությունը, որոնց համար առկա են շուկայի դիտարկելի գներ, և այլ գնահատման մոդելներ: Գնահատման մեթոդներում կիրառվող ենթադրությունները և ելակետային տվյալները ներառում են ռիսկից զերծ և ելակետային տոկոսադրույքները, վարկային սպրեդերը և այլ ճշգրտումները, որոնք օգտագործվում են զեղչման դրույքները, պարտատոմսերի և բաժնետոմսերի գները, արտարժույթի փոխարժեքները, բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի ինդեքսների գները գնահատելու համար: Գնահատման մեթոդների նպատակն է ստանալ այն իրական արժեքը, որն արտացոլում է ֆինանսական գործիքի գինը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, որը կորոշվեր շուկայի մասնակիցների կողմից «անկախ կողմերի միջև գործարքում»:

2018թ. և 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բոլոր ֆինանսական գործիքների գնահատված իրական արժեքները մոտավորապես համապատասխանում են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին:

(ա) Իրական արժեքի հիերարխիա

Բանկը ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չափելիս կիրառում է ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիան, որն արտացոլում է չափումների ժամանակ օգտագործված ելակետային տվյալների նշանակալիությունը:

- 1-ին մակարդակ. նույն գործիքների համար ակտիվ շուկայում գնանշվող գները (չճշգրտված):
- 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշվող գներից տարբեր ելակետային տվյալներ դիտարկելի են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող): Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնց գնահատման համար կիրառվել է հետևյալը՝ գնանշվող գները նմանատիպ գործիքների համար ակտիվ շուկայում, գնանշվող գները նույն կամ նմանատիպ գործիքների համար ակտիվ չհամարվող շուկաներում, կամ գնահատման այլ մեթոդ, որտեղ բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտարկելի են շուկայական տվյալներից:

- 3-րդ մակարդակ. ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ: Այս դասակարգը ներառում է բոլոր այն գործիքները, որոնք գնահատվում են դիտարկելի տվյալների վրա չհիմնված ելակետային տվյալներից ելնելով, իսկ ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներն էական ազդեցություն ունեն գործիքի գնահատման վրա: Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են նմանատիպ գործիքների համար գնանշվող գների հիման վրա, որոնց գծով պահաջվում են նշանակալի ոչ դիտարկելի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ՝ գործիքների միջև տարբերություններն արտացոլելու նպատակով:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ			
- Ածանցյալ պարտավորություններ	-	(1,337)	(1,337)
Ներդրումային արժեթղթեր			
- Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ	-	3,605,490	3,605,490
- Բաժնային գործիքներ	1,122,712	-	1,122,712

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ			
- Ածանցյալ ակտիվներ	-	9,952	9,952
- Ածանցյալ պարտավորություններ	-	(229,753)	(229,753)
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ			
- Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ	-	29,232,977	29,232,977
- Բաժնային գործիքներ	173,978	-	173,978